

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN KONYA İLİ SEYDİŞEHİR İLÇESİ
ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

MÜNEVVER NAS

YÜKSEK LİSANS TEZİ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ PINAR GÜLTEKİN

DÜZCE, 2019

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN KONYA İLİ SEYDİŞEHİR İLÇESİ
ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Münevver NAS tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Pınar GÜLTEKİN

Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Dr. Öğr. Üyesi Pınar GÜLTEKİN

Düzce Üniversitesi

Prof. Dr. Tuğba KİPER

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

Doç. Dr. Özgür YERLİ

Düzce Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 11/07/2019

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

11 Temmuz 2019

Münevver Nas

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans öğrenimimde ve bu tezin hazırlanmasında gösterdiği her türlü destek ve yardımdan dolayı çok değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Pınar Gültekin'e en içten dileklerle teşekkür ederim.

Bu çalışma boyunca yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen anneme, babama, kardeşlerime, tez sürecinde değerlendirmeleriyle bana daima katkı sağlayan Öğr. Gör. Yahya Nas'a, anket çalışmasında yardımcı olan Rabia Teke, Selma Gösün, Gülsen Sakallı, Gülhan Kartal, Davut Teke'ye, beni teşvik ederek motivasyonumu artıran ve yardımını esirgemeyen Dr. Meltem Erbaş Özil'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Verilerin temininde destek olan Seydişehir Belediyesi, Konya Büyükşehir Belediyesi ve Orman İşletme Müdürlüğü personeline teşekkürlerimi sunarım.

11 Temmuz 2019

Münevver Nas

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ŞEKİL LİSTESİ.....	Viii
ÇİZELGE LİSTESİ.....	ix
SİMGELER.....	x
ÖZET.....	xi
ABSTRACT.....	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. LİTERATÜR ÇALIŞMALARI.....	3
1.1.1. Bitkisel Tasarıma Yönelik Çalışmalar.....	3
1.1.2. Kentsel Açık ve Yeşil Alanlara Yönelik Çalışmalar.....	5
1.1.3. Konya ili Seydişehir İlçesine İlişkin Çalışmalar.....	12
1.2. KENTSEL AÇIK ALAN KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	14
1.2.1. Kentsel Açık Yeşil Alan Kavramı.....	14
1.2.2. Açık ve Yeşil Alanların Önemi.....	14
1.2.3. Kentsel Açık Yeşil Alanların Sınıflandırılması.....	16
1.2.4. Kentsel Açık Yeşil Alanların İşlevleri.....	20
1.2.5. Açık Yeşil Alan Standartları.....	21
1.2.5.1. Amerika Yeşil Alan Standartları.....	22
1.2.5.2. Avrupa Yeşil Alan Standartları.....	22
1.2.5.3. Türkiye Yeşil Alan Standartları.....	23
1.2.6. Yeşil Alan Sistemleri.....	24
1.2.7. Yeşil Alanlarda Doğal Türlerin Katkısı.....	26
1.2.8. Yeşil Alanların Kent Kimliğine ve Yaşam Kalitesine Katkısı.....	27
2. MATERYAL VE YÖNTEM.....	28
2.1. MATERYAL.....	28
2.1.1. Çalışma Alanına İlişkin Doğal Veriler.....	28
2.1.1.1. Coğrafi Konumu.....	28
2.1.1.2. jeoloji ve Jeomorfoloji.....	39
2.1.1.3. İklim.....	31
2.1.1.4. Hidrografya.....	32
2.1.1.5. Toprak.....	32
2.1.1.6. Bitki Örtüsü.....	34
2.1.2. Çalışma Alanına İlişkin Kültürel Veriler.....	38
2.1.2.1. Yerleşme Nüfus.....	40
2.1.2.2. Sosyal ve Ekonomik Yapı.....	41
2.1.2.3. Tarihi ve Mimarı Doku.....	42
2.2. YÖNTEM.....	43
2.2.1. Seydişehir Kentsel Açık ve Yeşil Alanlarının Nitelik ve Niceliğine İlişkin	

Yöntem.....	45
2.2.2. Seydişehir Halkı Kentsel Açık ve Yeşil Alan Farkındalığının Belirlenmesine İlişkin Yöntem.....	46
3. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	47
3.1. SEYDİŞEHİR İLÇESİ KENTSEL AÇIK VE YEŞİL ALAN NİTELİĞİ....	47
3.2. SEYDİŞEHİR İLÇESİ KENTSEL AÇIK VE YEŞİL ALAN NİCELİĞİ....	49
3.3. SEYDİŞEHİR İLÇESİ AÇIK VE YEŞİL ALANDAKİ BİTKİ TÜRLERİ...56	
3.4. SEYDİŞEHİR HALKI KENTSEL AÇIK ve YEŞİL ALAN FARKINDALIĞI.....	66
3.4.1. Ankete Katılanların Sosya-Demografik Özellikleri.....	66
3.4.2. Ortalama Analizleri.....	73
3.4.3. Bağımsız Örneklem T Testi Analizi.....	81
3.4.4. Tek Yönlü Varyans Analizi.....	83
3.5. SEYDİŞEHİR İLÇESİ KENTSEL AÇIK ve YEŞİL ALANLARIN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ.....	93
3.6. TARTIŞMA.....	97
4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	100
5. KAYNAKÇA.....	106
6. EKLER.....	112
6.1. EK 1: ANKET ÖRNEĞİ.....	112
ÖZGEÇMİŞ.....	117

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 1.1. Kentsel açık-yeşil alanların sınıflandırılması.....	19
Şekil 1.2. Kabul görmüş yeşil alan sistemleri.....	24
Şekil 2.1. Çalışma alanı konumu.....	29
Şekil 2.2. Jeolojik durum haritası.....	30
Şekil 2.3. Seydişehir toprak haritası.....	34
Şekil 2.4. Seydişehir İlçesi mescere haritası 1. pafta	36
Şekil 2.5. Seydişehir İlçesi mescere haritası 2. pafta.....	37
Şekil 2.6. Seydişehir İlçesi mescere haritası 3. pafta.....	38
Şekil 2.7. Seydişehir İlçesi mescere haritası 4. pafta.....	39
Şekil 2.8. Seydişehir ilçesi 2007-2018 yılları arası nüfus değişimi.....	40
Şekil 2.9. Yöntem akış şeması.....	43
Şekil 3.1. Ulukapı Mahallesi İsa Acıyan Parkı fotoğraf ve imar planından görüntü.....	47
Şekil 3.2. Pınarbaşı Mahallesi Pınarbaşı Parkı fotoğraf ve imar planından görüntü.....	48
Şekil 3.3. Kızılcalar Mahallesi Necip Fazıl Kısakürek Parkı fotoğraf ve imar planından görüntü.....	48
Şekil 3.4. Alaylar Bir Mahallesi Hükümet Konağı önünden fotoğraf ve imar planından görüntü.....	49
Şekil 3.5. Seydişehir İlçesi'ndeki mahalleler.....	50
Şekil 3.6. Seydişehir İlçe merkezindeki mahalleler.....	51
Şekil 3.7. Seydişehir İlçesi imar planı yeşil alan görüntüsü.....	52
Şekil 3.8. Fotoğraf 3 a) Fritillaria acmopetala b) Colchicum variegatum c) Campanula sp.....	63
Şekil 3.9. Fotoğraf 2 a) Papaver sp. b) Sedum albüm.....	64
Şekil 3.10. Fotoğraf 3 a) Crocus sp. b) Crocus sp. c) Acantholimon sp.....	64
Şekil 3.11. Fotoğraf 3 a) Alyssum sp. b) Anemone blanda c) Colchicum cf. Szovitsii....	65
Şekil 3.12. Fotoğraf 3 a) Daphne oleoides b) Scilla bifolia c) Juncus sp.....	65
Şekil 3.13. Fotoğraf 3 a) Minuartia juniperina b) Cistus laurifolius c) Polystichum setiferum.....	66

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa No

Çizelge 1.1. Bazı Ülke ve Uluslararası örgütlerin yeşil alan kriteri.....	23
Çizelge 2.1. Konya ili iklim verileri.....	32
Çizelge 2.2. Çevre planı nüfus projeksiyonu.....	41
Çizelge 3.1. Mahallelerdeki kişi başına düşen yeşil alan miktarı.....	53
Çizelge 3.2. Mahallelerdeki rekreasyon ve ağaçlandırılacak alanlar	54
Çizelge 3.3. Diğer açık ve yeşil alanlar	54
Çizelge 3.4. Seydişehir İlçesi alan kullanım durumu.....	55
Çizelge 3.5. Seydişehir Belediyesi Park Bahçeler alınan bitki listesi	56
Çizelge 3.6. Seydişehir ve çevresinde tespit edilen bitki türleri	58
Çizelge 3.7. Ankete katılanlara ilişkin genel bilgiler	66
Çizelge 3.8. Seydişehir açık alanlarla ilgili sorular	72
Çizelge 3.9. Yeşil alan yeterliliğine ilişkin analizler	74
Çizelge 3.10. Seydişehir İlçesi açık ve yeşil alanların kalitesine ilişkin sonuçlar	77
Çizelge 3.11. Seydişehir İlçesi'nin neyin tanımlandığına ilişkin sonuçlar.....	79
Çizelge 3.12. Mekanları ne sıklıkla tercih ettiklerine dair analiz sonuçları	80
Çizelge 3.13. Bağımsız T testi analiz sonuçları	81
Çizelge 3.14. Ankete katılanların yaşadıkları mahallere bağlı olarak tercihleri.....	84
Çizelge 3.15. Ankete katılanların eğitim durumuna göre tercihleri	86
Çizelge 3.16. Ankete katılanların meslekleri ve tercihleri arasındaki ilişki.....	88
Çizelge 3.17. Ankete katılanların gelir durumu ile tercihleri arasındaki ilişki.....	90
Çizelge 3.18. Ankete katılanların medeni durumu ve tercihleri arasındaki ilişki.....	92
Çizelge 3.19. Seydişehir İlçesinde mahallelerde kullanılabilecek bitki türleri.....	94
Çizelge 3.20. Doğal bitki türlerinden peyzaj çalışmalarında kullanılabilecekler.....	95
Çizelge 3.21. Refüjlerde, ana yollarda, bulvarlarda kullanılabilecek bitki türleri.....	96
Çizelge 3.22. Seydişehir'de kullanılabilecek sarılıcılar ve yenilebilir endüstri bitkileri...97	

SİMGELER

ha	Hektar
km ²	Kilometrekare
m ²	Metrekare
mm	Milimetre
sn	Saniye
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TL	Türk Lirası
%	Yüzde

ÖZET

AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN KONYA İLİ SEYDİŞEHİR İLÇESİ ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Münevver NAS
Düzce Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Pınar GÜLTEKİN
Temmuz 2019, 115 sayfa

Bu çalışmada Seydişehir İlçesi açık yeşil alanların yeterlilik durumları, kaliteleri, doğal karaktere sahip olup olmadıkları ve kullanım potansiyelleri doğrultusunda değerlendirmeler yapılmıştır. Seydişehir Belediyesi sınırları içerisinde yer alan aktif ve pasif yeşil alanların, mahallelere göre alansal büyüklükleri, kişi başına düşen miktarları, mahallelere dağılımları ve kullanılan türlerin envanteri oluşturulmuştur. Ayrıca Seydişehir Halkı'nın aktif yeşil alan ihtiyacının belirlenmesine yönelik, bir anket çalışması yapılarak yöre halkının görüşleri ve ihtiyaçları belirlenmiştir.

Çalışma alanında yaşayan vatandaşların kentsel açık yeşil alan farkındalıklarının değerlendirilmesi amacı ile 407 kişiye anket uygulanmıştır. Anketin değerlendirilmesinde, vatandaşların açık ve yeşil alanlarla ilgili beklentileri ve bu alanlardan memnuniyet derecelerinin açıklanabilmesi amacı ile IBM Statistics SPSS 22 programı kullanılmıştır. Sıklık ve yüzde analizleri, bağımsız örneklem T testi, tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Sonuç olarak; çalışma alanında yeşil alan nitelik ve niceliğinin yetersiz olduğu, ancak ankete katılan yöre halkının bu yetersizliğin farkında olmadığı, çalışma alanında açık ve yeşil alan kullanım alışkanlıklarının bulunmadığı belirlenmiştir. Tez kapsamında, kentsel açık ve yeşil alanların iyileştirilmesi ve kentsel yeşil alan kullanım kültürünün artırılmasına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Seydişehir, Açık yeşil alan, Kullanıcı memnuniyeti, Doğal türler.

ABSTRACT

EVALUATION OF OPEN AND GREEN AREAS IN SEYDİŞEHİR DISTRICT OF KONYA PROVINCE EXAMPLE

Münevver NAS
Düzce University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Landscape Architecture
Master's Thesis
Supervisor: Assist. Prof. Pınar GÜLTEKİN
July 2019, 115 pages

In this study, assessments were made in light of the qualification status, quality, natural character of vegetation and potential of use of open green areas in Seydişehir district. The inventory of active and passive green areas within the boundaries of Seydişehir Municipality were formed. Open green areas' spatial size, per capita amounts, their distribution to the neighborhoods and the species used were measured and evaluated. In addition, a survey was conducted to determine the Seydişehir citizen's opinions and needs about open and green areas.

A survey was applied to 407 people in order to evaluate the urban open green area awareness of the citizens living in the study area. In the evaluation of the questionnaire, IBM Statistics SPSS 22 program was used to explain the expectations and satisfaction levels of the citizens about the open and green areas of Seydişehir. Frequency and percentage analyzes, independent sample T test, one way ANOVA analysis and factor analysis were applied. As a result; it was determined that the quality and quantity of green spaces in the study area were insufficient, but the local people who participated in the survey were not aware of this deficiency. There were no open and green area usage habits of the citizens' who live in the study area. Within the scope of this thesis, suggestions were made to improve urban open and green spaces and to increase urban green space usage culture.

Key words: Seydişehir, Open green area, User satisfaction, Natural aspecies.

1. GİRİŞ

Günümüz kentleri, yapı yoğunluğunun artması, yeşil alanların azalması hava, su ve toprak kirliliği gibi nedenlerle, doğal niteliklerini giderek kaybetmekte, yapay ve sağlıklı çevreler haline dönüşmektedir. Kentsel açık ve yeşil alanlar tüm bu olumsuzlukların giderilmesi kent halkına ve canlı yaşamına pozitif katkısı olacak şekilde iyileştirilmesi ile kentlere sürdürülebilir doğal nitelikler kazandırılmasında önemli bir rol oynamaktadırlar. Açık ve yeşil alanların nitelikli ve doğal bir karaktere sahip olmaları yeterli büyüklükte, kent halkı için aktivitelere olanak sağlayacak biçimde tasarlanmaları gerekmektedir.

Doğada her canlı sürekli diğer canlı ve cansız varlıklar ile etkileşim halindedir. İnsanların ve diğer canlıların yaşam ortamını oluşturan çevreyi; estetik ve fonksiyonel tasarımlarla geliştirmek, ekolojik dengeyi sağlamak ve korumak insanların görevidir. Bu görev yasalarla desteklenmesine rağmen günümüzde yapılan pek çok uygulama amacından uzaklaşmakta, doğal yapılı çevre dengesi bozulmaktadır.

Yeşil alanların önemini kavramış kent halkı, ekonomik bakımdan yüksek bedeller ödemeyi göze alarak, bol oksijenli yeşil alanlarda ikamet etme çabasındadır. Yeşil alanlar atmosferdeki karbonu absorbe eder, nemi ve yağmuru düzenler, sıcaklığı hafifletir, toprak erozyonunu kontrol eder, iklimsel konfor oluşturur, fauna ve flora ev sahipliği yaparak çeşitli aktiviteleri sağlar [1].

Kentlerin sahip oldukları açık ve yeşil alan dokusunun nitelik ve niceliği, kent insanının yaşam kalitesi ile doğrudan ilişkilidir. Vatandaşların yaşadıkları mekâna ilişkin memnuniyet derecesinin artması, açık ve yeşil alanların miktarı ve kalitesiyle doğru orantılıdır. Örneğin benzer koşullara sahip iki yörede çorak bir arazi görüntüsü olabilmektedir. Bu iki bölgeyi birbirinden ayıran en belirgin özelliğin, yeşil alan nitelik ve niceliği olarak belirlenmiş olduğu kabul edilirse, yaşam alanı yeşil alan miktarı fazla olan halkların, memnuniyet derecelerinin yüksek olacağını düşünebiliriz.

Kentsel alanlardaki kayıp ve bozulma insanın sağlığını ve refahını olumsuz etkilemektedir. Günümüz kent insanının sağlığı kentler ve yeşil alan arası ilişkilerle bağlantılıdır. Ekosistem sağlığını ve insan sağlığını etkileyen birçok dinamik etken ve karmaşık etkileşim vardır. Sağlıklı ve dengeli oluşumunda sosyal, coğrafi, ekonomik, kültürel, teknolojik ve politik birçok faktörün etkisi bulunmaktadır [2].

Kentin önemli bileşenlerinden birisi olan yeşil alanlar, ihtiyaç ve doğal peyzaj ürünlerinin bir arada düşünülerek yapılan planlama sonucu değil, rastlantısal olarak üretilmektedir. Açık alanlardaki tarım arazileri, mezarlıklar, yaban hayatına, beslenme ve arınma, biyoçeşitliliğin korunmasına katkıda bulunan, büyük potansiyele sahip alanlardır. Planlanan açık yeşil alanlar ise ekosisteme hizmet eden omurga görevi görmektedir. [3]. Kentsel açık ve yeşil alanların, kente ve kentliye sağlayacağı tüm katkılar hesaplanarak uzmanlarca planlanması gerekmektedir.

Kentsel açık ve yeşil alan planlama ölçeğinden bitkisel tasarım ölçeğine geçildiğinde kent ağaçlarının seçimleri ve kullanımları önem kazanmaktadır. Kent ağaçları, böcekler, kuşlar, küçük kemirgenler gibi birçok canlıya yaşam alanı sağlar. Erozyonu kontrol etme, su akışını yönlendirme, havadaki karbondioksit, partikül madde, ozon, nitrojen dioksit gibi zararlı maddeleri keserek ve havayı temizleme, gürültü kontrol vb. katkılar sağlar. İnsanlara esenlik duygusu verir. Ağaçların özellikleri dikkate alınarak yapılan bitkilendirme alana biyolojik ve ekolojik katkısının yanı sıra, bölgenin ekonomik değerine de fayda sağlamaktadır [4].

Yoğun iş temposu içerisinde olan kent insanı, dinlenmek, yenilenmek, canlanıp enerji depolamak için, farklı ortamlara gidip, değişik etkinlikler yaparak stres atmaktadırlar. Ceballos ve Lascurain' e göre betonlaşmanın, kalabalığın, hava ve gürültü kirliliğinin hızla attığı kentlerde insanlar dinlenme ihtiyaçlarını gidermek için yeni arayışlara girmişlerdir. Doğadan uzaklaştıkça insan müdahalesinin olmadığı doğaya dayalı etkinlikler artmış, bitki topluluğu, fauna, su, yer şekli gibi kaynakların kullanımıyla rekreasyonel ve macera türü faaliyetlerle doğal alanlar daha fazla rağbet görmeye başlamıştır. Yeşil alanlar bedensel ve ruhsal yenilenme ihtiyacı içerisinde olan insanlara, rekreasyonel aktivitelere katılım olanağı sağlamaktadır [5].

Şimşek, Şengezer, kent iklimine yönelik yapılan araştırmalar, küresel düzlemdeki ısınmanın yanı sıra bölgesel ısınmaların arttığı, buna karşın havalandırmanın ve bitkilendirmenin kent ikliminde olumlu etkisi tespit edilmiştir. Yapılaşma arttıkça iklimsel tehdit de artmaktadır. Yüksek binalar ısı emilimini artırmakta ve havalandırmayı da azaltmaktadır. Sera gazları, trafik, enerji tüketimi sıcaklığı artırırken, yeşil alanlar ise düşürücü etkiye sahiptir. Kentlerde ısı adalarının önüne geçebilmek için iyi bir havalandırma ve bitkilendirme yapılmalıdır. Su tutan odunsu bitkilerin ısı düşürmede etkili olmasından dolayı planlamalarda çim ve otsu bitkiler yerine gelişmiş ağaçlar tercih edilmelidir. Yapılan çalışmalarda kent ikliminde bitkilendirmenin önemi daha belirgin

hale gelmiş, özellikle ağaçların su tutma kapasitesi araştırılarak planlamaların bu yönde olmasına dikkat edilmiştir [6].

Kentsel açık ve yeşil alanların insanlar ve diğer tüm canlılar için taşıdığı önem yadsınamaz boyuttadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye' nin İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan Konya İli Seydişehir İlçesi için kentsel açık ve yeşil alan nitelik ve niceliğinin belirlenmesi, kullanıcı memnuniyetinin saptanması, kullanılan türlerin belirlenmesi ve yeşil alanlara yönelik iyileştirme önerilerinin getirilmesidir.

1.1. LİTERATÜR ÇALIŞMALARI

Açık ve Yeşil Alanların Konya İli Seydişehir İlçesi Örneğinde Değerlendirilmesi çalışmasında, bitkisel tasarıma, kentsel ve açık yeşil alanlara ve Konya İli Seydişehir İlçesi'ne yönelik yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

1.1.1. Bitkisel Tasarıma Yönelik Çalışmalar

Serpa Muhar tarafında yapılan 'Effects of plant size, texture and colour on spatial perception in public green areas- a cross-cultural study' mesafelerin algılanmasına yönelik çalışmada, öğrencilere 50 adet fotoğraf gösterilerek, yargılamaları istenilmiştir. Çalışmada, bitkilerin perspektif yansıma, bazı hisler ve ruh hali için kullanılabileceği, küçük ağaçlarda alanın, daha uzak ve büyük algılandığı, ince dokulu ağaçların uzamsal izlenimi genişlettiği, alanın büyük görünmesi için küçük ağaçların kullanılabileceği belirlenmiştir [7].

Deniz, Şirin'in 'Samson Dağı Doğal Bitki Örtüsünün Otsu Karakterdeki Bazı Örneklerinden Peyzaj Mimarlığı Uygulamalarında Yararlanma Olanaklarının İrdelenmesi' çalışmasında, Samson Dağı doğal bitki türlerinden 14 tanesi değerlendirilmiş, kullanıma uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu bitki türlerinin peyzaj çalışmalarında kullanılabileceği belirtilmiş ve üretiminin yapılmasının önemi vurgulanmıştır [8].

Yılmaz'ın 'Erzurum-Uzundere Karayolu Şevlerinde Doğal Olarak Yetişen Bitkilerin Estetik ve Fonksiyonel Yönden Değerlendirilmesi' çalışmasında, Erzurum Uzundere karayolu şevleri boyunca doğal olarak yetişen 41 odunsu, 286 odunsu tespit edilmiş ve kullanım olanakları değerlendirilmiştir. Tespit edilen türlerin hepsinin peyzaj onarım planlama çalışmalarında kullanılabileceği, ayrıca, bazısının kentsel mekân tasarımlarında

değerlendirilebileceği ifade edilmiştir [9].

Müderrişoğlu ve Eroğlu tarafında yapılan ‘Bazı ibreli ağaçların kar yükü altında görsel algılanmasındaki farklılıklar’ başlıklı makalesinde, Düzce İli’ndeki ibreli ağaç türlerinin görsel etkisi ve mevsime göre görsel algısındaki farklılığın ortaya konulması amaçlanmıştır. Kar yükü altında görsel farklılığın belirlenebilmesi için, formu ve rengi dört mevsim değişmeyen 10 adet ibreli tür seçilmiştir, çalışmada, dokuz adet sıfat belirlenip g ve kalite yönünden değerlendirilmiş, kolon ve konik formlarının görselliğinin üstünlüğü, dağınık formların ise görselliğinin düşük olduğu ispatlanmıştır [10].

Koçan’ın ‘Peyzaj Planlama ve Tasarım alışmalarında Kuşburnu (*Rosa canina* l.) Bitkisinin Değerlendirilmesi’, alışmasında, Anadolu florasında yaygın olarak bulunan kuşburnu bitkisinin morfolojik özellikleri incelenmiş ve peyzaj çalışmalarında kullanılabilirliği değerlendirilmiştir. Bu bitkinin açık yeşil alanlarda, kentsel ve kırsal alanlarda ve karayolu çalışmalarında kullanılabilereği, su ve rüzgâr erozyonunu önleyici ve rüzgâr perdesi olarak değerlendirilebileceği ifade edilmiştir. Ekonomik değere sahip olan tüm bitki türlerinin envanteri çıkarılarak, bitki yerleri ve özellikleri haritada işlenerek, bitkinin tanıtımının yapılması ifade edilmiştir. Ayrıca kullanımının artırılmasının gerekliliği açıklanmıştır [11].

Polat tarafından yapılan, ‘Kent parklarında görsel kalite ve doğallık derecesi arasındaki ilişkilerin belirlenmesi’ çalışmasında, görsel kalite ile doğallık arasında olumlu yönden bağlantısı olduğu tespit edilmiştir. Konya ilinde 4 tane kent ormanı belirlenmiş, fotoğrafları çekilerek, öğrencilere anket çalışması yapılmış, görsel kalitedeki doğallık derecesini saptamak için spearman korelasyon testi uygulanmıştır. Ağaçlar, iekler, çim, kamelya, binalar, spor alanı, bank, çöp kutusu gibi 17 unsur değerlendirilmiştir. Geniş su alanı bulunan bir yer ile sert zemin olan yerin kıyaslaması yapılmış, suyun bulunduğu alandaki görsel kalitenin daha fazla olduğu, donatı elemanlarında kullanılan yapay malzemelerin, görsel kalite derecesinin düşük olduğu belirtilmiştir. Tasarımlarda kullanılan canlı cansız malzemelerin doğal ya da doğala yakın olanların tercih edilerek görsel kaliteyi artıracadı belirtilmiştir. Yeşil olarak tanımlanabilecek kent özleminin her bölgede olduğu ve parkların kent vizyonunu sağladığı açıklanmıştır [12].

Ksa ve Atik’in ‘Bitkisel Peyzaj Tasarımında Renk ve Form; ınar (*Platanus orientalis*) ve Sığla (*Liquiduidambar orientalis*) Kullanımında Peyzaj Mimarlığı ğrencilerinin

Tercihleri', çalışmasında, bitki materyalinin, çevreyi en iyi nasıl kullanılacağı konusunda yardımcı olabileceği, insan ve çevre arasında sürdürülebilir alış verişi sağlayacağı, bitkisel tasarımın bir sanat olduğu, bitkilerin sahip oldukları özelliklerinden dolayı farklı kullanımlar sağladıkları, formun bitkinin dış ana hattı olduğu ve sürekliliği olan bir tasarım ilkesi olduğuna değinilmiştir. Renk, bitkinin yaprak, çiçek, gövde, meyve yüzeylerinde ışığın yansımalarıyla açığa çıkan etki olduğu ifade edilmiştir. İlkbaharda yeşil renk dinlendirici, sonbaharda kırmızı, turuncu, sarı renkler canlılık etkisine sahip olduğu belirtilmiştir [13].

Sæbø, Ferrini'nin 'The use of compost in urban green areas – A review for practical application' yeşil alanların toprak koşullarıyla ilgili yapılan çalışmada, toprak kalitesinin iyi olmaması, havalandırma drenajının yokluğu ağaçların ölmesine sebep olduğu vurgulanmıştır. Ağaç yetiştirme ortamının geliştirilmesi gerektiği, yüksek kalitede birçok bileşenden oluşan toprak, bitkilerin biyolojik süreçlerini etkilediği, toprakta kompost karışımların kullanılması çeşitliliği ve kaliteyi artırdığı belirlenmiştir [14].

1.1.2. Kentsel Açık ve Yeşil Alanlara Yönelik Çalışmalar

Özcan tarafından yapılan 'kent parkı kavramı ve Konya kenti için bir kent parkı örneği', çalışmasında belirtildiği gibi, kent ve kasabalarda yapılaşmanın olduğu alanın dışında kalan doğal alanlar ya da kent yönetimlerince düzenlenmiş, bu ortak kullanım alanların, havayı temizlediği, ekolojiye ve insan sağlığına katkı sağladığı, kentin görsel güzelliğini artırdığı, üretime ve turizme fayda sağlayarak ekonomik ve sosyal yönden gelişimini desteklediği vurgulanmıştır [15].

Gül, Küçük tarafından yapılan 'Kentsel açık yeşil alanlar ve Isparta kenti örneğinde irdelenmesi' başlıklı çalışmasında, İmar Plan Yönetmeliğine uyulmadığı, estetik ve fonksiyonelliğin dikkate alınmadığı, tektonik olayların ve volkanizma faaliyetlerinin çok olduğu Isparta bölgesinde, olası deprem de can ve mal kaybını artıracığı ifade edilmiştir. İmar mevzuatının binayı denetleyen anlayışla birlikte yeşil alanı da denetleyen anlayışa sahip olması gerektiği belirtilmiştir. Yeşil alanlar oluşturulurken mutlaka kent insanının özellikleri ve istekleri dikkate alınması vurgulanmıştır. Isparta kentinde kısa sürede yeşil alan oluşturmak yerine işin ehli kişilerce planlanarak yapılması ve kenti bütünleştiren yeşil alanlar oluşturulması önerisinde bulunulmuştur [16].

Önder ve Aklanoğlu tarafından yapılan 'Kentsel açık mekân olarak meydanların irdelenmesi' çalışmasında, meydanların sosyal bir iletişim alanı olduğu ifade edilmiştir.

Meydanlar anma törenleri, kutlama, eğitim, ticaret, sosyal aktivite, kültür sanat gibi birçok amaca hizmet ettiği belirtilmiştir. Meydanların, binaların baskısını azaltan nitelikte olduğu, bu niteliği de sadece görüntüsüyle değil insanda artırdığı ruhsal değeriyle de ölçülebileceği ifade edilmiştir. Meydanlar tasarlanırken, kullanacak kişilerin durumu ve amacına uygun planlanmasının başarılı bir işleyiş olduğu belirtilmiştir. Meydanlarda alanı geniş ve büyük gösterecek donatılar kullanılması vurgulanmıştır. Büyük alanlarda geniş çim yüzeyleri, gölge yapan büyük ağaçlar genişlik hissini artıracığı ifade edilmiştir. Kullanılan heykellerin meydana kimlik kazandırması bakımından önemli olduğu, kullanılan malzemenin, çevreyle uyumlu olmasının gerekliliği belirtilmiştir [17].

Herzele ve Viedemann tarafından yazılan ‘A monitoring tool for the provision of accessible and attractive urban green spaces’ çalışmasında, çalışma alanı ulaşılabilirlik ve mekânı çekici kılan özellikleri bakımından incelenmiştir. En savunmasız niteliğin, sessiz yeşil alanların yok denecek kadar az olduğu, yeşil alanların birbiriyle uyumlu, kentle doğanın bütünleştiği mekânların oluşturulması gerektiği ifade edilmiştir [18].

Grahn, Stigsdotter’ un yaptığı ‘Landscape planning and stress’ çalışmasında uykusuzluk, depresyon, tükenmişlik sendromu ve yorgunluk gibi stresle ilgili hastalıkların yetişkin ve çocuklarda önemli ölçüde arttığı, tıbbi kayıtlara yansıdığı ifade edilmiştir. İsveç halkına yeşil alanların düzenlenmesiyle ilgili anket yapılmış, kent sağlığını olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. Apartmanlara yakın, yeşil alan düzenlemeleri kent halkı için günlük yaşamın bir parçası olarak, stresten arındırılmış ortamlar olmuş ve insan sağlığına katkı sağladığı vurgulanmıştır. Yapılan anket çalışmasında ilk grup, ormanda yürüyüş, ikinci grup, sessiz park ya da dinlendirici müzik, üçüncü grup, kitap okumak ve spor yapmayı tercih ettiği belirtilmiştir. Stresli olan kişiye ilaç ve yatıştırıcı yerine, yeşil alanlarda vakit geçirmeleri tavsiye edilmiştir. Yeşil alanların güvensizlik hissi irdelenmiş, insanların, okul bitimi ya da iş çıkışı, akşam vaktine denk geldiği için ziyaret etmekten korktuğunu ve çekindikleri sonucu çıkarılmıştır. Mesafeye göre kişilerin ziyaret etme durumunun değiştiği, mesafe arttıkça ziyaret etme sayısının azaldığı, mesafe azaldıkça ziyaret sayısının arttığı tespit edilmiştir [19].

Jim’in ‘Green-space preservation and allocation for sustainable greening of compact cities’ çalışmasında, insan yerleşimlerinde yeşil alanlar antik çağda da köklü bir gelenek olduğu ifade edilmiştir. Kompakt şehirlerdeki fiziksel ve kurumsal engeller, uygun bitki örtüsünün miktarını ve kalitesini kısıtladığı belirtilmiştir. Kısıtlamaların üstesinden gelmek için ilkeler geliştirilmiş, izinsiz giriş ve yoğunlaşma olmadan, korunması için

önlemler alınması önerilmiştir. Doğanın taklit edilemeyen önemli bir miras olduğu, gelecekteki faaliyetlerde ve yönetimde doğanın bütünlüğüne ve sürekliliğine saygı gösterilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır [20].

Chiesura'nın 'The role of urban parks for the sustainable city' çalışmasında nesli tükenmekte olan bitki ve hayvanların, kentin sürdürülebilirliği için, kentsel doğanın etkisi ele alınmış, yeşil alanların ekonomik katkısı, insan rahatlaması ve yenilenmesi için önemi vurgulanmıştır. Doğal alanlarda yaşayan insanların daha az agresiflik ve düşük düzeyde korku yaşadıkları, güven ortamının olduğu, turist ve istihdamda artış sağladığı ifade edilmiştir. Sadece abiyotik, biyotik yönlerini iyileştirmek değil insanların günlük yaşam kalitesindeki memnuniyetleri, deneyimleri, algıları, çocukların memnuniyetleri hakkında ayrıca doğanın özgürlük, macera, mutluluk, benlikle olan birliktelik vb. sorular sorulmuş, özgürlük en fazla dile getirilmiştir. Rekreasyonla birlikte yeniden üretme duygusunun geliştiği belirtilmiştir. Sürdürülebilirlik için ihtiyaçların karşılanması gerektiği, sosyal bir fonksiyon olup, halkın psikolojisi için önemli olduğu ifade edilmiştir [21].

Öztürk Kurtaslan ve Yazgan tarafından yapılan çalışmada 'Kayseri kent bütününe açık ve yeşil alanlarının sistem yaklaşımı ile değerlendirilmesi' çalışmasında, Kayseri kentinde ki açık yeşil alanlar mekânsal, toplumsal ve zamansal olarak değerlendirilmiştir. Kayseri kent bütününde planlanmış açık yeşil alan sisteminin olmadığı görülmüş, mekânsal açıdan; birbirinden kopuk olduğu, yeşil yolların olmadığı, planlamanın yapılmasından sonra yeşil alanların oluşturulması zor olmasından mevcut alanların korunması ve yeni planlanan yerler içinse 3194 sayılı imar kanununa göre kişi başına düşen 10 m²'lik aktif yeşil alan standardına uyularak yapılması, zamansal açıdan; zamansal bir sürekliliğin olmadığı kişi başına düşen yeşil alanın dönemsel değiştiği, istenilen standardın altında olduğu, toplumsal açıdan; kent bütününde bölge parkının olmadığı, mahalle parklarının olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak mekânsal, toplumsal, zamansal açıdan planlanmış yeşil alan sisteminin olmadığı anlaşılmıştır. Yeşil yol olarak belirlenen alanlarda, alanın korunması esas alınarak aktiviteler yapılması, bazı bölgelerde dağ tırmanışlarının yapılmasına teşvik edilmesi vurgulanmıştır. Bağ alanlarının koruma yasalarına uygun, ekolojik tarım yapılarak kültür turizmi oluşturulabileceği önerisinde bulunulmuştur [22].

Polat ve Önder tarafından yapılan 'Kent parkı kavramı ve Konya kenti için bir kent parkı örneği' çalışmasında, Konya'daki kentleşmenin dengeli ve yeşil alanların da istenilen

seviyenin üzerinde olduğu fakat mevcut parkların kent parkı niteliğinde olmadığı belirtilmiştir. Yeşil alanın artırılmasına yönelik duyarlılığın arttığı ve gerekli adımların atıldığı, fakat gelişmiş ülkelerdeki düzeye ulaşmadığı belirtilmiştir. Yapılan çalışmaların uzman kişilerin kontrolünde, daha bilinçli yapılmasının gerekliliği ortaya konulmuştur [23].

Wong ve Yu ‘Study of green areas and urban heat island in a tropical city’ çalışmasında, kentlerdeki yeşil alanlar, kentlerdeki ısıyı hafifletmek için potansiyel bir önlem olarak düşünülmüştür. Kentlerdeki yapılaşma güneş radyasyon emilimini artırmış, yeşil alanların etkisini incelemek amacıyla, meteoroloji verileri ve uydu görüntüleri kullanılarak, bitki örtüsünün özellikle uzun boylu bitkilerin yüzey sıcaklığı üzerindeki etkisi incelenmiş, yeşil alan dağılımıyla, sıcaklık dağılımının yakından ilgisi olduğu belirlenmiştir. Sayısal hesaplamalar yapılarak, yeşil alanların soğutma etkisinin olduğu, kentsel ısı adası etkisini hafiflettiği tespit edilmiştir [24].

Tyrväinen ve Schipperijn de ‘Tools for mapping social values of urban woodlands and other green areas’ isimli çalışmasında, yeşil alanların rolü ve önemi anketler aracılığıyla araştırılmış, yeşil alanların şehirlerdeki yaşam kalitesindeki önemi belirlenmiştir. Planlamalarla, giderek azalan yeşil alanlar, yüksek kalitede ve istenilen nitelikte olabileceği, planlamalar büyük ölçekli alanlara yeterince erken uygulanarak, belediye planlama sistemlerine entegre edilerek arazi kullanım üzerindeki çatışmaların azaltılabileceği ifade edilmiştir [25].

Akbulut tarafından yapılan ‘Aksaray kenti açık yeşil alanlarının nitelik ve nicelik yönünden değerlendirilmesi’ çalışmasında, Aksaray kentinde bulunan açık yeşil alanların kişi başına 3,5 m² düştüğünü, dolayısıyla yetersiz olduğu belirtilmiştir. Birbirine yeşil yollarla bağlanan yeşil kuşaklar oluşturularak, hava kirliliğini azaltma, yeşillendirme, özellikle herdem yeşil bitkiler kullanılarak genişletilmesi, koruma yasalarına uyularak, yeşil eğitim kapsamında bilincin artırılması önerisinde bulunulmuştur [26].

Ernstson, Sörlin, Elmqvist’in ‘Social Movements and Ecosystem Services the Role of Social Network Structure in Protecting and Managing Urban Green Areas in Stockholm’ çalışmasında, yeşil alanların parçalanması ve izole edilmesinin ekosistem hizmetine etkisi ve sosyal faktörlerin nasıl etkileşime girdiğinin anlaşılması ihtiyacı doğmuş, bazı yeşil alanların neden yok olduğu, ya da neden bazı yeşil alanlardaki yönetim farklılıkları nedeniyle yüksek ekoloji niteliklerine sahip olduğunun değerlendirilmesi yapılmış ve

yeşil alanlarla ilgili araştırmalar ve planlamaların çoğu korumaya ve yönetime odaklandığı ifade edilmiştir. Yeşil alanın güvence altına alınabilmesi için yüksek organizasyonel çeşitliliğin önemli bir faktör olduğu belirlenmiş, ancak çeşitliliğin yeterli olmadığı, toplumsal mekanizmaları destekleyen çeşitliliğin olmasının gerekliliği vurgulanmıştır [27].

Önder ve Polat tarafından yapılan ‘Peyzaj tasarım süreci kapsamında Konya kenti için yeni bir hobi bahçesi oluşturulması’ çalışmasında, hobi bahçelerinin kentsel yeşil alanlara katkı sağladığı, bedenen ve ruhen insanı rahatlattığı, üretim yapmanın verdiği hazzı ve ekonomik desteği artırdığı, ayrıca apartmanlardaki soğuk komşuluk ilişkisini de yumuşattığı belirtilmiştir. Tek katlı bahçeli evlerin azalmasıyla hobi bahçelerinin de önemi arttığı belirtilmiş, Konya’da insan ihtiyacına ve alanın durumuna uygun proje hazırlanmış, örnek bir tasarım oluşturulmuştur [28].

Grahn ve Stigsdotter tarafından yapılan ‘The relation between perceived sensory dimensions of urban green space and stress restoration’ çalışmasında algının, farkındalığa ulaşma süreci olduğu, insanın birçok duyusunun var olduğu ve beynin bilgiyi tüm duyularla birlikte yorumladığı ifade edilmiştir. Bilginin bilinçsizce de algılanabileceği ve saklanabileceği, insanda stresin birçok organı, olumsuz etkileyip hastalıklara neden olduğu belirtilmiştir. İnsanların yeşil alanları belli boyutlarda algıladığı, bu boyutların stresten kurtarması yönünden diğerlerinden daha önemli olduğuna vurgu yapılmıştır. Ayrıca insandaki olumsuz algının düzelebilmesi için insanların robotlaşan değil, doğayla bütünleşen olması gerektiği belirtilmiştir [29].

Atakan Öznam ‘İstanbul’da kamu kontrolünde yaptırılan toplu konut alanlarının yeşil alan kriterleri açısından değerlendirilmesi: Ataşehir-Esenkent-Halkalı Örnekleri’ çalışmasında, çalışma alanındaki toplu konutlarda kullanıcı gelirine bağlı olarak kullanıcı etkinliğinin arttığı, farklılaştığı, yakın mesafedeki yerlerin tespit edildiği, en fazla 1-2 saat kaldıkları, aydınlatmanın yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Yeşil alanların niceliksel ve niteliksel özelliklerinin bir bütün olarak değerlendirilip, sahipsiz yeşil alan bırakılmamasının gerekliliği vurgulanmıştır. Bakım, onarım, denetim takibi yapılması, sürdürülebilir çevre için iyi bir yönetim, işletme sağlanması ve takibinin mutlaka yapılması belirtilmiştir [30].

Budak’ın ‘Cumhuriyet döneminde Antakya Kenti açık yeşil alan sistemlerinin irdelenmesi’ çalışmasında Antakya Bölgesinde kişi başına düşen yeşil alanın yetersiz

olduğu saptanmıştır. Kentin yapısı analiz edilerek erozyon, heyelan gibi tehlikeli bölgelere yapılaşma yasağı getirilmesi gerekliliği ifade edilmiştir. Mezarlıklar, yeşil kuşak içerisine alınarak, yerleşim alanının baskısının giderilebileceği, imar kanununda bulunan düzenlemede, ortaklık payı açık yeşil alanlar için imar kanununun önemli olduğu ve kente olumlu katkı sağladığı belirtilmiştir [31].

Aytatlı'nın 'Erzurum kentinde kişi başına düşmesi gereken aktif açık ve yeşil alan miktarının matematiksel modelle belirlenmesi' çalışmasında, Erzurum kentinde yapılan analiz, bireylerin mahallelerinin yakınındaki parkları tercih ettikleri, gelir düzeyi düşük yerlerde yeşil alanlara daha fazla ihtiyaç olduğu, eğitim düzeyi yüksek olanların kirlilikten ve gürültüden daha fazla rahatsız olduğu belirtilmiştir. Açık yeşil alanları belirlerken ekonomik, sosyal, aile yapıları, kişilerin istekleri, alanın coğrafi ve iklim durumu dikkate alınarak planlanması gerektiği ifade edilmiştir. Erzurum'da kişi başına düşen yeşil alanın yeterli olduğu fakat kış mevsiminin uzun olması nedeniyle, faydalanmanın az olduğu ve fiziksel aktivitelerin yetersizliği sonucuna varılmıştır [32].

Bolatoğlu ve Özkan'nın 'Torbalı (İzmir) kenti yeşil alan sistemindeki kamusal aktif yeşil alanların yeterliliği ve geliştirilebilme olanakları üzerine bir araştırma' çalışmasında, kentlerde sanayileşmenin, nüfusun ve kentleşmenin artması, aktif yeşil alanların azalmasına neden olduğu ifade edilmiştir. Torbalı ilçesinde yapılan çalışmada kişi başına düşen aktif yeşil alan ve 7 mahalledeki 46 adet kamusal aktif yeşil alan incelenmiş, sınırlı sayıda alanda estetik ve işlevsellik olduğu, bireylerin psikolojik ihtiyaçlarını karşılayabilecek planlanmış alanlar için, bu işin ehli kişilerden faydalanılmasının gerekliliği vurgulanmıştır [33].

Çulha tarafından yapılan 'Kırklareli kent merkezi açık yeşil alanlarının nitelik ve nicelik açısından irdelenmesi' çalışmada Kırklareli bölgesinin nüfus yoğunluğuna göre, yeşil alan kullanım miktarı, orada yaşayan bireylerin isteklerine, kullanımlarına uygun olmadığı belirlenmiş, donatı elemanlarının ve bitki materyalinin yetersizliği, bakımsızlığı tespit edilmiş, yeşil alanların nitelik ve nicelik olarak ihtiyaçları karşılamasının gerekliliği vurgulanmıştır [34].

Öztürk ve Özdemir tarafından yapılan 'Kentsel açık ve yeşil alanların yaşam kalitesine etkisi, Kastamonu örneği' çalışmada yeşil alan yetersizliğinin yaşamı zihinsel ve fiziksel olarak olumsuz etkilediği, üretimi ve verimi düşürdüğü, yaşamı monotonlaştırdığından bahsedilmiştir. Kastamonu ilinde yapılan çalışmada yeşil alanların yetersizliği, imarla

ilgili alınan kararların kâğıt üzerinde kaldığı, bundan sonraki yapılacak çalışmaların toplumsal fayda amacını öncelik edinerek uygulanması önerisinde bulunulmuştur [35].

Wolch, Byrne ve P. Newell 'Urban green space, public health, and environmental justice: The challenge of making cities 'just green enough' çalışmasında, yeşil alanların sağlık üzerine etkisi araştırılmış, yeşil alanları aktif olarak kullanan çocukların, dikkat eksikliğini azalttığı, doğa ve hayvanların çocuk gelişimi ve refahı için önemi vurgulanmıştır. Bisiklet, yürüyüş gibi aktivitelerle obezitenin azaltıldığı tespit edilmiştir. Yeşil alanların halkın gelir durumuna göre adaletsiz dağılımın söz konusu olduğu, hızlı kentleşmenin tarımı ve çevre kalitesini etkilediği ifade edilmiştir. Düşük gelirli mahalleleri korumaya yönelik, kar amacı gütmeyen tarımın ve topluluk bahçelerinin, hizmet verebilecek manzaraların vurgulanması, aşırı derecede bozulmuş siteler, terkedilmiş madenler gibi alanların düzenlenerek kent sakinleri için eşit dağılım yapılabileceği belirtilmiştir [36].

Demir, Kırkık Aydemir ve Önem tarafından yapılan 'Kentsel yeşil alanların Düzce Akçakoca örneğinde ulaşılabilirlik bakımından irdelenmesi' çalışması, Akçakoca ilçesindeki yeşil alanlara ulaşılabilirlik değerlendirilmiş, kişi başına 51,7 m² yeşil alan olduğu, bu alanların %80'ine 5-10 dakikalık yürüme mesafesiyle gidilebilir olması, turizm ve halkın yararlanması bakımından büyük avantaj sağladığı ifade edilmiştir. Doğası ve kültür yapısıyla yeşil alan ihtiyacını karşılayan Akçakoca kenti, nüfus artışı dikkate alınarak korumaya ve bakıma yönelik çalışmaların artırılması gerektiği vurgulanmaktadır [37].

Cengiz tarafından yapılan 'Konut satın alımında kentsel açık yeşil alanlar ve sosyal donatı elemanlarının incelenmesi: Çanakkale kent merkezi örneği' makale çalışmasında, konut alımında seçim yapan bireylerin yeşil alan ve sosyal donatıların varlığı konut bahçelerinin konut alımındaki etkisi incelenmiştir. Açık yeşil alanların gün geçtikçe azaldığı ve insanların ihtiyacının olduğu, konutların satışında binanın fonksiyonelliğinin yanında, konutun rekreasyon alanına yakınlığının, konut tercihlerinde etkili olduğu ifade edilmiştir [38].

Eroğlu, Acar ve Aktaş tarafından yapılan 'Kentsel açık yeşil alanlara yeni bir soluk; Ordu şehir ormanı ve botanik parkı peyzaj proje çalışması' makalesinde, Ordu şehri, kent ormanı, botanik bahçesi, yeşil altyapı kavramlarıyla değerlendirilmiştir. Yeşil alt yapı, sürdürülebilir çevre için çok fonksiyonlu yeşil alan sistemi olduğu ifade edilmiştir.

İnsanların rekreasyon taleplerinin artması, yeşile olan özlem, kent ormanı kavramını gündeme getirdiği belirtilmiştir. Bir diğeri de kentsel alanlara bitki çeşitliliği yönünden katkı sağlayan botanik bahçeleri olduğu ifade edilmiştir. Hayvanat bahçesi, gül bahçeleri, tropik bitkiler, bölgesel sergi alanları, ekolojiye uyum sağlayacak egzotik ve doğal bitkiler, yürüyüş, kır düğün alanı gibi etkinliklerin olduğu rekreasyon alanlarının yer aldığı, botanik park, kent ormanı, yeşil alt yapı teması kullanılarak, yeni bir anlayışla tasarım gerçekleştirilmiştir [39].

Aytaş tarafından yapılan ‘Çankırı kentsel açık yeşil alan sisteminin belirlenmesi’ tez çalışmasında, Çankırı İli’nin açık yeşil sistemleri irdelenmiştir. Çankırı kentini, kentleşme açısından fiziksel, sosyal, ruhsal bozukluk içerisinde olduğu, cetvel artığı yerlerde yeşil alanın varlığının tespitinden sonra, su toprak ilişkisi de gözlemlenmiştir. Erozyon, eğim, heyelan gibi etkenlerde değerlendirilerek yeşil yol, yeşil kuşak, yeşil kama, ekolojik ağ sistemleri bakımından irdelenip, Çankırı İli’nin yeşil kuşakla kentleşmeyi sınırlandıran, yeşil kamayla kentsel alanlarla bütünleşmeyi sağlayan, yeşil yolla, yeşilin kent merkezine diğer alanlarla bağlantısını sağlayan, bu üç sistemle ilgili, üç farklı harita oluşturulmuştur. Bölgede yetişen, tuzluluğa ve kuraklığa dayanıklı, doğal, egzotik bitki türleri tercih edilerek, bitkinin alana adaptasyonunu kolaylaştırmak, yeşillendirmenin hızlanması sağlamak, amaç edinildiği belirtilmiştir [40].

Gülçin tarafından yapılan ‘Yeşil altyapı bağlamında açık yeşil alan sistemlerinin uygulama olanaklarının araştırılması: Aşağı Büyük Menderes Havzası örneği’ çalışmasında, çalışma alanının korumadaki öncelik durumuna göre düşük, orta, yüksek, en yüksek olarak belirlenmiş, peyzaj potansiyelinin dağılımı yorumlanmış, yeşil altyapı haritası oluşturulmuştur. Peyzaj potansiyeli en yüksek olan alanlar ‘matris’, yüksek olan ‘yama’, orta ‘koridor’, düşük ‘bariyer’ olarak ifade edilmiştir. Yeşil altyapı unsurlarından en yüksek potansiyeli olan matrisin orman örtüsü olduğu, bu da yeşil altyapı planlamalarında orman düzenlemelerinin önemini artırdığı belirtilmiştir [41].

1.1.3. Konya ili Seydişehir İlçesine İlişkin Çalışmalar

Konya İli Seydişehir İlçesi’yle ilgili çalışmalara bakıldığında, bu alanda yeterince çalışma yapılmadığı görülmektedir.

Bozyiğit tarafından yapılan ‘Seydişehir İlçesi’nin beşeri ve ekonomik coğrafyası’ çalışmasında, Seydişehir İlçesi’nin fiziki, beşeri ve ekonomik coğrafyası incelenmiştir [42].

Aslan tarafından yapılan ‘Alacadağ (Seydişehir) ve çevresinin florası’ çalışmasında, Seydişehir İlçesi Alacadağ ve çevresindeki florasının tespiti için yapılan çalışmada bölgede 50 familya ve 188 cinse ait 321 takson tespit edilmiştir. Ayrıca 36 takson endemik bitkiye ulaşılmıştır. Çalışma alanı 1091 m den 2251 m ye kadar yükseldiği ifade edilmiştir. Alt kısımlarda tarım ve hayvancılığı yapıldığı yerleşim alanlarının olduğu, yanlış kullanımların floranın tahribatına sebep olduğu belirtilmiştir. Juniperus türleri yaygınken, sayıca azalmış olduğu ifade edilmiştir [43].

Uzun tarafından ‘Peyzaj planlama Konya İli Bozkır, Seydişehir, Yalılıyük, ilçeleri ve Suğla gölü mevki peyzaj yönetimi koruma ve planlama projesi’ çalışmasında planlama alanında mevcut durum bütüncül olarak değerlendirilmiş, peyzaj karakter tipi analiz edilmiş, peyzaj planının uygulanmasına yönelik peyzaj yönetim yaklaşımı getirilmiş, peyzaj ekolojisi temelli bir yaklaşımla ülkemizdeki ilk resmi peyzaj planı oluşturulmuş ve peyzaj yönetimi ortaya konulmuştur [44].

Seydişehir İlçe Raporu’nda belirtildiği gibi, İlçe’nin Göller yöresinde, Toros Dağlarının eteğinde bulunması iklimi farklılaştırdığı, bitki örtüsünde çeşitlilik sağladığı ve zenginleştirdiği ifade edilmiştir. Suğla gölüne yakınlığı, boksit, pomza ve krom madenlerinin çıkarılması, ormanlık alanlar, su kaynakları, mağaralar gibi doğal kaynakların geniş yer kaplaması, bölgenin tarıma ve hayvancılığa elverişli olması gibi ilçenin güçlü tarafları, bu çalışmada belirtilmiştir [45].

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, 8. Bölge Müdürlüğü’nün yaptığı ‘Konya Tabiat Turizmi Master Planı’ çalışmasında bazı faaliyetlerin doğaya zarar verdiği görülmüş, sorumluluk almak, kontrol etmek, geliştirme ve sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla Orman ve Su İşleri Bakanlığı öncü olmuş ve Konya İl sınırları içerisinde master plan hazırlanmıştır [46].

Konya Büyükşehir 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (2018)’de yapılan çalışmaya göre, Konya İl sınırları içerisinde yer alan bölge 6 alt bölgeye ayrılmıştır. Güneybatı Konya Planlama Alt Bölgesi (Beysşehir, Seydişehir, Hüyük, Derbent, Derebucak, Yalılıyük, Ahırlı)’nde Seydişehir İlçesi’nide kapsayan çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaya göre, İlçe merkezlerinde var olan küçük sanayi sitelerine ihtiyaçlar doğrultusunda, ilave düzenleme ve alt ölçekli planlama yapılması, jeotermal kaynakların bulunduğu bölümlerde termal turizmüne yönelik yer seçimi ve yapılaşma koşulları alt bölge planı belirlenmesi, Seydişehir Antalya yolu üzerinde turizm amaçlı tanıtım ve karşılama merkezlerinin kurulacağı yer seçimi ve alt bölge planının yapılması belirtilmiştir [47].

1.2. KENTSEL AÇIK ALAN KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.2.1. Kentsel Açık Yeşil Alan Kavramı

Keleş'e göre, yapılaşmanın olmadığı alanlarda, kendi haline bırakılmış ya da tarımsal faaliyet yapılan ya da eğlenme dinlenme amaçlı planlanan ortak kullanıma sunulmuş alanlardır [15].

Albayrak'a göre, açık yeşil alanlar, insanların yaşamını devam ettirdiği kapalı mekânların dışında kalan alanlar ya da açık yüzeyler olarak tanımlanmıştır. Açık alanlar aktif ve pasif aktivitelere olanak sağlamaktadır. Ayrıca açık alanlar bitkisel tasarımlarla planlanarak yeşil alanlar oluşturulmaktadır [38].

Kültürel ve doğal alanların eksikliği yeşil alt yapı sistemini gündeme getirmiş, doğanın korunması, biyolojik çeşitliliğin önemi ve ekosisteme katkısı vurgulanmakta, rekreasyonel faaliyetler ve peyzaj yönetiminde önemli bir planlama aracı olduğu tespit edilmiştir [41].

Genli'ye göre, açık alan, belli bir işlevi olan ya da boş arazi ya da doğal haliyle kalan, kimi planlanarak yapılmış, kimi kendiliğinden var olan alanlardır [55].

Yuen'nin çalışmasında, kentsel yeşil alanları, kentsel mekânda fiziksel ve sosyal çevrenin doğası, kültürel ve eğlence amaçlı kullanılan halka açık alanlar olarak tanımlamıştır [54].

Gold'a göre kentsel açık yeşil alanlar farklı özelliklere sahip, birçok alan kullanımına mekân sağlayan doğal ya da yapay alanları bütünleştiren ya da sınırlayan arazilerin genel adıdır [64].

Yıldızcı'ya göre açık alanlar, tarımsal alanlar, ormanlar, fundalıklar, göller gibi kullanma amacıyla ayrılmış veya park, bahçe, meydan, gezinti yeri, spor alanları, oyun alanları, vb. işlevlere cevap veren kent içinde ya da dışında, üzerinde yapılaşmanın olmadığı boş alanlar, olarak tanımlamıştır [64].

Açık yeşil alan, kentleşme durumu ve nüfus artışına göre sürekli revize edilmesi gereken alanlardır. Yapılı çevre ve yeşil alanlar bir bütün olarak tasarlanmalı, uzun dönemli, sürdürülebilir planlama çalışmaları, geri besleme ve revizelere açık olmalıdır.

1.2.2. Açık Ve Yeşil Alanların Önemi

Açık yeşil alanlarda kullanılan yapısal ve bitkisel malzemeler doku, form, ölçü, renk, çizgi gibi özelliklerle kent mekânına fiziksel ve estetik değer katarlar. Kentlerin monoton, sert, keskin görüntüsünü yumuşatarak hareketlilik sağlarlar. İnsan ile çevre, yapılar arası, yapı ile mekânlar arası denge sağlar. Bitkisel tasarımlar alanı sınırlar, perde oluşturur, yaya ve araç trafiği yönlendirilir, mahremiyet sağlar ve ışığın emilimini sağlar. İstenmeyen görüntüyü perdeleme özelliğine sahiptir. Toprağın üzerini örterek, nemi korur ve toprak verimini artırır. Bitkisel üretim ve pazarlama sağlayarak sektörel canlılıkla ekonomiye katkı sağlar [16].

Yeşil alanlar, insana doğayı hatırlatır, fiziksel ve ruhsal doyum sunarak, kaliteli kentsel yaşam sağlar. İnsanları bir araya getirerek iletişimi artırır ve sosyal yaşamı etkinleştirir. Kente görsellik kazandırır, insan ruhuna, psikolojisine olumlu katkı sağlar. Bölgenin ekonomisini destekler, toplumsal gelişmeyi tetikler, kentle doğayı bütünleştirip sürdürülebilir bir çevre sağlar [26].

Çulha' ya göre, kentsel yeşil alanlar kentsel mekânda, sosyal, kültürel ve eğlence amaçlı kullanılan halka açık alanlardır. Aktif ve pasif rekreasyona olanak sağlarken, spor ve eğlence amaçlarına hizmet eden mekânlardır [34].

Doğa ve canlılar ile etkileşim çocuğun fiziksel gelişimi ve ruhsal iyiliği için önemlidir. Bisiklet ve yürüyüş gibi fiziksel etkinliklere katılım obeziteyi azaltır. Hava ve gürültü kirliliğini hafifletir [36].

Kentsel yeşil alanların, fiziksel ve zihinsel sağlığa katkısı geniştir. İnsan refahının sağlanabilmesinde yaşam alanlarına yeşil alanların entegrasyonu oldukça önemlidir [36].

Yılmaz ve Irmak' a göre, yapılaşma ve nüfusun hızla arttığı günümüzde, yeşil alan miktarı azalmakta buna karşın, yeşil alanların ekosistem ve çevre için önemi artmaktadır. Yeşil alanlar kentsel alanların bir parçası olup, mekâna evrensellik özelliği katmaktadır. Yeşil alanlar kent iklimini kontrol ederek ısıyı dengeler, biyoklimatik konfor sağlar, toprağın nemini korur, erozyonu engeller, rüzgârı kontrol eder, gürültüyü perdeler, canlılara barınma imkânı sağlar, rekreasyonel faaliyetleri karşılar, kente kimlik kazandırır, insan yaşam kalitesini artırır. Zihinsel dinginlik verir [53].

Kentsel açık yeşil alanların belki de en önemlileri kent parklarıdır. Kent parkları kent yaşamının kalitesine önemli katkılar sağlar. Toplumun giderek artan fiziksel ve ruhsal

ihtiyacına cevap veren, ekosistemin sağladığı faydaları, kent ortamında bize sunan en büyük yeşil alanlarından birisidir [57].

Ekonomik, çevresel, yoğun iş gibi faktörler strese neden olmaktadır. Stres insanın ruhunu ve zihinsel sağlığını olumsuz etkilemekte, depresif ve kaygı bozukluğu yaşanmaktadır. Bu durum ise üretimin azalması ve ekonominin olumsuz etkilenmesine sebep olmaktadır. Bilim adamları, insan sağlığına iyi gelecek koşul ve mekân araştırması yaptığı zaman yeşil alanların önemli yeri olduğunu belirtmiştir [59].

1.2.3. Kentsel Açık Yeşil Alanların Sınıflandırılması

Gül'e göre, kentsel açık-yeşil alanlar, kullanım durumuna göre genel, yarı özel ve özel alanlar olarak 3 grupta toplanabilir.

-Kamusal (Genel) Açık-Yeşil Alanlar, toplumun yararlandığı veya tüm rekreasyonel ihtiyaçlarının karşılandığı kamusal alanlardır. Kent ve mahalle parkları, kent ormanları ve koruluklar, mezarlıklar, botanik bahçeleri, hayvanat bahçeleri, fuar ve sergi alanları, yol-bulvar ve refüjler, spor alanları gibi yerler sayılabilir [16].

-Yarı-Özel Açık-Yeşil Alanlar, çoğunlukla toplumun tümüyle yararlanmadığı sadece kurum ve kuruluşların çalışanları, ailesi veya belirli bir kesim tarafından belli şartlarda kullanımına açık alanlardır. Okullar, askeri alanlar, kamu kurum ve kuruluşlar, fabrika bahçeleri gibi [16].

-Özel Açık-Yeşil Alanlar ise sadece özel mülkiyetli alanlarda, sahipleri tarafından kullanılan alanlardır. Özel mülkiyetli konut veya toplu konutlar gibi [16].

Pamay'ın yaptığı sınıflandırma da, açık yeşil alanlar, genel ve özel olarak iki gruba ayrılmaktadır [34].

-Genel alanlar, halkın kullanımına sunulmuş, halka ve kamuya ait alanlardır [38].

-Özel alanlar, halkın tamamen faydalanamadığı, özel, tüzel ya da kuruluşlara ait alanlardır [38].

Aydemir'e göre, açık yeşil alanlar aktif pasif kullanım durumu, ekolojik işlev, mülkiyet ve rekreasyonel işlevine göre farklı sınıflandırmalar yapılmaktadır [38].

Kentsel açık ve yeşil alanların sınıflandırılmasında toplumun aktif olarak kullandığı ve aktif kullanmadığı fakat varlığı ile kente katkı sağlayan pasif yeşil alanların sınıflandırılmaları gerektiğini söylemek mümkündür. Bir diğer sınıflandırma ise

toplumun yararlanabilme olanağı doğrultusunda mülkiyet durumu üzerine yapılabilmektedir.

Diğer bir gruplama ise, Önder tarafından aktarıldığı üzere, şehir plancısı Samuel Zisman ise açık alanları üç grupta incelemiştir:

-Faydalanılan açık alanlar: Baraj gölleri, drenaj ve sel kontrolü alanları, ulaşım alanları [62].

-Açık ve yeşil alanlar: Park ve rekreasyon alanları, yeşil kuşaklar, yeşil yollar, bina çevreleri, doğayı ve manzarayı koruma alanları [62].

-Koridor açıklıklar: Hareket, ulaşım ve geçit alanları [62].

Diğer bir ayırım ise Nasuh ve Değirmencioğlu'ndan

- İşlenmemiş açık alanlar: Doğal yeşiller, doğa koruma alanları

- İşlenmiş açık alanlar: İnsanın kültürel eylemleri şekillenmiş alanlar

- Nokta sosyal alanlar

* Topluma açık alanlar (pasif olarak yararlanılan park, bakı noktaları ve görsel yeşiller),

* Topluma yarı açık alanlar,

* Özel mülkiyetteki açık alanlar şeklinde yapılmıştır [55], [65].

Yıldızcı, Gül, Küçük'e göre;

Konut Düzeyinde Yeşil Alanlar: Yeşil alanların en küçük birimini oluşturur. Tek veya çok katlı konutların bahçeleri, teras ve çatı bahçeleri, balkon alanları bu gruba dahil edilir. Bu düzeyde bina ile bahçe bütünlük arz eder. Genellikle ön, yan ve arka bahçe olarak ifade edilir. İşlevselliği, estetik yönü ve büyüklüğü, konut sahipleri ekonomik ve kültürel durumu ile orantılı olduğu gibi kentin toplumsal ve fiziksel yapısı da önemlidir [32].

Komşuluk Ünitesi Düzeyinde Yeşil Alanlar: Yaklaşık olarak 6 ile 400 konut ve 30 ile 5000 nüfusu bulunduran kent birimidir. Alan en fazla 15 ha'lık bir alanı kaplayabilmektedir. Bu düzeydeki yeşil alanlar, çocuk bahçeleri, spor ve oyun alanları ve toplu konut bahçelerinden oluşurlar [32].

Mahalle Semt Düzeyinde Yeşil Alanlar: Üç komşuluk ünite kapasitesi kadar nüfusu en az 15.000 olan ve 15 ha'lık alanı kapsamaktadır. Mahalle parkları, spor alanları, çocuk bahçeleri, oyun alanları ve okul bahçelerinden meydana gelir [32].

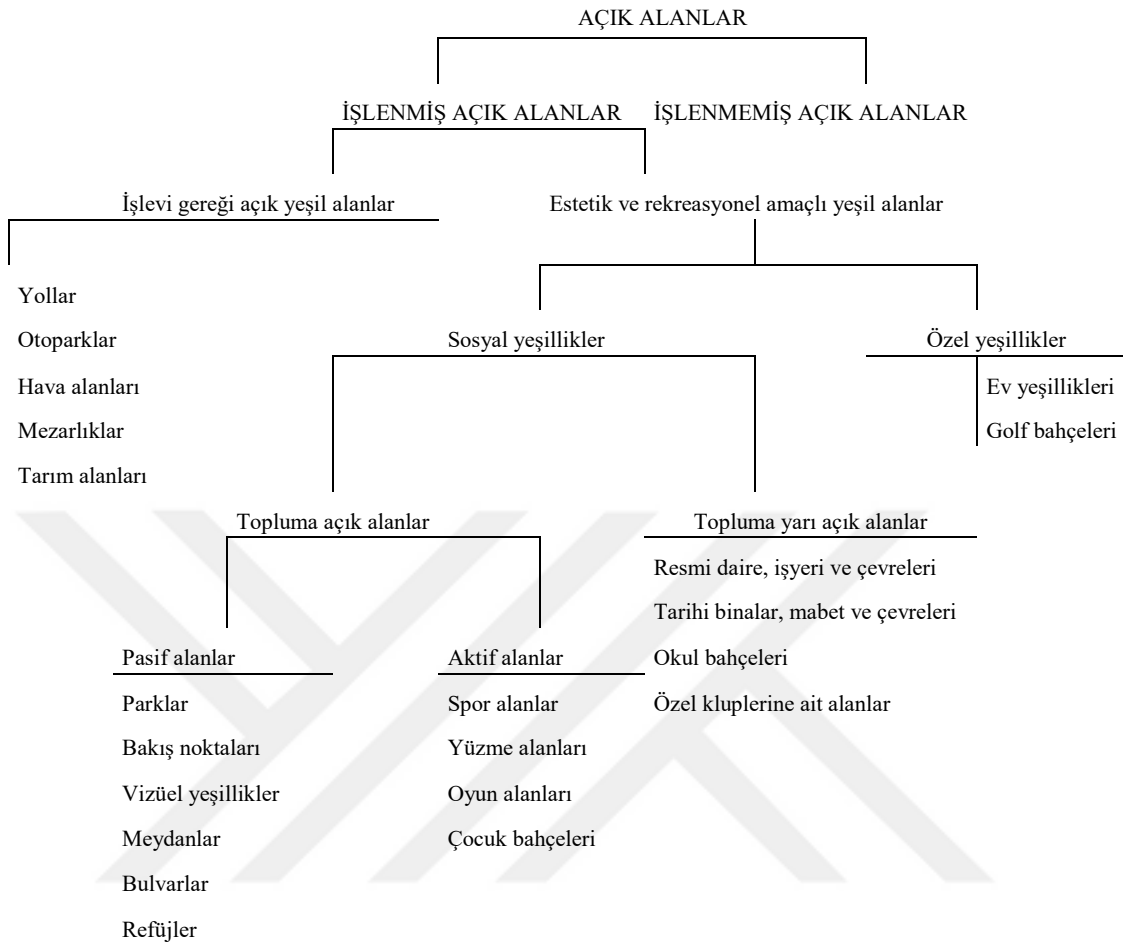
Kent Düzeyinde Yeşil Alanlar: Kent düzeyindeki yeşil alanların etki alanı, kent halkının bütününe hizmet edecek büyüklüğe ve işleve sahiptirler. Yerleşim yerlerinin, nüfusu ve yapı yoğunluğu arttıkça yeşil alan ihtiyacı da büyür. Bu nedenle mahalle düzeyindeki yeşil alanların en az 3 katı olacak şekilde 45 bin nüfusa, en az 135 ha'lık bir alana ve hektar başına en az 350 kişilik bir kapasiteye sahip olması gerekmektedir. Kent düzeyindeki yeşil alanlar, kent parkları, spor kompleksleri, rekreasyonel alanlar, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri, fuar ve sergi alanları, kent içi yol-bulvar ve refüjler, yaya yolları, kent ormanları, koruluklar, yeşil kuşak ve mezarlıklar sayılabilir [16].

Müftüoğlu'deki çalışmasında, Ankara Nazım İmar Bürosu'nun yaptığı çok genel bir sınıflandırmaya göre açık-yeşil alanlar;

- Kentsel ölçekteki açık-yeşil alanlar: Kent parkı, botanik bahçesi, stat vb.
- Yerel ölçekteki açık-yeşil alanlar: Çocuk bahçesi, çocuk oyun alanı, spor alanı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır [55], [65].

Şekil 1.1'deki sınıflandırmaya göre yeşil alanları işlenmiş ve işlenmemiş olarak ikiye ayırmış, işlenmiş yeşil alanları da işlevine göre sınıflandırarak topluma açık, topluma yarı açık alanlar olarak ayırmış, park, meydan, bulvar vb. pasif, spor, oyun, çocuk alanları gibi yerler aktif, resmi daireler, işyeri vb. alanlarda yarı açık yeşil alan olarak sınıflandırılmıştır.

Bayraktar'ın yapılan kentsel açık yeşil alan sınıflandırmasına göre;

Şekil 1.1. Kentsel açık-yeşil alanların sınıflandırılması [73].

1.2.4. Kentsel Açık Yeşil Alanların İşlevleri

Yılmaz vd.'ne göre, kentsel açık ve yeşil alanlar, kent halkına ve kentin fiziki yapısına olumlu katkı sağlamaktadır. Kentteki hava kalitesini artırır, kent iklimini dengeler, sera etkisi, erozyon ve gürültüyü önler, su dengesini sağlar ve biyoçeşitliliği korur [32].

Açık yeşil alanlar sert yapıları yumuşatarak, kuruluşu hafifletir, şehre canlılık vererek monotonluktan kurtarır. Kitlelerin birbiriyle bağlanmasında önemli role sahiptir [26].

Kentsel açık yeşil alanlar, konut alanı, ticaret ve sanayi kullanımları gibi farklı karaktere sahip alanların olumsuzluklarını, uyumsuzluklarını gidererek fiziksel denge kurulmasına katkı sağlar. Çevreye yayılma, kent çekirdeği ve kent çeperi arasında yerleşmelerin kontrolünü sağlar [63].

Yeşil alanlar, doğayla ilişkisi giderek azalan günümüz insanının, açık alanlardaki, aktif

ve pasif rekreasyonel alanlar, doğayla iletişimini artırmakta, kent yaşamını huzurlu hale getirerek ruhsal sağlığı korumaktadır [67].

Kentsel yeşil alanların işlevleri kendi içerisinde dinamik ve döngüsel, bütünlük halindedir. Yeşil alanlar kentin akciğeri olarak ekolojik, kent imajını artırması bakımından fiziksel, ticari boyut kazandırarak ekonomik, sağlığı koruyarak sağlıklı ve daha ölçülemeyen pek çok faydalara sahiptir [67].

Pamay'a göre yeşil alanların işlevleri;

Sehircilik Açısından İşlevleri,

Rekreasyonel işlevi: Her yaş grubuna hitap eden yeşil alanlar, eğlence, spor, dinlenme gibi rekreasyonel faaliyetlerle iş saati dışında ya da hafta tatilinde kişilerin ihtiyacını karşılamaktadır. Ayrıca rekreasyon merkezlerindeki donatı elemanları, kullanıcılar arasında geçişi sağlayıp, rekreasyon kullanımını daha güçlü hale getirmektedir [63].

Bioklimatik sağlık işlevi: Kent iklimini iyileştirerek kent insanının sağlığını koruyan, yenileyen ve sağlıklı neslin oluşumunda etkilidir. Açık yeşil alanlar kentin gürültü, toz ve zararlı gazların etkisini azaltarak, çevre kirliliği kontrolü sağlar [63].

Fiziki çevre koruma işlevi: Kentsel yeşil alanlar, hava sirkülasyonunu sağlar, sert esen rüzgârı keser, toz, zararlı gaz, radyoaktif partiküllerin tutulmasını sağlar. Şehre ışık ve temiz hava sağlar, doğal filtre görevi yapar [63], [68], [69].

Kent biçimlendirme ve estetik kazandırma işlevi: Tasarım ilkelerinden yararlanılarak kullanılan bitki materyali, uyumlu ve zıt görünümle mekânı çekici hale getirmektedir. Kente canlılık, hareketlilik ve estetik özellik katmaktadır. Herdem yeşil bitkiler kışın renk etkisi sağlar, yaprak döktüğünde çizgisel özellik sağlar. Çiçeklenmesi ve gövde şekilleri alanı güzelleştirmekte, enerji vermekte, keskin sert hatları yumuşatmaktadır [63], [70].

Sirkülasyon işlevi: Şehri ayıran akslar, yollar, açık alanlar, yerleşim yerleri ile sanayi bölgelerini bağlayıcı etkiye sahiptir.

Ekolojik İşlevler,

Kentsel yapı yoğunluğunun artması, yaban yaşamına da etki etmektedir. Bitki ve hayvan türlerinin yaşamlarını tehdit etmekte ve parçalamaktadır. Bu durumu düzeltmek için yaban alanları ile bağlantıyı kesintiye uğratmayan, açık yeşil alan planlamaları yapılmalıdır. Kentleşme, su yüzeylerini de olumsuz etkilemekte, kirliliğin artmasına neden olmaktadır. Kentleşme faaliyetlerinde yapılan kazı ve dolgular doğal toprak

örtüsünü yok etmektedir. Kent çevresinde bulunan tarım alanları ekonomik değere sahip ürünlerle katkı sağlamaktadır. Yeşil örtünün fazla olması, alanın çekiciliği ve imajını artırarak kent kimliğine katkı sağlamaktadır [63], [71].

Açık yeşil alanların, özellikle de ekolojiye dayalı yapılan planlamaların, kent ekolojisi bakımından katkısı büyüktür. Yaban hayatının yaşam alanlarının daraldığı günümüzde, yeşil alanlar, doğal alanlarla bütünleşmeyi sağlamaktadır [63], [71].

1.2.5. Açık Yeşil Alan Standartları

Yıldızcı tarafından belirtildiği gibi, standart, kişi başına düşen alan olarak tanımlanır. Kentlerde yeşil alan standardını belirleyen kriterler, nüfus, ihtiyaçlar, şehrin büyüklüğü, coğrafi konum, iklim ve kullanım sıklığı gibi etkenler sayılabilir. İhtiyaçlar, yaş, eğitim, cinsiyet, mesleki durum, yaşam alanı ve olanaklara göre değişmektedir [66].

Birçok Avrupa ve Uzakdoğu ülkelerinde kentsel yeşil alan miktarın belirlenmesinde nüfus önemli etkiye sahiptir. Birçok ülkede yeşil alan miktarı kişi başı 20 m² hedeflenmektedir. Yeşil alanlar, ülkenin sosyal ve ekonomik yönden gelişmişliğine göre artmakta, sanayileşmenin fazla olduğu ülkelerde yeşil alan miktarı azalmaktadır [67].

Bazı ülkeler arasında benzerlikler olsa da, her ülke kendi sosyal, coğrafi, kültürel, ekonomik ve politik koşullarına göre standartlarını geliştirmiş ve uygulamıştır [67].

1.2.5.1. Amerika Yeşil Alan Standartları

Amerika yeşil alan standardı, zaman zaman revizyona uğrayan en iyi yeşil alan standardını oluşturduğu söylenebilmektedir [26].

Yıldızcı'ye göre, komşuluk düzeyinden bölge düzeyine kadar karmaşık yeşil alan sistemi bulunmaktadır. Araç trafiğinin öneminden dolayı, alanın arazi yapısına uymadığı halde, grid sistemi uygulanmıştır. Nüfusa göre yeşil alan standardı uygulanmaktadır. Nüfusu 500 000' den büyük kentlerde kişi başına 20 m², nüfusu 1 milyondan büyük kentlerde ise kişi başına 13 m² yeşil alan standardı uygulanmaktadır. Kent yapısının farklılık ve kültür değişikliği yeşil alan standardını etkilemiştir. Araç hareketlerinin öneminden dolayı grid yol sistemine göre tasarlanmıştır [26].

Yıldızcı'ye göre, üst ve orta üst gelir düzeyine sahip bireyler kent merkezinden uzak sakin bölgeleri tercih etmişlerdir. Kişi başı bahçeli evlerde 2,8-6 m², toplu konutlarda ise 4,8-8 m² önerilmiştir. Mahalle ünitesi düzeyinde 20.000 kişi için 7,7 ha park alanı önerilmiştir. Kent ünitesinde ise kişi başı 40 m² yeşil alan standardı kabul edilmiştir. Nüfusu 500.000

büyük kentlerde kişi başına 20 m² nüfusu 1 milyondan büyük yerde 13 m² yeşil alan standardı uygulanmıştır. Amerika'da nüfus arttıkça yeşil alan miktarı düşmektedir [26].

Güncel uygulamalara bakıldığı zaman, Avrupa ve Amerika'da XX. yüzyılın başlarına kadar uzanan, sistemli açık ve yeşil alan planlamalarına sahip birçok kentin olduğu görülmektedir [62].

Lynch'e göre, bahçe kenti karakterize eden ifadeler; bağımsızlık, sağlık, dengeli çeşitlilik, durağanlık ve doğala dönüşür. Demokratik anlayışın yer aldığı, kendi kendini sürdürebilen bahçe kent modeli, Amerika'da Maryland ve New Jersey'de uygulanmıştır. Daha sonra kent ve doğanın uyumu, yeni kentsel yerleşimlerin amacı haline gelmiştir. Yeni kent ve banliyö yerleşimi bu nedenle doğayı ve doğal materyalleri içerisinde barındırmıştır [62].

Amerika yeşil alan değerlerine bakıldığı zaman, nüfus arttıkça kişi başına düşen yeşil alan miktarı azalmaktadır [63].

Bazı uluslararası örgütlerin belirlediği açık yeşil alan standardı, Birleşmiş Milletler için 30 m²/kişi, Avrupa Birliği'nin 26 m²/kişi, ABD 18 m²/kişi, Dünya Sağlık Örgütü'nün 9 m²/kişi'dir [73].

1.2.5.2. Avrupa Yeşil Alan Standartları

Avrupa yeşil alan standartları oluşturulurken kentsel doku içerisinde, çocuk oyun alanı, spor ve park alanları, kentsel dokunun dışında kalan yeşil kuşak değerlendirilmiştir. Bugünkü Avrupa yeşil alan norm sistemi, Amerika yeşil alan standardına göre daha değişik ve bütünleyici bir yöntem sunmuştur [63].

Yıldızcı'e göre, kentleşme arttıkça yeşil alan ihtiyacının arttığı düşüncesi hâkimdir. İngiltere'de kişi başına 70 m² kentsel yeşil alan ve 8 m² kent yakını yeşil zonu önerilmektedir. Kentsel yeşil alanların 20 m² 'sini mahalle ve semt parkları, 10 m² 'sini spor alanı ve 40 m² sini ise şehir parkları oluşturmaktadır. Yeşil alanlarda ulaşılabilirlik görüşüne dayanarak, Amerika'da ki yeşil alan standardına göre değişik ve bütünleyici yönden uygulanmıştır [63].

Yerleşmeler büyüdükçe yeşil alan gereksinimleri artar, şehir doğadan uzaklaşır, yaşam şekli değişir düşüncesiyle hareket edilmektedir [66].

Çizelge 1.1. Bazı ülke ve uluslararası örgütlerin yeşil alan kriteri [73].

Ülke/Uluslararası örgüt	Yeşil Alan Kriterleri
Almanya	Berlin kişi başına en az 6 m ² , Leipzig en az 10 m ² yeşil alan hedeflenmektedir.
Dünya Sağlık Örgütü	Her şehrin en az 9 m ² , ancak en uygununun 10-15 m ² olduğu belirtilmektedir.
Hollanda	500 m'lik yürüme mesafesinde kişi başına 75 m ² yeşil alan önerilmektedir.
Birleşik Krallık	Her 1000 kişi için 2,4 hektar yeşil alan önerilmektedir.

1.2.5.3. Türkiye Yeşil Alan Standartları

3194 sayılı İmar Kanununun, 1999 yılında çıkarılan 23804 sayılı yeni yönetmeliğe göre, belediye olan yerlerde, nüfus ne olursa olsun kişi başına aktif yeşil alan miktarı (park, çocuk bahçesi ve oyun alanlarının toplamı) 10 m² olarak belirlenmiştir. Ancak bu yönetmelik, yeşil alanların dağılımı, planlanması ve uygulanması konularında herhangi açıklayıcı hükümlere yer vermemektedir [16].

Amerika'da ve Avrupa'da yeşil alan standardı oluşturulurken, bütüncül bakış açısı ile sosyal, kültürel, fiziki ve ekonomik pek çok faktör dâhilinde ele alınmıştır. Nüfus yoğunluğuna göre yeşil alanlar revize edilmektedir. Türkiye'de ise standart 10 m²' dir. Belediye ve mücavir alan sınırları dışında yapılan planlamada 14 m² olarak belirlenmiştir. Nüfusa göre değişen yeşil alan standardı sistemi uygulanmaktadır. Ancak, Avrupa ve Amerika ile kıyaslandığında daha dar kapsamlı ele alındığı görülmektedir [66].

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde belirtildiği üzere, aktif yeşil alan miktarı kişi başına 10 m² olarak verilmiştir. Ancak aktif yeşil alanların içinde bulunması gereken standartlar belirtilmemiştir. Bu durum yeşil alanların planlanmasında ve uygulanmasında sağlıklı olmayan mekânların oluşmasına sebep olmaktadır [66].

Planlı alanlar imar yönetmeliği (2017)'de belirtildiği üzere, “*Yeşil alanlar: Toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence, rekreasyon ve rekreatif alanları toplamını (Metropol ölçekteki fuar, botanik ve hayvan bahçeleri ile bölgesel parklar bu alanlar kapsamındadır.), 19 uncu maddede yer alan işlevleri ve yapılaşma koşullarını içeren yeşil alanlar;*

1) *Çocuk bahçeleri: Çocukların oyun ve dinlenme ihtiyaçlarını karşılayan, bitki örtüsü ile çocukların oyun için gerekli araç gereçleri, toplamda 6 m²'yi geçmeyen büfe ile süs havuzu, pergola ve genel tuvalet dışında başka tesis yapılamayan alanları,*

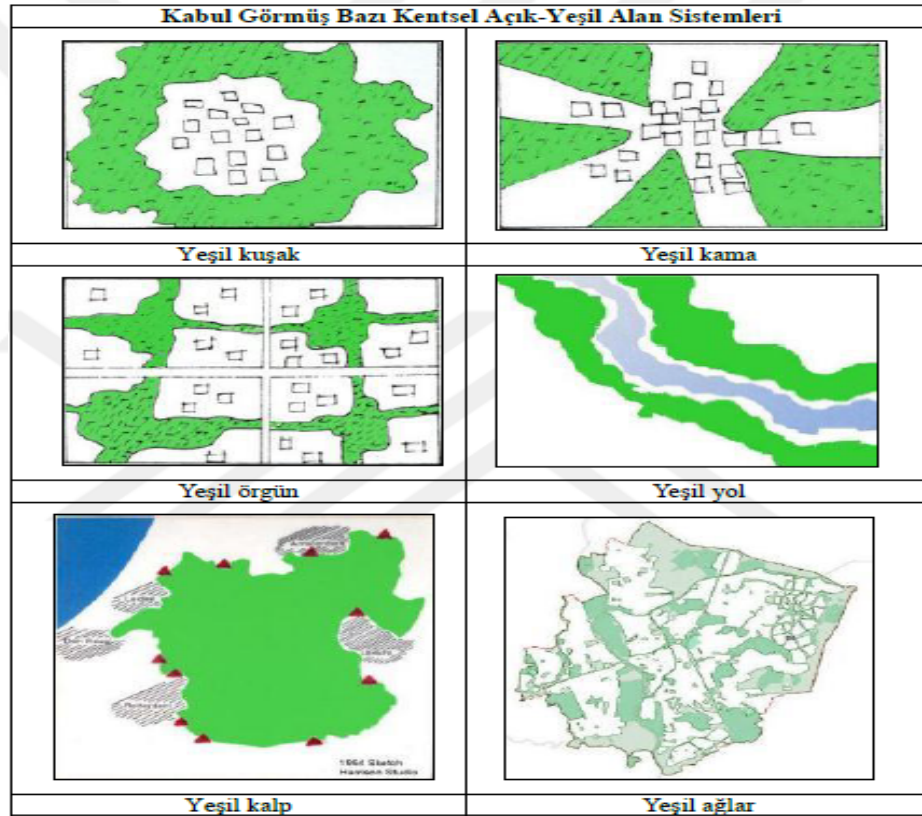
2) *Parklar: Kentte yaşayanların yeşil bitki örtüsü ile dinlenme ihtiyaçları için ayrılan, 19 uncu maddedeki kullanımlara da yer verilebilen alanları,*

3) Piknik ve eğlence (rekreasyon) alanları: Kentin açık ve yeşil alan ihtiyacı başta olmak üzere, eğlence, dinlenme, piknik ihtiyaçlarının karşılanabildiği, kent içinde ve çevresinde gününbirlik kullanıma yönelik olarak imar planı ile belirlenmiş yerleri,

4) (Ek:RG-01/3/2019-30701) Millet bahçeleri: Halkı doğa ile buluşturan, rekreatif gereksinimleri karşılayan, afet anında kentin toplanma alanları olarak da kullanılacak, yer seçimi, alan büyüklüğü, fonksiyonları ve tasarımı gibi hususların Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulacak Millet Bahçeleri Rehberinde belirlendiği büyük yeşil alanları,” olarak tanımlanmıştır [72].

1.2.6. Yeşil Alan Sistemleri

Açık yeşil alan sistemleri peyzaj bileşenlerine göre farklılık göstermekle birlikte yeşil yol, yeşil kuşak, yeşil kama, yeşil örgün yaygın olarak planlanmaktadır. Kentsel açık ve yeşil alan sistemlerinin kabul görmüş olanlarından bazıları yeşil kuşak, yeşil kama, yeşil örgün, yeşil yol, yeşil kalp, yeşil ağlar ya da ekolojik ağlar Şekil 1.2’de verilmiştir [40].

Şekil 1.2. Kabul görmüş yeşil alan sistemleri [40].

Yeşil kuşak, Çalışkan’a göre, kenti dıştan tamamen saran yeşil alan sistemidir. Bu sistem kentin gelişi güzel yayılmasını engellemektedir. Kent ve kent insanı içi çeşitli işlevleri sağlamaktadır [55].

Yeşil kama, Öztan ve Öztürk çalışmasında, kentin kontrolsüz gelişimini tespit ederek yeşil alanlarla önleyebilmektedir. Yeşil kamadaki yeşil koridorlar kırsal alanla kent arasını bağlamaktadır. Açık yeşil alanların kentin sınırlarından merkezine doğru gelen akarsu, vadi gibi çizgisel ve doğal ortamların varlığıyla gelişip oluşturduğu bir sistemdir. Kama şeklindeki açık yeşil alanlar, ırsal bir şekilde genişleyerek ve şehrin sınırlarındaki kırsal alanlara kadar uzanarak çizgisel doğal hatlar boyunca yeşil dokuyu sağlamaktadır [40].

Yeşil örgün, Lynch, açık yeşil alanların kente homojen olarak dağılımını sağlamak için (ızgara formlu kentler) geliştirilmiş bir sistemdir. Sistemin amacı, yeşil şeritlerle kente çeşitli formlar kazandırma düşüncesidir [40]. Önder , çalışmasında belirtildiği gibi, kentin bütün açık yeşil alanlarının birbirleriyle bağlantısının sağlayan ızgara sistemi, kolay erişilebilen cadde ve yollardan oluşmakta ve rekreatif etkinliğe imkân sağlamaktadır. Bisiklet yolu, köprü, doğrusal park gibi çeşitli yeşil yollarla karşılanan, planlanan bir sistemdir [73].

Yeşil kalp, Öztürk'e göre, bu sistemde şehir yerleşimi açık alan etrafında halka oluşturmaktadır. Yeşil kalp sistemi, bölgesel olarak kentleri birbirine bağlayan, tampon görevi yapan açık yeşil alan sistemidir [73].

Yeşil yollar, sırt ve vadi çizgileri, aktif ya da pasif kara ve demiryolları, akarsu ve nehir kıyısı, kanallar ve ulaşım yolları boyunca devam ederek, açık alanları birbirine ve yerleşim birimlerine bağlayan çizgisel peyzaj öğelerindedir. Scudo, Arslan vd., yeşil yollar, vadiler, akarsular, kıyılar, parklar, yollar ve patikalar, tarihi ve kültürel varlıklar, doğanın korunmasını sağlayan ve rekreasyonel kullanımların olduğu açık yeşil alan sistemidir [40].

Ekolojik ağlar, Hepcan'a göre yeşil ağ, ekolojik ağlar, 'ekolojik ağ' kavramıyla ilgili çeşitli yorumların yapılması, 'doğal çerçeve, yeşil çerçeve, ekolojik altyapı, ekolojik yeşil yol, yeşil altyapı' gibi kavramların kullanılmasına neden olmuştur. Jongman'a göre biyolojik çeşitliliği korumak ve desteklemek için, parçalanmış alanlarla uyumu sağlayan doğal rezerv konumundadır [40].

1.2.7. Yeşil Alanlarda Doğal Türlerin Katkısı

Balcı'ya göre, doğal bitki örtüsü, alanın jeolojik yapısı, iklim ve hidrolojik durumu açısından bütünleyici bir unsurdur. Doğal bitkiler estetik özelliklerinin yanı sıra tıbbi ilaç,

boya, parfüm gibi ürünlere ham madde olması, ekonomik açıdan da değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Ülkemizde doğal ve kültürel çevrenin korunması ve geliştirilmesi çalışmalarında doğal bitki örtüleri tam olarak değerlendirilmemektedir. Son zamanlarda peyzaj çalışmalarında, bitkilendirmenin önemi artmış, süs bitkilerine yönelik, yoğun ilgi ve talep olmuştur. Yeterli sayıda ve uygun fiyatta bitki bulmak güç olup, yurt dışından temin edilmektedir. Bu nedenle planlamalarda doğal bitkilerin değerlendirilmesi proje maliyetinin düşmesini sağlamaktadır [11]. Ayrıca bitkinin yöre iklim şartlarına adaptasyonu konusunda herhangi bir sıkıntı ile karşılaşılmamaktadır. Bu nedenle ekonomik değere sahip tüm doğal bitki kullanımlarının artırılarak bitkinin tanıtımı, ekonomik değeri ve güncelliği sağlanarak kente kimlik kazandırılmalıdır [11].

Barış'a göre, doğal türler buldukları ortamda fiziksel ve biyotik faktörlerle etkileşim halindedir. Doğal türler kolay uyum sağlaması, diğer canlıların ortamına katkı sağlaması, diğer bitki çeşitlerine göre daha az bakım istemesi, dayanıklı olması, hayvanlar için beslenme ve barınma ihtiyacını karşılamaktadır [8].

Kendi ürettiğinden yeme arzusu yeşil alanlara ilgiyi artırmıştır. Düşük gelirli ailelere ekonomik katkıyla birlikte, kentsel tarım uygulamaları biyolojik çeşitliliğe de katkı sağlamaktadır. Tarımsal üretim bir toplumun olmazsa olmazıdır. Üretimin devamlılığını sağlamak, yenilebilir bitki üreten birey ve kuruluşları desteklemek, insanın yaşadığı her yere dahil edilmesi farkındalığını artırmıştır [60].

Ülkemiz bitki çeşitliliği bakımından gen merkezi konumundadır. Doğal bitki türlerimiz Amerika'da, Avrupa'da süs bitkisi olarak kullanılmaktadır. Ancak Ülkemizde ekonomiyi ve ekolojii olumsuz etkileyen yabancı uyruklu bitkiler kullanılmaktadır [61].

Shaw et al.'a göre, bazı doğal canlılar doğal bitki örtüsüne bağlıdır, egzotik bitkiler yerini aldığı zaman doğal canlıların tükenmesine sebep olmaktadır [8].

Tüm antropojen etkilerden korunmuş bitki örtüsü doğal bitki olarak değerlendirilmektedir [66]. Doğal bitki örtüsündeki çeşitliliğe rağmen peyzaj çalışmalarında egzotik bitkinin kullanımı yaygın olarak devam etmektedir. Egzotik bitkiler biyolojik çeşitliliği olumsuz etkilemektedir. Ülkemizde bitkisel tasarımlarda kullanılacak ağaçtan çalıya kadar birçok tür bulunmaktadır. Egzotik türlerin yaban hayatına katkısı doğal türlerden azdır. Bu nedenle peyzaj mimarlığı uygulamalarında doğal türlerin kullanımı artırılmalıdır [8].

Doğal bitki, doğal ortamda yetişen bitki olmakla birlikte, insanlar tarafından taşınmamış olan bitkilerdir. Doğal bitki jeolojik zaman içerisinde belli bir iklim, toprak, fiziksel

hareketlere bağı olarak evrimleşir ve o bölgedeki diğer türlerle etkileşim halinde olurlar. Doğal türler, alana ait olma hissini vererek subjektif katkı sağlar. Alpin türlerin dağlarda, tropik bitkilerin yağmur ormanlarında olması gibi peyzaj karakter farklılığı sağlarlar [61]. Bazı yabancı uyruklu bitkiler doğal türlerden daha çok alana uyum sağlar ve doğal türlerin alanını işgal ederler, bu nedenle doğal türlerin kullanılmasıyla işgalci bitki ıstılası, önlenmiş olur [61].

1.2.8. Yeşil Alanların Kent Kimliğine ve Yaşam Kalitesine Katkısı

Açık alanlar ve kent parkları, kentin alt yapısında önemli bir unsurdur. Bu alanlar güzel görünüm ve doğallığı sağlamanın yanında, yaşam kalitesinde önemli işleve sahiptir [67].

Kentsel ekolojinin, yaşam kalitesinde önemi yüksektir, yaşam kalitesini artıran kent parkları, doğayla bütünleşmeyi, kullanıcı ile mekân arasında bağı sağlar, farkındalığı artırır ve sağlıklı bir çevre ve yaşam alanı oluşturarak yaşam kalitesini yükseltir [60].

Hızlı, düzensiz ve çarpık kentleşme, planlama ve uygulamalar birçok sorunu beraberinde getirmektedir. Bir kentin kimliğini açık yeşil alanlar belirler. Açık yeşil alanlar insan doğa arasındaki ilişkiyi dengeler ve iyileştirilmesinde katkı sağlar. Fiziksel ve zihinsel ihtiyaçları karşılayarak yaşam kalitesini artırır [66].

Atabay' a göre, tarım alanları ekonomik değeri olan ve kendi ürününü üreterek kente fayda sağlayan alanlardır. Yeşil alanların artması durumunda ise, kentin imajı ve çekiciliği artarak kente kimlik kazandırılmaktadır [63].

Bitkiler renk ve doku özellikleriyle ve bitkilerin yoğun kullanımıyla kenti, anlamlı hale getirmektedir [53].

Yaşam kalitesi öznel ve nesnel boyutta iki temel göstergesi içermelidir. Bunlar, “*Hoşnutluk duygusu uyandıran psikolojik/fizyolojik mekanizma, bu mekanizma ile bağlantılı dışsal olgular*”, Kentte yaya yollarında, birbirinden bağımsız tarihi ve arkeolojik alanlarda, trafiğin olumsuz koşullarına maruz kalmış mekânlarda, yeşil alanlar kente belirgin bir kalite kazandırmaktadır [62].

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. MATERYAL

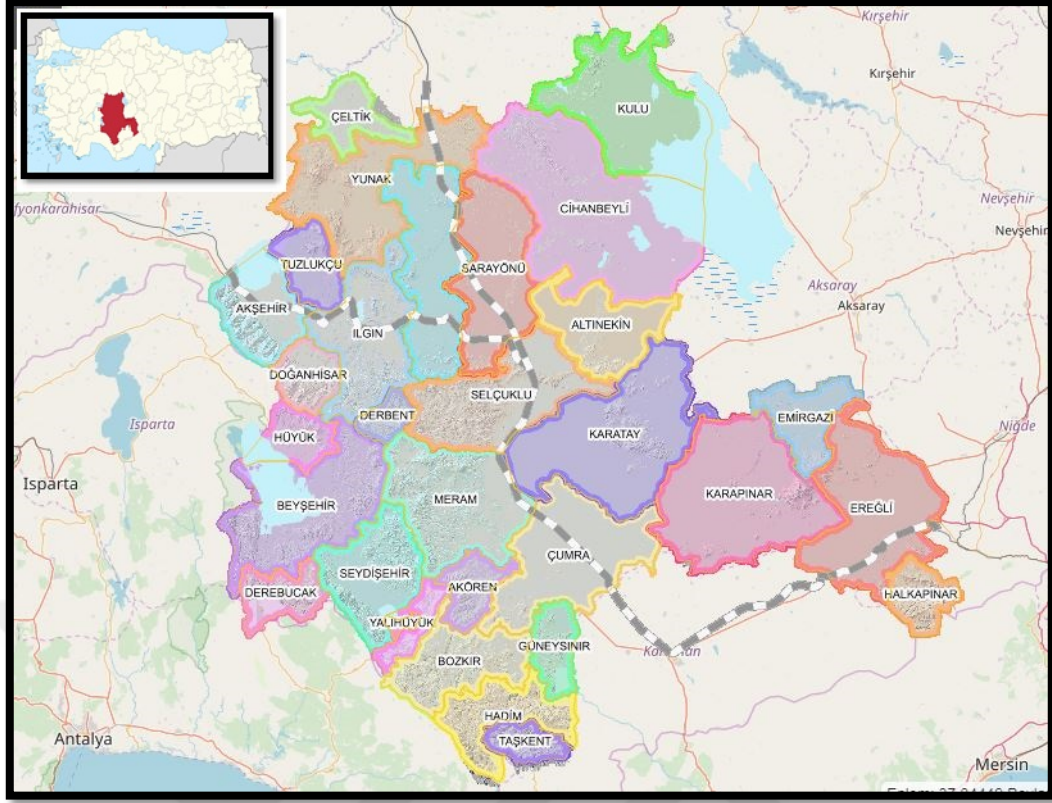
Konya İli Seydişehir İlçesi kentsel açık ve yeşil alan sistemine ilişkin değerlendirme yapabilmek amacı ile çalışma alanına ilişkin doğal ve kültürel peyzaj elemanları envanter çalışması yapılmıştır. Seydişehir İlçe Belediyesi ve Konya Büyükşehir Belediyesinden çalışma alanı 1/5000 ve 1/1000 ölçekli nazım ve uygulama imar planları temin edilmiş, Autocad 2013 ve Arc Map 10.1 programlarından yararlanılmıştır. Güneybatı Konya planlama alt bölgesi 1/25000 ölçekli nazım imar planı ve plan notları, TÜİK verileri, konu ve kapsam çerçevesinde yapılan çeşitli araştırmalar ve raporlar, kitap, tez, web sitesi, yasa ve yönetmelik, alana ait görsel materyallerden faydalanılmıştır.

2.1.1. Çalışma Alanına İlişkin Doğal Veriler

2.1.1.1. Coğrafi Konumu

Konya iline bağlı, Seydişehir ilçesi, 37°25' Kuzey enlemi ile 31°50' Doğu boylamı arasında yer almaktadır. Konya'ya 90 km uzaklıkta bulunan, Seydişehir İlçesi idari olarak Konya iline bağlı olsada coğrafi olarak Akdeniz Bölgesinin Antalya bölümünde yer almaktadır. Şekil 2.1'de görüldüğü gibi İlçe'nin kuzeydoğusunda Meram, doğusunda Akören, güneydoğusunda Ahırlı ve Yalılıyük, güney ve güneybatısında Akseki İlçesi, batısında Derebucak, kuzeybatısında Beyşehir ilçeleriyle çevrilidir. İlçe'de kuzeydoğu ve doğuda Erenler-Alacadağ, batı ve güneyinde Akdağ-Karadağ, Reze dağı ve Gidengelmez dağları çevrelemektedir. Çarşamba çayı boyunca verimli toprakların bulunduğu Suğla Ovası'nın içinde, Suğla Gölü'ne yakın mesafededir [45], [42]. İlçenin yüzölçümü 1.458 km²'dir [76].

Seydişehir İlçesi'nin idari sınırları doğal sınırla örtüşür. Özellikle İlçe'nin kuzeydoğu, güney ve batı sınırları su bölüm çizgisiyle uyumludur. İlçe'nin kuzey ve güneydoğu sınırlarında böyle bir durum söz konusu değildir [42].

Şekil 2.1. Çalışma Alanı Konumu [75].

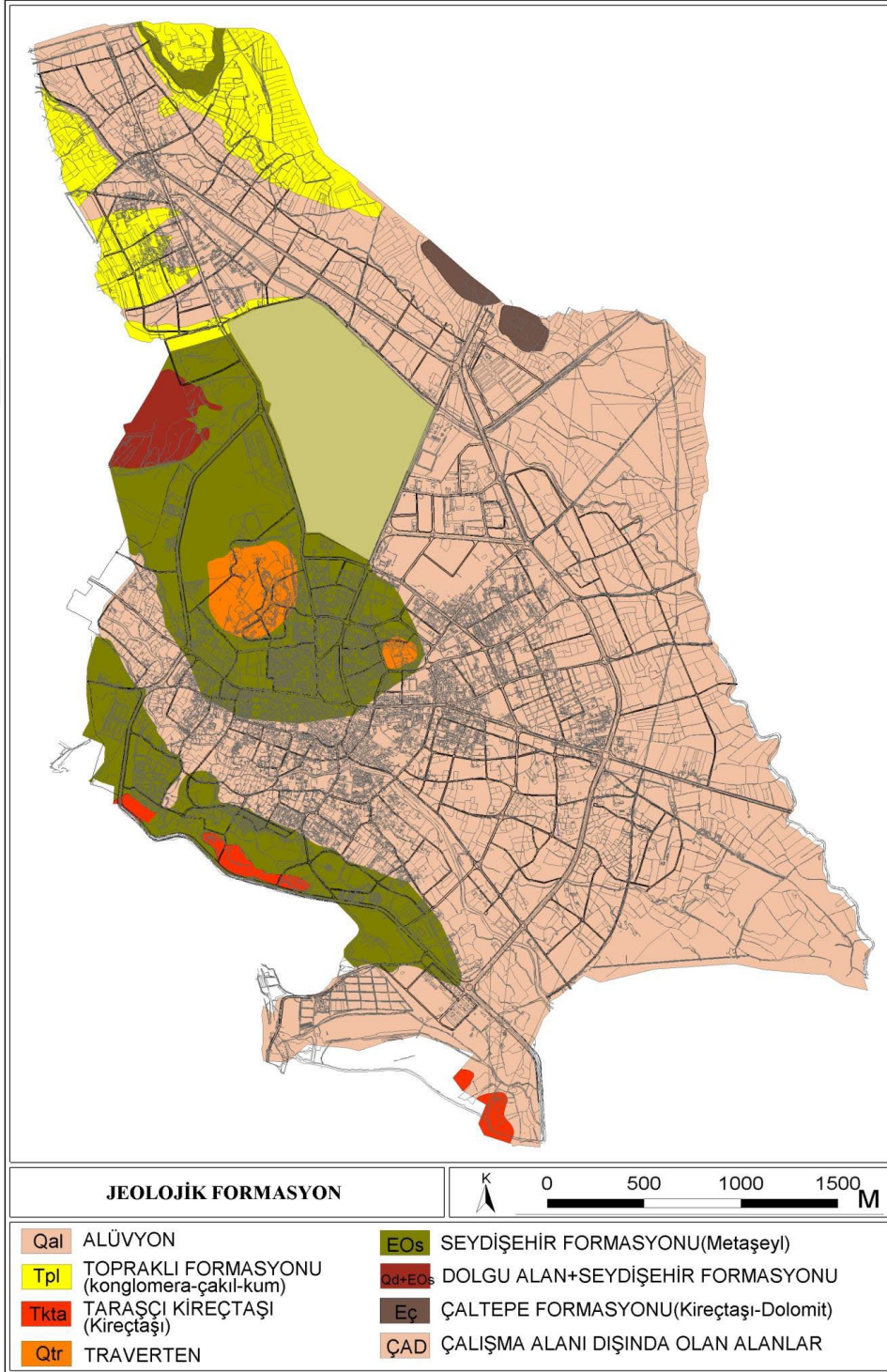
2.1.1.2. Jeoloji ve Jeomorfoloji

İlçe farklı dönemlere ait kayalara sahiptir. Neojen dönemine ait oluşumlar, tektonik hareketlerle belirginleşen Beyşehir, Suğla karasal ve görsel ortamlarında depolanmışlardır. Karstik arazi yapısı vardır. Karstik şekillerin yanı sıra birçok mağara vardır. Kayalıklar ve mağaralar yönünden oldukça zengindir [51].

Engelibeli yer şekline sahiptir. Giden Gelmez Dağları'nda Türkiye'nin en büyük boksit yatakları vardır. Beyşehir Suğla çöküntüsünde ovalık kesim yer alır. Suğla Gölü'ne kadar olan kısım İlçenin önemli ovasıdır. İlçe merkezinin denizden yüksekliği 1123 metredir. [51]. Alanda aktif fay ve bindirme zonları görülmemektedir. Seydişehir dördüncü derece deprem bölgesinde yer almaktadır. Kayıtlara geçmiş herhangi bir tektonik hareket görülmemektedir. Ayrıca heyelan, kaya düşmesi gibi kütle hareketlerine de rastlanılmamıştır [52].

İlçede bulunan kıvrımlı-kırıklı dağlar Seydişehir'in %43,03'ünü, kıvrımlı dağlar ilçe yüzölçümünün %35'46'sının kaplamaktadır. Seydişehir ilçesi düzlük alan üzerindedir. İlçe merkezinde ve çevresinde iç ve yüksek ovaların bulunmasından eğim azalmaktadır [52].

Seydişehir İlçesi yükselti kuşaklarına göre dağılımında 632 m ile 3180 m arasında değiştiği belirlenmiştir. İlçenin kuzey ve güney bölgelerine gidildikçe yükselti aralığı 1500m-2000m'ye kadar artmaktadır. İlçe yüzölçümünün %34,32'si 1500m-2000m yükselti aralığındadır [52].

Şekil 2.2. Jeolojik durum haritası [52].

Seydişehir Nazım İmar Planı'ndaki çalışmada:

“Oturma değerlerinin Topraklı formasyonunda ve Alüvyonlu birimlerde kabul edilebilir sınırlar arasında olduğu görülmektedir. Taşıma gücü değerlerinin ise Alüvyonlu birimler ile Topraklı formasyonunda, ara ara lokal olarak düşük değerlere sahip olduğu yerlerin bulunduğu; Ayrışmış Seydişehir Formasyonunda, Traverten. Çaltepe Kireçtaşı ile Taraşçı kireçtaşında taşıma gücü problemi beklenmemektedir. Ancak, alüvyonlu birimlerin düşey ve yatay yönde heterojen değişimler gösteren bir zemin özelliğinde olması nedeniyle, bu birimde gözlenen yeraltı su seviyesinin yüzeye yakın olduğu kesimlerde, taşıma gücü ve oturma problemleri beklenmektedir.” [52].

2.1.1.3. İklim

Akdeniz iklimi ile karasal iklim arasında geçiş tipi iklim görülmektedir. İlçe merkezi ve ova tabanlarında Akdeniz iklimi, yüksek dağ ve plato sahalarında karasal iklim görülmektedir. Seydişehir'in iklimi, yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlı geçer. Meteoroloji verilerine göre yıllık ortalama sıcaklık 11,6 °C yıllık ortalama yağış 732,3 mm'dir. Yağış en fazla kış ve bahar aylarında görülür, yazlar kurak geçer. Nem %64'tür. Seydişehir'de yıllık ortalama yüksek sıcaklık 24,01 °C, yıllık ortalama düşük sıcaklık -11,85 °C'dir. Görülen en yüksek sıcak ay 40,6 °C ile Ağustos, görülen en soğuk ay ise -27 °C ile Şubat ayıdır. En yağışlı ay Mart, en kurak ay ise Ağustos ayıdır [51], [52].

Seydişehir'de 1975 yılı sonrası uzun yıllar verilerine göre en yüksek yıllık yağış miktarı 1126,6 mm, 1981 yılı olarak ölçülürken, en düşük yıllık yağış miktarı 474,99 mm, 1984 yılı olarak ölçülmüştür. İlçede Ekim ayıyla başlayan yağış artışları, Aralık ayında maksimum seviyeye ulaşmaktadır. Ocak ayı sonrasında ise yağış miktarı düzenli olarak azalmaktadır. Kar yağışlı gün sayısı yıllık ortalama 29,9 gün olarak ölçülmüştür. İlçede karla örtülü gün sayısı ise 52 gün olarak belirlenmiştir [52].

Seydişehir'de ortalama rüzgar hızı 2,1 m/sn'dir. Bazı zamanlar maddi hasara yol açan, şiddetli rüzgâr ve fırtına olabilmektedir. Hâkim rüzgâr yönü güneydoğu, kuzeybatıdır. Batı-Kuzeybatı yönünden %40,7 frekansla esen rüzgârlar, diğeri ise Güney-Güneydoğu rüzgârlarıdır. Bu rüzgârların frekansı ise %32,5 düzeyindedir [52]. Çizelge 2.1'de, Konya İli'ne ait iklim verileri verilmiştir.

Çizelge 2.1. Konya İli iklim verileri (meteoroloji Genel Müdürlüğü).

	Yıllık Ölçüm Periyodu (1929 - 2018)
Ortalama Sıcaklık (°C)	11,6
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	18
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	5,4
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	88,5
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	82,8
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	323,3
En Yüksek Sıcaklık (°C)	40,6
En Düşük Sıcaklık (°C)	28,2

2.1.1.4. Hidrografya

İlçenin su kaynakları zengindir. Akarsuların debisi kar erimesiyle nisan mayıs aylarında artmaktadır. Eylül Ekim dönemlerinde azalmaktadır. Küpe Dağı'nın eteklerinde çok sayıda pınar ve kaynak vardır. Ayrıca sıcak su çıkışı da mevcuttur. Ilıcadaki su, termal özellik taşımaktadır. Su kaynakları açısından da oldukça zengindir. Bölgedeki karstik yapıdan dolayı yeraltı ve yer üstü suları önem arz etmektedir [51].

Bölgede 48 adet jeoteknik sondaj kuyusuna rastlanılmıştır, bunun 20 tanesinde seviyesi 1.20-9.10 m arasında değişen yeraltı suyunun olduğu belirtilmiştir [52].

Suğla Gölü su depolama havzası haline getirilerek, geçmiş yıllardaki su kaybı, taşkın gibi rejim düzensizlikleri en aza indirilmiştir. Sondaj çalışmalarıyla yer altı sularının akışının Suğla gölüne doğru olduğu tespit edilmiştir. Suğla ovası ve çevresinin mevsime göre yeraltı suyu seviyesinin değiştiği, bazı yıllarda yer altı su seviyesi yükselerek sulak alanlar oluşmuştur. Seydişehir'in güney batısında Kuğulu pınarı bulunur. Karstik özellik taşıyan kaynak ilçenin içme suyu temininde kullanılmaktadır. Ayrıca bu alandan beslenen ve düdenlere dökülen sular Seydişehir ve Suğla Ovası'nın çeşitli yerlerinde çıkar [42].

2.1.1.5. Toprak

Konya ilinin toprağı, düz ya da hafif dalgalı topoğrafyada eski göl ve deniz tortulu ile volkanik kayaç üzerinde oluşur. Kalınlığı fazla olmayan ince taneli bileşenlerden oluşan bu toprak, drenaj, erozyon gibi etkenlere rağmen verimi orta derecedir. Bilinçsizce uygulanan tarım çalışmaları mevcut kullanılabilir alanları verimsizleştirmiştir. Yağışların çok olduğu zamanlarda oluşan taşkınlar, önemli zararlar vermiştir [46].

Konya İli Arazi Varlığı :

Tarım Arazileri 2.247.857 ha.

Çayır-Mera 761.461 ha.

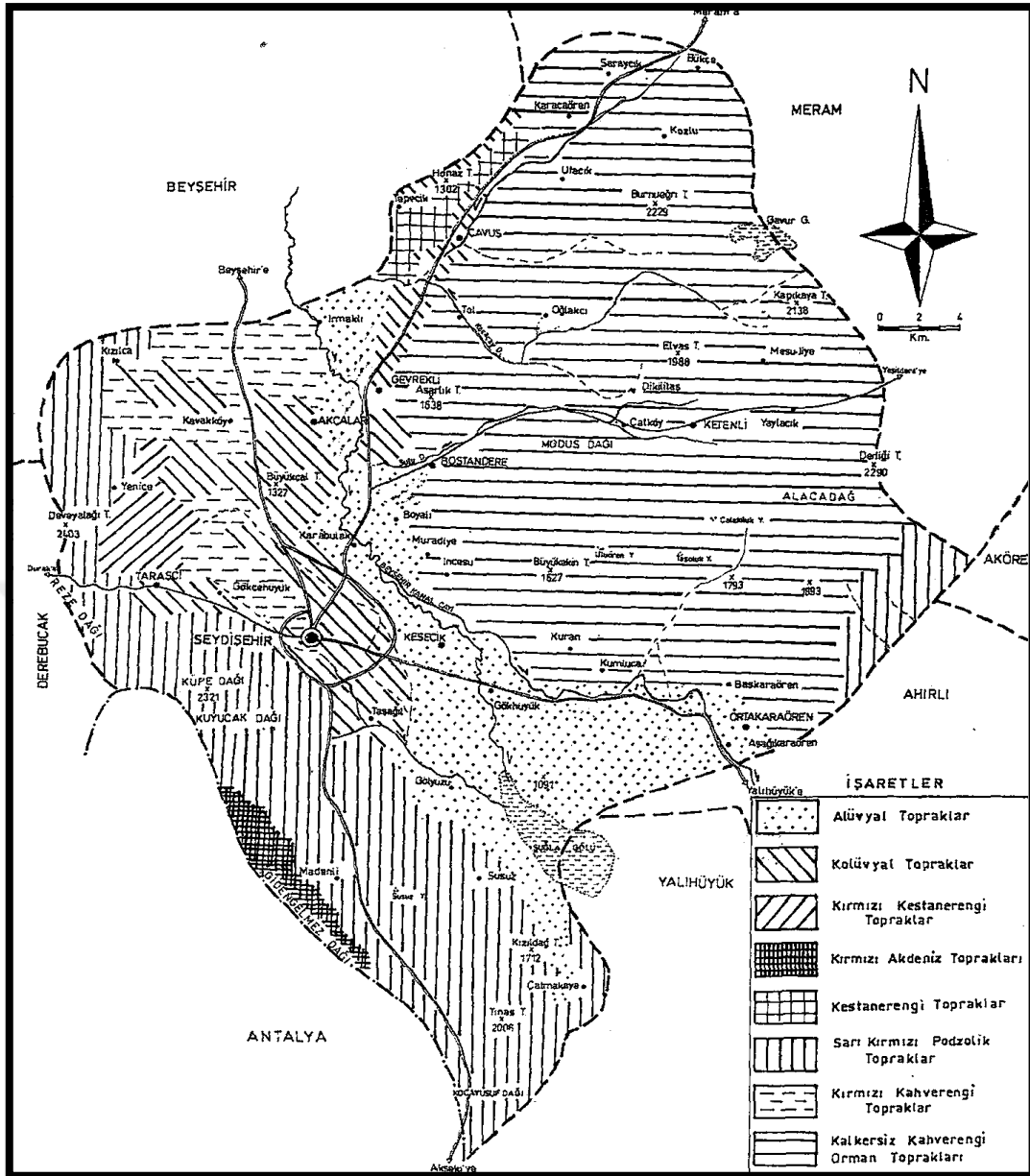
Orman-Funda 540.189 ha.

Tarım dışı araziler (Yerleşim, sanayi, askeri alan v.b.) 180.962 ha.

Diğer Araziler (Sazlık, bataklık, kumul v.b.) 102.729 ha'dır [46].

Seydişehir toprak bakımından zengin olup 8 adet toprak tipine sahiptir. Ova ve vadi tabanlarında alüvyal, yüksek kesimlerde sarı kırmızı podzolit topraklar ile kalkersiz kahverengi orman toprağı, eğimli sahalarda kolüvyal topraklar vardır [46].

Şekil 2.3'de verilen Seydişehir İlçesi'nin toprak haritasına bakıldığında, bölgenin kuzey doğusunda kalkersiz kahverengi orman toprağının bölgede geniş bir alanı kapladığı görülmektedir. Bölgenin güneyinde ve batısında sarı kırmızı podzolit topraklar bulunmaktadır. Diğer toprak çeşitlerine göre daha az miktarda da kolivyal, kırmızı kahverengi, kırmızı akdeniz, kestanerengi, kırmızı kahverengi topraklar olduğu Şekil 2.3'de görülmektedir.

Şekil 2.3. Seydişehir toprak haritası [42].

İlçenin kuzeydoğu ve doğusunda dağlarda karstik kahverengi orman toprağı, güneyindeki dağlık kesimde kırmızı Akdeniz toprakları ve sarı kırmızı podzolik topraklar geniş yer kaplar. Suğla ovasında alüviyal topraklar vardır [51]. Bölgenin ova alanlarında alüviyal, dağlık alanlarında kalkerli kahverengi orman toprağı yaygındır [42].

2.1.1.6. Bitki Örtüsü

Akdeniz ve karasal iklimin bir arada görülmesi iklim çeşitliliğı sağlayarak değışik bitki katmanları oluşmuştur. Bölgede karasal ve Akdeniz ikliminin görülmesi bitki çeşitliliğini artırmıştır. Seydişehir yükseltisi 1090-2473 m arasında değışmektedir. Step, çalı, bozuk orman, orman ve subalpine vejetasyon katlarına rastlanmaktadır. Step orman geçiş

alanlarında en fazla yayılış gösteren tür Geven (*Astragalus prusianus*) bitkisidir. Çalı vejetasyonundaki bazı bitkiler ise, Defne (*Cistus laurifolius*), Kadran ardicı (*Juniperus oxycedrus*), Anadolu meşesi (*Quercus curris*) türler yayılış göstermektedir. Bozuk orman vejetasyonunda Dağ muşmulası (*Cotaneaster nummularia*), Yabani fıstık (*Amygolalus orientalis*), Menengiç (*Pistacia trebinthus*) yayılış gösteren bitkilerdir. Ormanlık alanlarda ise en fazla yer kaplayan Boylu ardiç (*Juniperus excelsa*), Toros göknarı (*Abies cilicisa*), Karaçam (*Pinus nigra*), Lübnan sediri (*Cedrus libani*), Makedonya meşesi (*Quercus trojona*) yayılış gösterir [42].

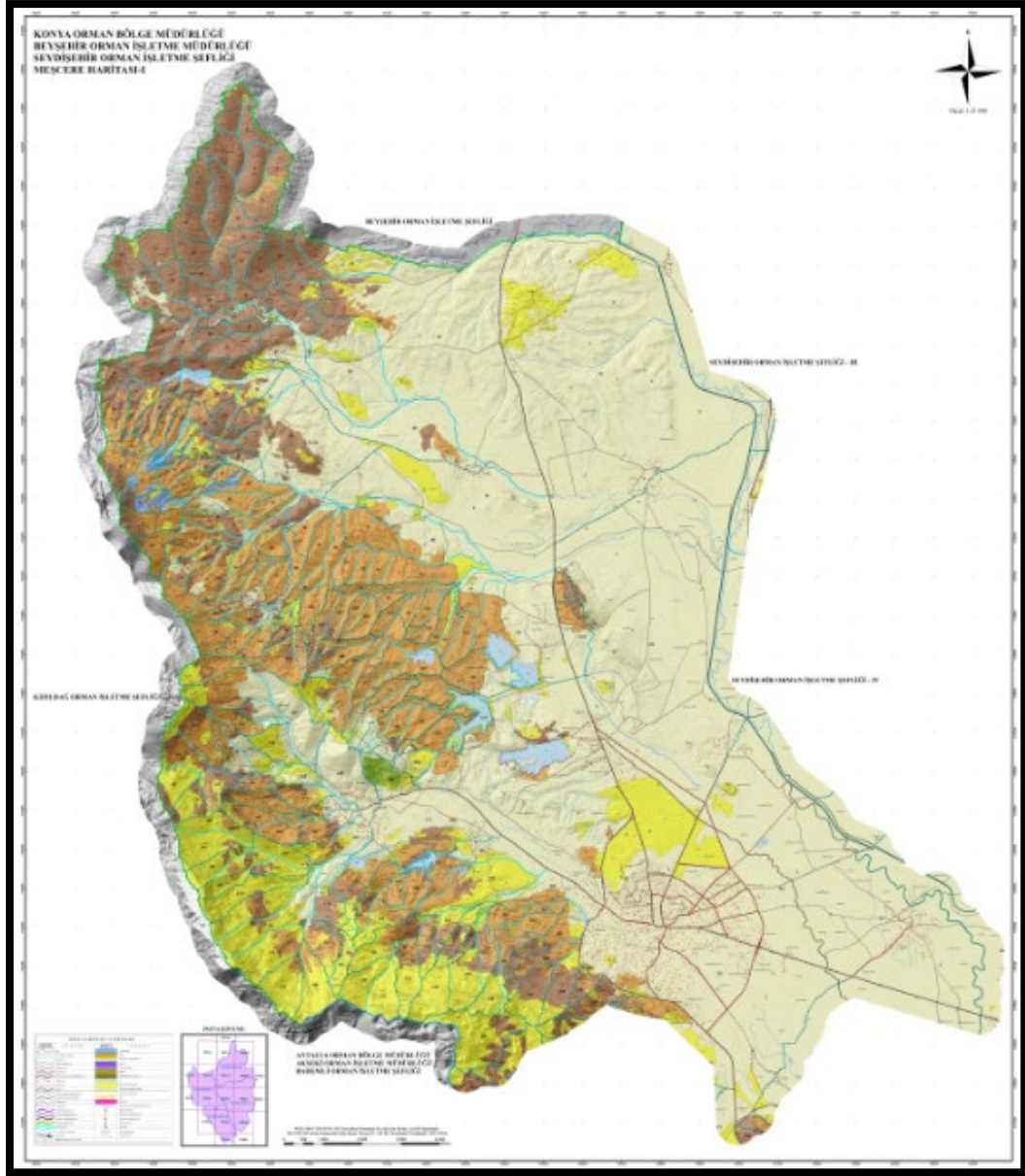
Ovalık alanlarda step, dağlık alanlarda göknar, sedir, meşe, ardiç ormanları yer alır [42]. 1090 m 2473 m aralığında step, çalı, bozuk orman ve orman basamakları vardır. Toros Dağları bitki örtüsü bakımından önemlidir. Orman bitki örtüsünde Karaçam, Sedir, Göknar, Meşe, Ardiç en fazla yer kaplayan ağaçlardır [51].

Seydişehir %22,05 oranında tarım alanları, %2,12 mera alanları, %58,77' si orman alanları, %1,10'nu dikili tarım arazisinden oluşmaktadır. Koruluk alanlarda göknar, sedir, çam, ardiç, meşe ağaçları, sulu arazilerde söğüt, kavak ve meyve ağaçlarına rastlanmakta, pancar, buğday, arpa, nohut gibi tarım ürünleri yoğunluktadır [52].

Alanın %65'i orman ve maki örtüsüyle kaplıdır. Ovalık alanlarda step, dağlık alanlarda ise ardiç, göknar, meşe, sedir ağaçları ağırlıklı olarak yayılış gösterir. Bitki örtüsünün tahrip edildiği yerde çalı ve fundalıklar görülmektedir [42].

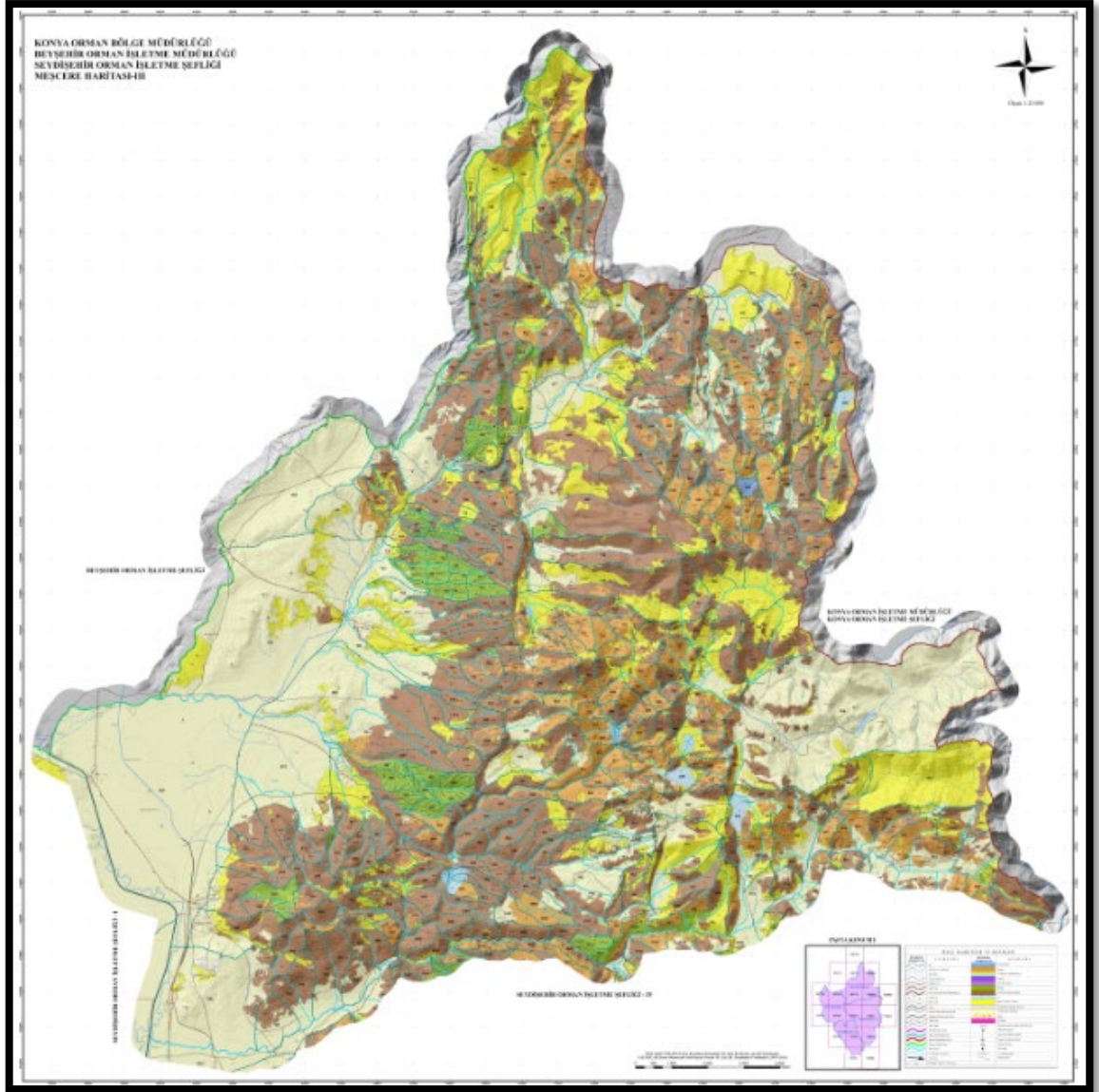
Seydişehir İlçe'si Orman Genel Müdürlüğü'nden alınan veriye göre Seydişehir İlçesi dört paftaya ayrılarak, meşcere alanlarına ait görseller sayfa yapısına uygun olacak şekilde büyütülmüştür.

Şekil 2.4’de görüldüğü gibi Seydişehir İlçesi meşcere haritasının 1. paftasında orman dışı açıklıkların, paftanın büyük bir kısmını kapladığı görülmektedir. İskan alanı, boşluklu kapalı (bozuk) alan ve ağaçsız ormanlık alanlar vardır. Ayrıca bakım alanı ve su yüzeyleri bulunmaktadır.

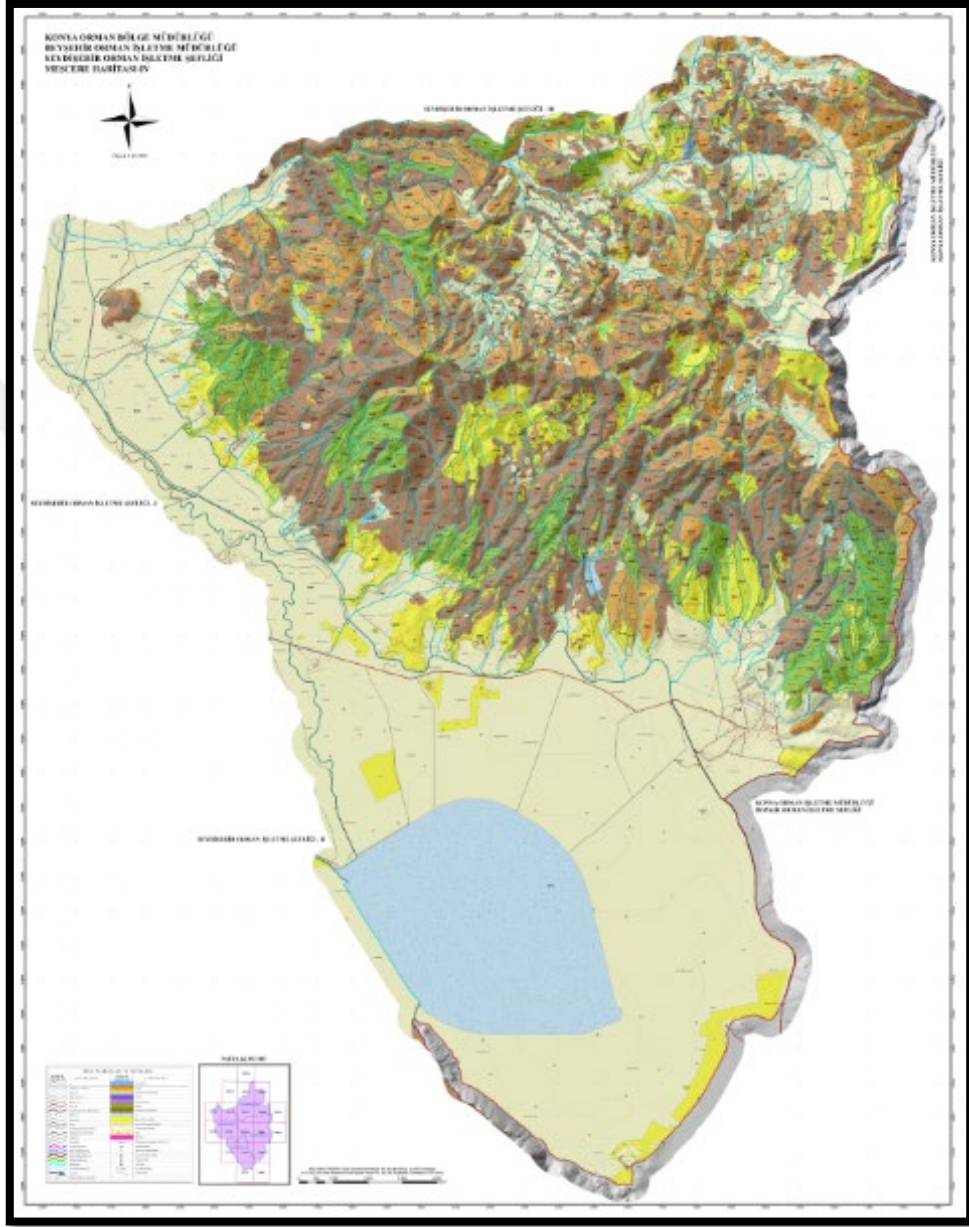
Şekil 2.4. Seydişehir İlçesi meşcere haritası 1. pafta [48].

Şekil 2.6’da belirtildiği gibi Seydişehir İlçesi meşcere haritasının 3. paftasında orman dışı açıklıklar ve boşluklu kapalı (bozuk) alan, paftanın büyük bir kısmını kaplamaktadır. Ayrıca bakım ve baltalık alanları bulunmaktadır.

Şekil 2.6. Seydişehir İlçesi meşcere haritası 3. pafta [48].

Şekil 2.7’de belirtildiği gibi Seydişehir İlçesi meşcere haritasının 4. paftasında orman dışı açıklıklar, alanın büyük bir kısmını kaplamaktadır. Suğla Gölü’de bu paftada yer almaktadır. Boşluklu kapalı (bozuk), bakım, baltalık ve ağaçsız orman alanları bulunmaktadır.

Şekil 2.7. Seydişehir İlçesi meşcere haritası 4. pafta [48].

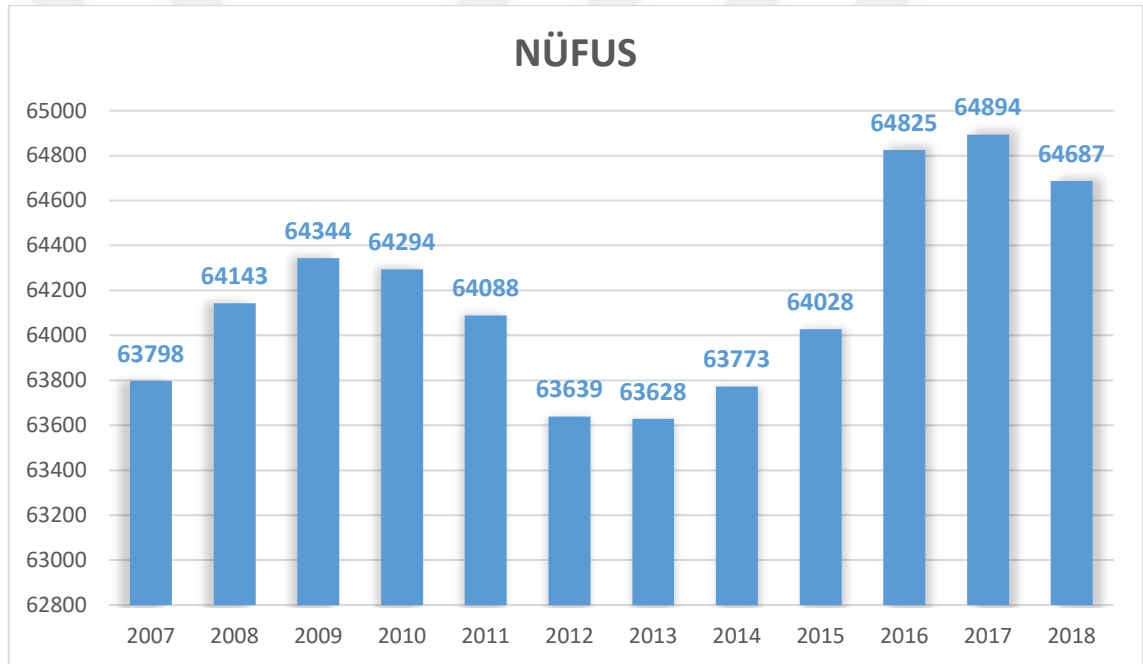
2.1.2. Çalışma Alanına İlişkin Kültürel Veriler

2.1.2.1. Yerleşme Nüfus

Seydişehir ilçesi Konya nüfusunun %3'ünü oluşturmaktadır. Seydişehir de nüfus dağılık yerleşmiştir. Ovalık kesimlerde, dağlık kesimlere göre yerleşme daha fazladır [51].

2012 yılı verilerine göre ilçe nüfusunun %64'ü ilçe merkezinde, %35'i ise kırsal alanda yaşamaktadır. Seydişehir ilçesi 39 kırsal ve 16 merkez olarak 55 mahallesiyle 2018 yılı nüfusu 64.687' dir [50].

Seydişehir İlçesi nüfusu, 2007 yılından itibaren TÜİK' ten alınan veriler doğrultusunda Şekil 2.8' da görüldüğü gibi, nüfusta belirgin bir artış ya da azalış olmadığı görülmektedir.

Şekil 2.8. Seydişehir İlçesi 2007-2018 yılları arası nüfus değişimi [56].

1970'li yıllarda Etibank Alüminyum tesislerinin açılmasıyla hızla göç almış, özelleştirmenin olmasıyla durum tersine dönmüştür. Seydişehir İlçesinin göç hareketlerine bakıldığı zaman, göç almaktan çok göç verdiğini görülmektedir. Seydişehir ilçesinin nüfus hareketleri, 1990 yılı nüfusu 83.218 kişi olan nüfus 2000 yılında 85.456 kişiye yükselmiş, Eti Alüminyum tesislerinin özelleştirildiği 2005 yılı sonrasında, 2012 yılına gelindiğinde ise %25,5 oranında gerileyerek 63.639 kişiye düşmüştür [52].

Çizelge 2.2' de belirtildiği üzere, Seydişehir ilçesine yönelik 1/100.000 ölçekli Konya İl Çevre Düzeni Planı kapsamında yapılan nüfus tahminlerine göre, Seydişehir ilçe

merkezinde 2043 yılı için yapılan nüfus projeksiyonunda çıkan değerin 66.184 kişi olduğu, plan dönemi içinde ilçe sınırları dahilindeki gelişmelerin, turizm, tarım ve hayvancılık yönünde yapılan yatırımların Seydişehir ilçe merkezinde projeksiyon değerinin üzerinde bir yükseliş gerçekleşmesini destekleyeceği tahmin edilerek, 2043 yılı için hedef yıl nüfusu 75.000 kişi olarak kabul edilmiştir [52].

Çizelge 2.2. Çevre planı nüfus projeksiyonu [52].

Yıllar	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu	Toplam Nüfus
2014	21041	21075	42116
2023	24249	24209	48458
2034	28843	28679	57521
2043	33241	32943	66184

Ayrıca, Çevre Düzeni Planı'nda, 2014 yılında 42116 kişi olan nüfusun artış eğilimi gösterdiği, 2023 yılına gelindiğinde 48458 kişiye ulaşacağı, 2043 yılına gelindiğinde ise 66184 kişiye ulaşacağı belirlenmiştir [52].

2.1.2.2. Sosyal ve Ekonomik Yapı

Seyit Harun Veli'nin konaklamasıyla 1310 yıllarında kurulduğu tahmin edilmektedir. 1967 de Alüminyum fabrikasının açılmasıyla İlçenin nüfusunda büyük artış olmuş, fabrikanın 2005 yılında özelleşmesiyle Antalya ve Konya'ya yoğun göç yaşanmıştır [51].

Konya Ovası Projesi kapsamında Seydişehir'de, Antalya Konya karayolu üzerinde mesire alanında 1,7 milyon m² lik alanda, kente, ekoturizm, doğa turizm, rekreasyon bakımından katkı sağlayan Kuğulu vadisi projesi çalışmaları başlamıştır. Ayrıca Seyyit Harun Veli Cami ve Çevresi için 55500 m² alanın çevre düzenlemesi çalışmaları için, yıkım işlemleri yapılmaktadır. Kentsel tasarım projesiyle de Seydişehir'in ticaret bölgesinde yeşil alan sağlanarak yoğun yapılaşma sorununa bu projeye destek sağlaması beklenmektedir [50].

İlçenin ekonomisi tarım, hayvancılık, ormancılık ve madencilğe dayalıdır. Sanayi, Alüminyum fabrikasıyla hareketlenmiş olup, marangozlar ve diğer işyerlerini kapsayan iki tane sanayi sitesi bulunmaktadır [52].

Toros Dağları silsilesinde yaban domuzu, yaban keçisi, tavşan ve keklik gibi hayvanlar barınmaktadır [51]. Bu durum avcılık faaliyetlerini geliştirmiştir.

Ovalık arazinin geniş yer kaplaması tarımın gelişmesinde etkili olmuştur. Hayvancılıkta önemli gelir kaynaklarından biriyken 1970'lı yıllar da Etibank Alüminyum tesislerinin kurulmasıyla hayvancılık faaliyetleri azalmıştır. 1985 yıllarında eleman alımında azalma

olmasıyla modern tarım ve kültür ırkı hayvancılığa yönelim artmıştır. Madencilikte linyit yatakları, endüstriyel ham maddelerden mermer, barit, kil, tuğla ve kiremit toprakları mevcuttur. Metalik maden yatakları, başta boksit olmak üzere demir, krom ve manganez cevherleridir. Türkiye'nin en önemli boksit yatakları bulunmaktadır [51].

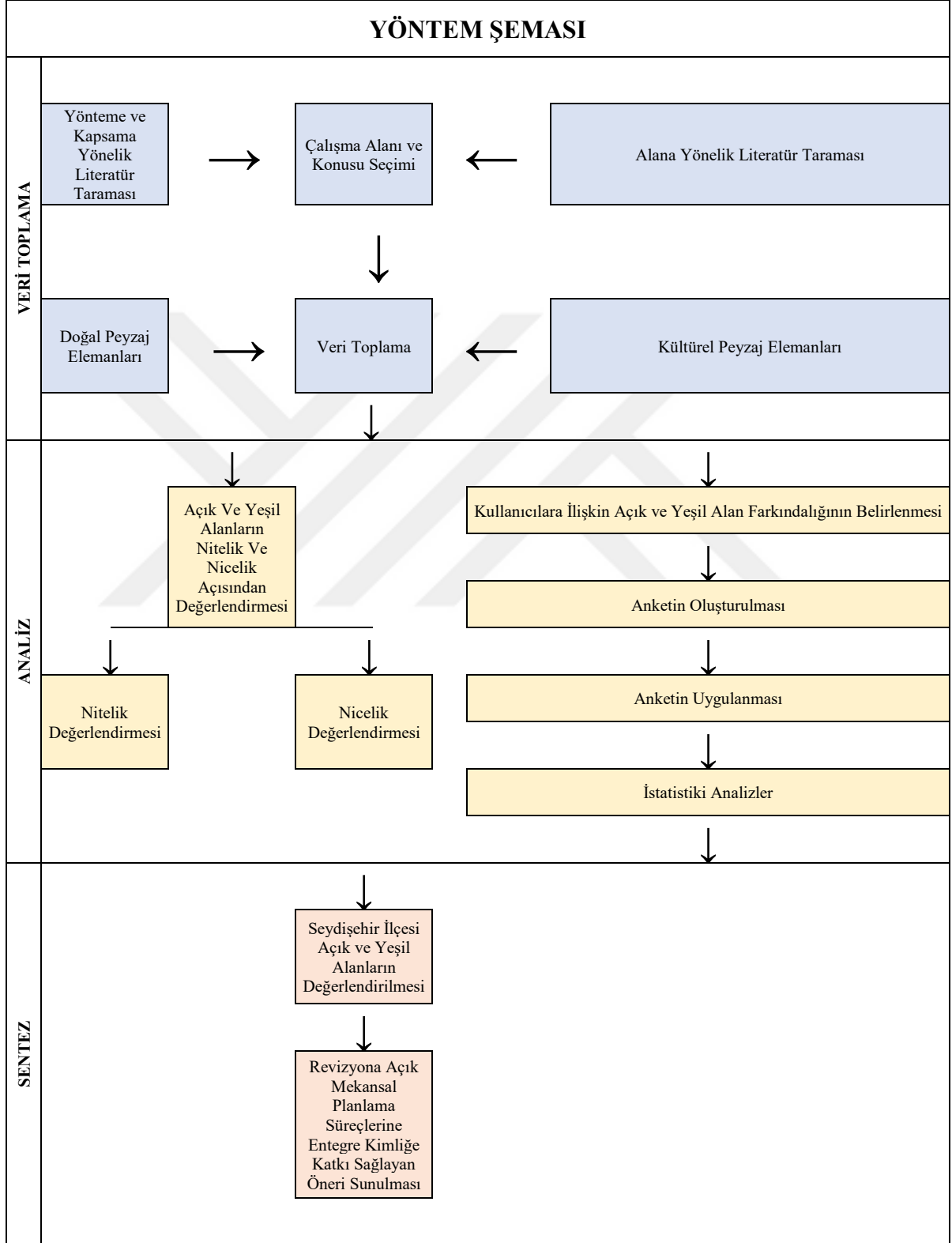
2.1.2.3. Tarihi ve Mimari Doku

Seydişehir tarihi M.Ö. 5500 yıllarına dayanmakta olup, göller yöresinde bulunan bir ilçedir. M.Ö. 2000-700 yılları arasında Hititler'in Seydişehir –Beyşehir arasında yaşam sürdürdüklerini gösteren kalıntılara rastlanması mümkün olabilmektedir. Karabulak, Bostandere, Dikilitaş ve Akçalar mahallelerindeki höyükler, Hitit ve Frig yerleşmelerinin olduğu yerlerdir. Anadolu'da Eski Yunan, Roma ve Bizans medeniyetlerinin hüküm sürdüğü Klasik Çağ'da Seydişehir ilçesi sınırlarında Amblada, Vasada, Arnava, Elita, Dalisandus gibi klasik döneme ait kentlerin varlığı tespit edilmiştir. Vasada Antik kenti, Seydişehir'in kuzeydoğusunda bulunan Kestel Dağı'nın eteğindeki vadide, bugünkü Bostandere mahallesinde bulunmaktadır [52].

1301 yıllarında Horasanlı Seyyid Harun Veli Hazretleri'nin konaklamasıyla Seydişehir'in kurulduğu tahmin edilmektedir. Seydişehir'de hiçbir yerleşim yokken Seyyid Harun Veli kurmayı planladığı kale duvarı kapılarının inşasına başlamak üzere iskan bölgesi yüksek duvarlarla çevrilmiştir. Seyyid Harun Camisi inşasına başlanmış ve 1310 yılında tamamlanıp, ibadete açılmıştır. 1318 yılında Anadolu Selçukluların yıkılmasıyla Eşrefoğulları yörede üstünlük kazanmış, Eşrefoğlu Mehmet Bey, Seyyid Harun adından dolayı yerleşim yerine Seydişehir adı verilmiştir [42]. Anadolu da Türk şehri ve tarihi çalışma yapan Prof. Dr. Doğan Kuban'ın belirttiği gibi, Anadolu da bazı şehirlerin kurulması ve gelişmesinde derviş, şeyh gibi dini temsil eden kişilerin etkisi olmuştur. Horasanda yaşayan Müslüman ve çoğu göçebe Türk oymaklarının genellikle derviş ve şeyhlerin öncülüğünde ve bazısının da Selçuklular devrinde Anadolu'ya göçtükleri, şehir ve kasaba kurdukları bilinmektedir. Seydişehir evlerinin geleneksel Türk Evi mimarisindeki yerine bakıldığı zaman Anadolu'daki geleneksel evlerde ortak bir bakış açısı olduğu gözlemlenmiştir. Farklılıklar ise, yörelerin ekonomik, toplumsal, kültürel, siyasal ve dinsel özelliklerine göre çeşitlenmektedir. Konya da kerpiç ağırlıklı yapı malzemesi kullanılırken, Seydişehir'de taş ve ahşap ağırlıklı malzeme kullanılmıştır. İç ve dış cephe sıvalarında çamur ya da kerpiç tercih edilmiştir. Duvarlar moloz taşla örülmüş, dolaplar, kapılar, pencereler ve tavanlarda ahşap, pencere parmaklıklarında, kapı tokmaklarında, kapı kollarında demir, ocak ve bacada tuğla kullanılmıştır [58].

2.2. YÖNTEM

Açık ve yeşil alanların Konya İli Seydişehir İlçesi örneğinde değerlendirilmesine yönelik, kullanılan yöntem akış şeması Şekil 2.9’de belirtilmektedir.

Şekil 2.9. Yöntem akış şeması.

Çalışmanın yöntemi; veri toplama, analiz ve sentez olmak üzere 3 ana aşamadan oluşmaktadır.

Yöntemin 1. aşaması olan veri toplama bölümünde çalışma konusuna ve alana yönelik olmak üzere literatür taraması yapılmış, doğal ve kültürel peyzaj elemanlarına ilişkin veriler elde edilmiştir. Bu kapsamda; 1/25.000 ölçekli Güney Batı Konya Planlama Alt Bölgesi Çevre Düzen Planı ve Raporu, Seydişehir İlçesine ilişkin 1/5.000 ve 1/1000 ölçekli nazım ve uygulama imar planları ve bu planlara ilişkin açıklama raporları, Seydişehir Orman İşletme Şefliği 1/25.000 ölçekli meşcere haritaları ve raporları, çeşitli araştırma ve raporlar (kitap, tez, rapor, makale kongre, sempozyum, seminer, web sitesi, yasa, yönetmelik vb.), alan ile ilgili görsel materyaller, TÜİK 2018 yılı nüfus verileri temin edilmiştir.

Doğal peyzaj elemanları olarak; coğrafi konum, jeoloji, jeomorfoloji, iklim, hidrografya, bitki örtüsü ve toprak verileri değerlendirilmiştir. Kültürel peyzaj elemanları olarak ise; yerleşme, nüfus, sosyal yapı, ekonomik yapı, tarihi ve mimarı doku değerlendirilmiştir.

Yöntemin 2. aşamasında, analiz bölümünde “Seydişehir kentsel açık ve yeşil alanlarının nitelik ve niceliğinin belirlenmesi” ve “Seydişehir halkı kentsel açık ve yeşil alan farkındalığının belirlenmesi” olarak iki farklı analiz gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizlere ilişkin detaylı bilgiler aşağıda belirtilmektedir.

Yöntemin 3. aşamasında sentez aşamasında ise yeşil alanlara ilişkin yapılan ölçümler ve kullanıcı görüşleri bir arada değerlendirilerek, Seydişehir ilçesi kentsel açık ve yeşil alanlar yorumlanmıştır. Mekânsal planlama süreçlerine kentsel açık ve yeşil alan sisteminin entegrasyonu, değişen nüfusa, ihtiyaç ve gelişimlere göre revize edilen yeşil alan standartları, Seydişehir kent kimliğinin oluşumunda ve gelişiminde kentsel açık ve yeşil alan sisteminde kullanılabilecek doğal türlere yönelik öneriler getirilmiştir.

Doğal türlere yönelik öneriler getirilmesi amacı ile, Seydişehir ve çevresinde arazi çalışmaları yapılmış, bitki materyallerine ilişkin görsel örnekler toplanmıştır. Fotoğraflar üzerinden Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü Botanik Anabilim Dalı'nda görev yapan iki uzman ve T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'nda görevli peyzaj mimarı uzmana danışılarak teşhis yapılmıştır. Çalışma alanı florasına ilişkin yapılmış olan “Alacadağ (Seydişehir) ve Çevresi'nin Florası” yüksek lisans tezinden karşılaştırmalar yapılmıştır. Seydişehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden kentsel alanda kullanılan bitki listesi temin edilerek, doğal türler olup

olmadığı değerlendirilmiştir.

2.2.1. Seydişehir Kentsel Açık ve Yeşil Alanlarının Nitelik ve Niceliğine İlişkin Yöntem

Seydişehir İlçesi Kentsel açık ve yeşil alanların değerlendirilmesi amacı ile; 1/5000 ve 1/1000 ölçekli nazım ve uygulama imar planları temin edilmiş, Autocad 2013 ve Arc Map 10.1 programları yardımı ile çalışma alanı yeşil alan miktarları ve dağılımları haritalanmıştır. 2012 yılında kabul edilen Büyükşehir Yasası ile 39 adet köy mahalle statüsüne geçmiş ancak, imar planı içerisinde yol, yapı adaları ve yeşil alanları henüz işlenmemiştir. Çalışma alanında resmiyette 55 adet mahalle bulunmasına karşın Seydişehir ilçesi çekirdek alanında yer alan 16 mahalle için yeşil alan büyüklüğü, dağılım oranları ve niteliği saptanabilmiştir.

Ulukapı Mahallesi, Değirmenci Mahallesi, Stat Mahallesi, Seyit Harun Mahallesi, Pınarbaşı Mahallesi, Anabağlar Mahallesi, Cami Mahallesi, Hacıseyit Mahallesi, Alaylar bir Mahallesi, Alaylar İki Mahallesi, Aktaş Mahallesi, Karakavak Mahallesi, Kızılcalar Mahallesi, Saadetler Mahallesi, Bahçelievler Mahallesi, Sofuhane Mahallesi olmak üzere toplamda onaltı mahalle için aktif ve pasif açık yeşil alan büyüklükleri m² cinsinden hesaplanmış, yeşil alanların mahalle büyüklüğüne oranı ve her bir mahalle için kişi başına düşen yeşil alan miktarı kişi/m² cinsinden hesaplanmıştır. Türkiye kentleri için 02.09.1999 tarih ve 23804 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan ‘İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelik’ hükümlerine göre; kentsel alanlarda kişi başına düşen yeşil alan değeri en az 10 m², belediye ve mücavir alan sınırları dışında ise kişi başına en az 14 m² olarak belirlenmiştir. Bu standartı sağlayabilen ve sağlayamayan mahalleler parçacıl olarak değerlendirilmiş, ayrıca tüm çalışma alanı açık ve yeşil alan sistemi bütüncül olarak ele alınmıştır.

Mahallelerde yer alan park alanları, kent ormanı, mezarlık ve diğer pasif yeşil alanlar büyüklük ve dağılımlarına göre değerlendirilmiş, bu alanlarda yapılan arazi çalışmaları ve çekilen fotoğraflar üzerinden nitelikleri yorumlanmıştır. Bu kapsamda; aktivite çeşitliliği, kullanıcı ulaşımı, bakım ve temizliği, donatı elemanları varlığı kapsamında nitelik değerlendirmeleri yapılmıştır.

2.2.2. Seydişehir Halkı Kentsel Açık ve Yeşil Alan Farkındalığının Belirlenmesine İlişkin Yöntem

Çalışma alanında yaşayan vatandaşların Seydişehir İlçesi kentsel açık ve yeşil alan sistemine ilişkin farkındalıklarının değerlendirilmesi, memnuniyet derecelerinin belirlenmesi ve önerilerinin öğrenilmesi amacı ile anket geliştirilmiştir.

Çalışma kapsamında uygulanan anket 4 bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde katılımcıların sosyo-demografik özellikleri, alanda kaç yıldır yaşadıkları ve yeşil alan kullanım sıklıklarına ilişkin sorular yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde yeşil alan yeterliliği, üçüncü bölümünde yeşil alan kalitesi ve dördüncü bölümünde yeşil alanlarına ilişkin önermeler yer almaktadır. Anketin ilk bölümünde yer alan sorular çoktan seçmeli şeklinde yanıtlamaları istenmiş, diğer bölümlerinde ise kesinlikle katılmıyorum (1) kesinlikle katılıyorum (5) olmak üzere 5'li likert ölçeğinde yanıtlanması istenmiştir. Anketin geliştirilmesinde Müftüoğlu, P. Gültekin, A. Aksu, Z. Demir, B. Aytatlı, [32], [63], [53], [55], [49] çalışmalarından yararlanılmıştır.

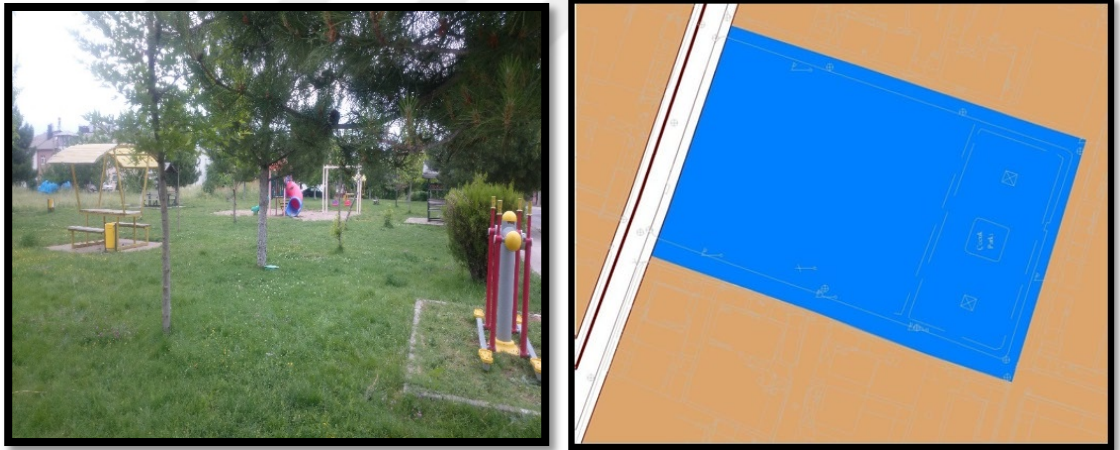
2018 yılı TÜİK verilerine göre Seydişehir ilçe nüfusu 64.687 kişi olarak belirlenmiştir. Anketin uygulanmasında Altunışık ve diğ. tarafından belirtildiği üzere evren büyüklüğünün 75.000 kişi olduğu çalışmalarda 384 örneklem büyüklüğü yeterli olmaktadır. Çalışma kapsamında Seydişehir ilçesinin farklı mahallelerinde yaşayan 407 kişiye anket uygulanmıştır. Anket çalışması katılımcılarla yüz yüze yapılmıştır. Anketin değerlendirilmesinde IBM Statistics SPSS 22 programı kullanılmıştır. Sıklık ve yüzde analizleri, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi kullanılarak sonuçlar açıklanmıştır.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. SEYDİŞEHİR İLÇESİ KENTSEL AÇIK VE YEŞİL ALAN NİTELİĞİ

Seydişehir’de bulunan açık ve yeşil alanlar birbirine benzerlik göstermektedir. Bu alanlarla ilgili genel bilgi oluşması bakımından dört tane açık ve yeşil alan incelenmiştir. Ulukapı, Pınarbaşı, Kızılcılar, Alaylar Bir Mahallelerinde bulunan açık ve yeşil alanların fotoğrafı çekilmiştir. İmar planındaki konumu gösterilerek, alanın durumu gözlemlenip, yorumlanmıştır.

Şekil 3.1’de görüntüsü verilmiş olan, İsa Acıyan Parkı, Ulukapı Mahallesi’nde bulunmakta ve 150,67 m² alana sahiptir. Park, 4 adet pergola, 1 adet spor kompleksi, küçük boyutta kaydırak ve salıncağın olduğu açık ve yeşil alandır. Yer örtücü olarak çim kullanılmış, Çınar (*Platanus orientalis*), Çam (*Pinus nigra*), Mazı (*Thuja orientalis*), Huş (*Betula pendula*), Ceviz (*Juglas sp.*) gibi bitki türlerine yer verilmiştir. Mahalle arasında yer alan bu park, bazen çocukların oyun oynadığı bazen de mahalle sakinlerinin vakit geçirdiği bir mekandır.

Şekil 3.1. Ulukapı Mahallesi İsa Acıyan Parkı fotoğraf ve imar planından görüntü.

Şekil 3.2’ de görüntüsü verilmiş olan Pınarbaşı Parkı, Pınarbaşı Mahallesi’nde bulunan geniş bir açık ve yeşil alandır. Alanın büyüklüğü 10593,45 m²’dir. Alanın merkezden uzak olması ve büyük olması piknik organizasyonlarının yapılmasında etkili olmuştur. Alanda, bank, piknik masası gibi donatı elemanları bulunmaktadır. Ayrıca su kanalının bulunduğu bir yerdir. Çınar (*Platanus orientalis*), Çam (*Pinus nigra*) gibi ağaçlara yer verilmiştir. Yer örtüsü olarak çim kullanılmıştır. Alan büyüklüğü ve yoğun, yüksek boylu, geniş taç yapan bitki türleriyle potansiyeli fazla olan, birçok etkinliğin dahil edilebileceği

açık ve yeşil alandır. Bakımsız olması ve su kenarlarında korumanın olmaması, metal malzemelerin boyasının gitmesi, köprüdeki basamakların kırılması, özellikle çocuklar için tehlike arz etmektedir. Alanın bakımsızlığı, görselliğini ve güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir. Park alanının büyüklüğü ve su kanalının bulunması alanı avantajlı hale getirmiştir. Değerlendirilmesi durumunda birçok etkinliğin yapıldığı mekâna dönüştürülebilir.

Şekil 3.2. Pınarbaşı Mahallesi Pınarbaşı Parkı fotoğraf ve imar planından görüntü.

Şekil 3.3. Kızılcılar Mahallesi Necip Fazıl Kısakürek Parkı fotoğraf ve imar planından görüntü.

Şekil 3.3’de görüntüsü verilmiş olan Necip Fazıl Kısakürek Parkı, Kızılcılar Mahallesi’nde bulunan sade bir parktır. Alan 694,91 m² büyüklüğündedir. Birçok parkta olduğu gibi bu alanda da, yer örtüsü olarak çim kullanılmış, Çam (*Pinus nigra*) ağaçlarına ve oturma banklarına yer verilmiştir. Hayvan pazarına ve sebze pazarına yakın mesafededir. Alanda yoğun Çam ağaçlarının kullanılması azda olsa orman hissi uyandırmaktadır.

Şekil 3.4’ de Alaylar Bir Mahallesi’nde, Şehir merkezindeki Hükümet Konağı’nın önünde bulunan açık ve yeşil alandan bir görüntü verilmiştir. Alandaki yeşil alan miktarı yaklaşık olarak 41,15 m², sert zemin miktarı yaklaşık olarak 76,43 m²’dir. Hükümet binasının önü, kentin en işlek yerlerinden birisidir. Bu alan halkın günlük yaşamında kısa süreli dinlenme eylemini gerçekleştirdiği küçük bir meydan niteliğindedir. Alanda büyük, görkemli, gölge yapan ağaçlar, oturma bankları ve kısmen bazı etkinliklerin yapıldığı sert zemin vardır. En fazla insan hareketliliğinin olduğu geçiş yeri konumundadır. Alanın hareketliliğine karşın küçük olması olumsuz bir etkidir. Yapı yoğunluğu mekânın genişletilmesine engel olmuştur.

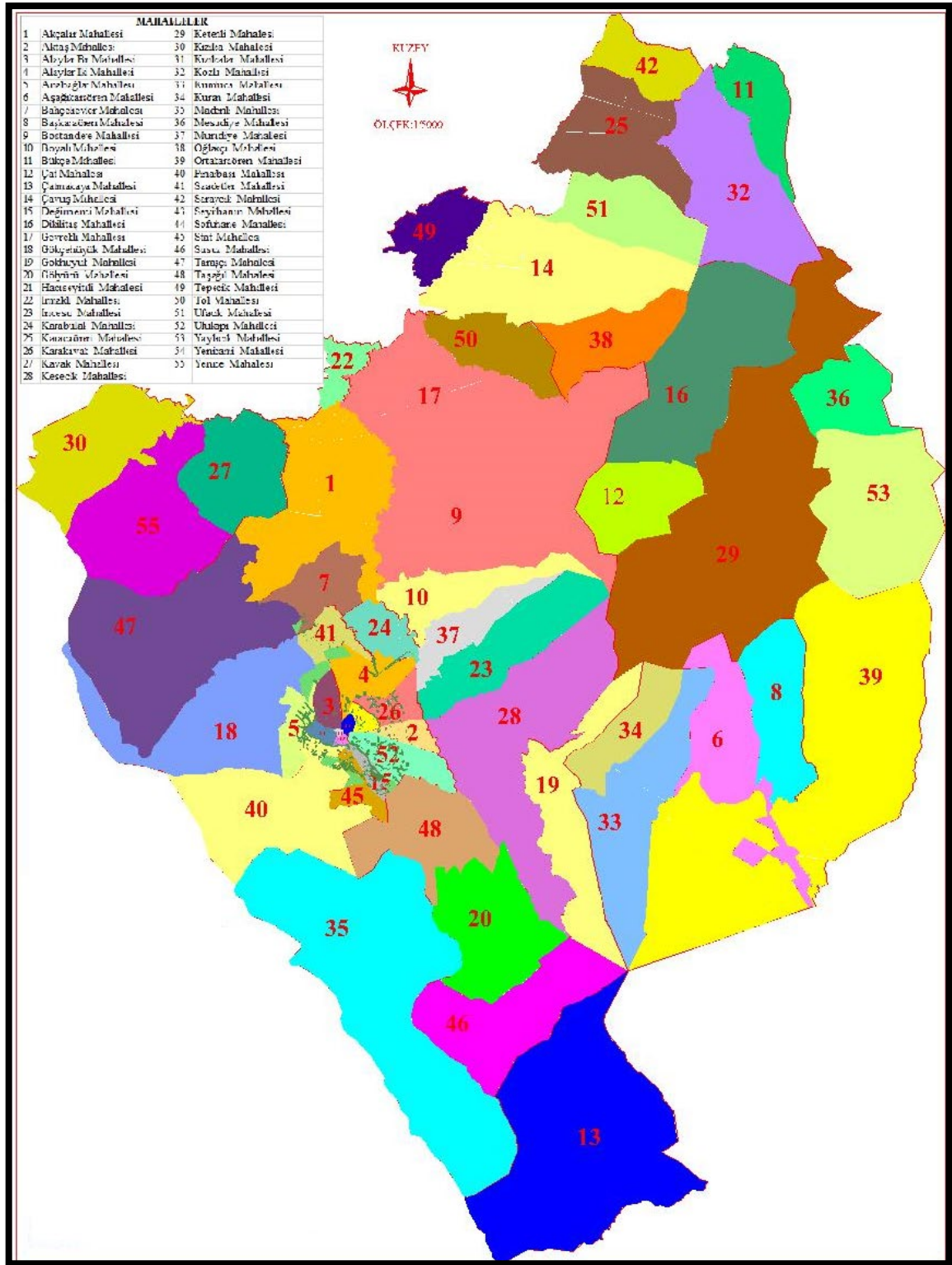

Şekil 3.4. Alaylar Bir Mahallesi Hükümet Konağı önünden fotoğraf ve imar planından görüntü.

3.2. SEYDİŞEHİR İLÇESİ KENTSEL AÇIK VE YEŞİL ALAN NİCELİĞİ

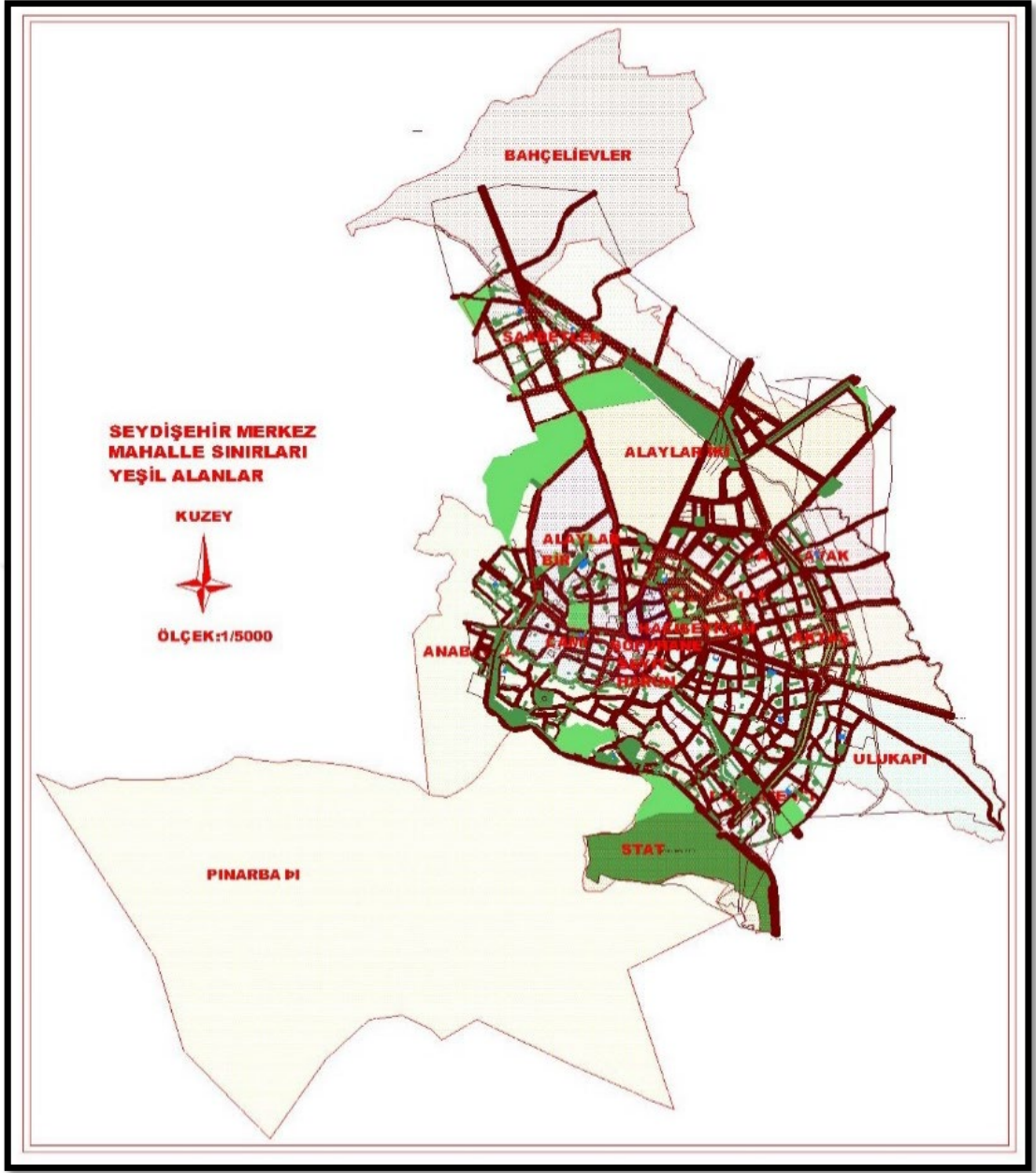
Seydişehir İlçesi’nde, 16 tanesi merkezde olmak üzere toplamda 55 adet mahalle bulunmaktadır. Merkezde bulunan Ulukapı, Değirmenci, Stat, Seyit Harun, Pınarbaşı, Anabağlar, Cami, Hacı Seyit Ali, Alaylar Bir, Alaylar İki, Aktaş, Karakavak, Kızılcılar, Saadetler, Bahçelievler, Sofuhane Mahallelerinin imar planındaki yeşil alanların miktarı belirlenmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu’ndan [56] alınan verilerle ilçe merkezindeki mahallelerin nüfusuna ulaşılmış ve kişi başına düşen yeşil alan miktarı hesaplanmıştır.

Şekil 3.5’de Seydişehir İlçesi’nde bulunan mahalleler gösterilmiştir.

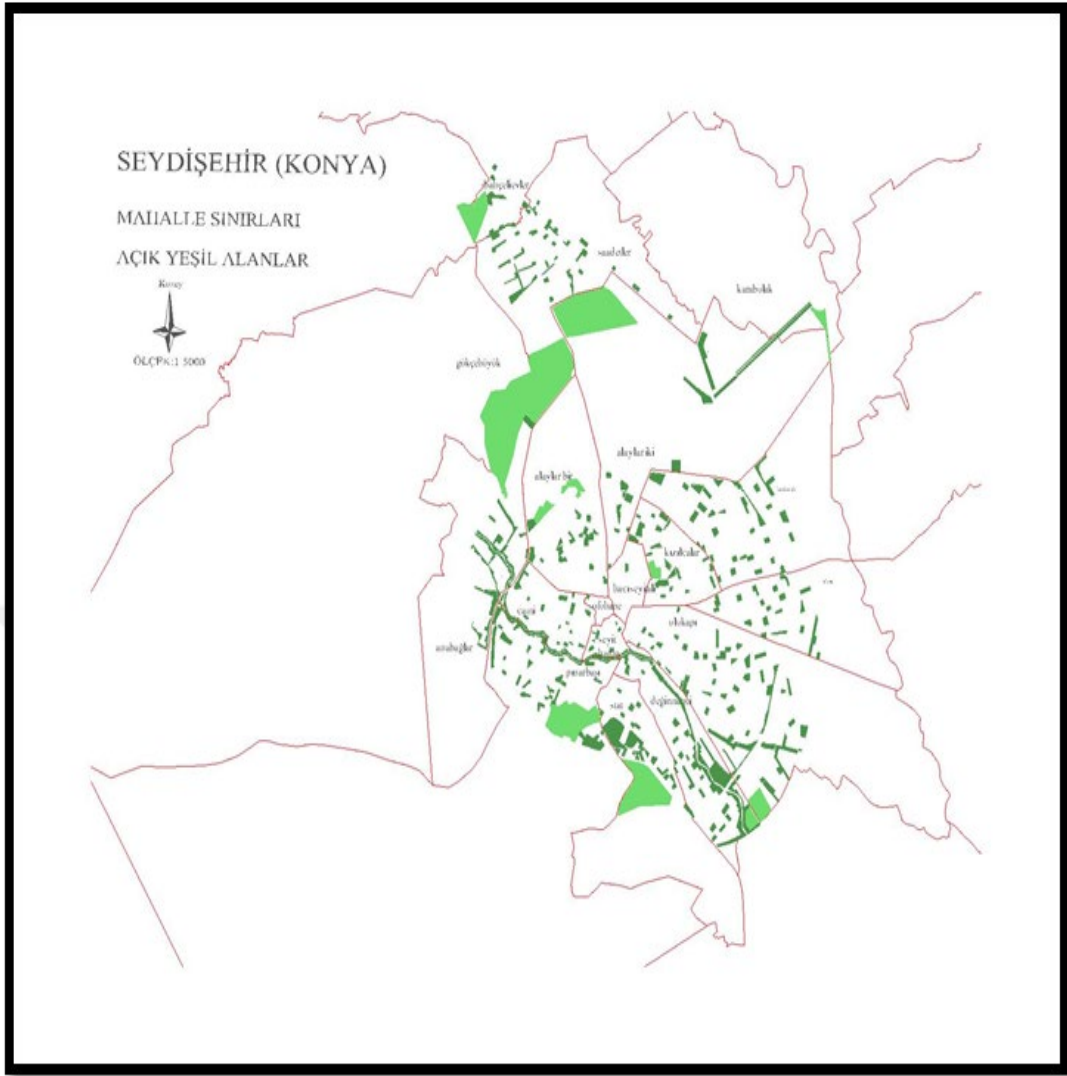

Şekil 3.5. Seydişehir İlçesi'ndeki mahalleler.

Şekil 3.6'da Seydişehir İlçe Merkezindeki mahallelerin imar planında bulunan mahalle sınırlarıyla birlikte yeşil alanlar gösterilmiştir.

Şekil 3.6. Seydişehir İlçe merkezindeki mahalleler ve yeşil alanlar.

Şekil 3.7. Seydişehir İlçesi imar planı yeşil alan görüntüsü.

2012 Yılında kabul edilen kanun gereği, Büyükşehir Belediyesi yasasıyla yapılanma olmuş, köyler mahalle statüsüne dönüştürülmüştür. Seydişehir İlçesi'nde 16 adet ilçe merkezinde ve 39 adet köyden mahalle statüsüne geçmiş mahalle bulunmaktadır. Konya Büyükşehir Belediyesi'nden Seydişehir İlçe Merkezi'nde bulunan mahallelerin imar planına ulaşılmıştır.

Çizelge 3.1' de görüldüğü üzere 16 adet İlçe merkezindeki mahallenin kişi başına düşen yeşil alan miktarı hesaplaması yapılmıştır. Sofuhane Mahallesinde hiç yeşil alan bulunmamaktadır. 15 Mahallede yeşil alan bulunmakta fakat kişi başına düşen yeşil alan miktarının dağılımında dengesizlik vardır. Değirmenci Mahallesinde 26,66 m²/kişi, Stat Mahallesinde 19,04 m²/kişi, Anabağlar Mahallesinde 17,67 m²/kişi, Aktaş Mahallesinde 17,71 m²/kişi, Karakavak Mahallesi 11,55 m²/kişi yeşil alan bulunmaktadır. Değirmenci, Stat, Anabağlar, Aktaş ve Karakavak mahallesinde imar planında belirtildiği üzere 10

m²/kişi standardının üzerindedir. Bahçelievler Mahallesi'nde 6,51 m²/kişi, Saadetler Mahallesi'nde 9,10 m²/kişi, Alaylar İki Mahallesi'nde 3,81 m²/kişi, Kızılcılar Mahallesi'nde 1,27 m²/kişi, Alaylar Bir Mahallesi'nde 1,27 m²/kişi, Hacı Seyit Ali Mahallesi'nde 0,04 m²/kişi, Cami Mahallesi 2,92 m²/kişi, Pınarbaşı Mahallesi 5,85 m²/kişi, Seyit Harun Mahallesi 2,04 m²/kişi, Ulukapı Mahallesi 7,38 m²/kişi yeşil alan bulunmaktadır. Bu mahalleler 10 m²/kişi standardının altındadır. İlçe merkezinde bulunan 16 mahallede kişi başına 4,63 m²/kişi yeşil alan bulunmaktadır.

Çizelge 3.1. Mahallelerdeki kişi başına düşen yeşil alan miktarı.

Mahallenin Adı	Mahallenin Nüfusu(2018)	Mahallenin Alanı(m ²)	Mahallenin Yeşil Alanı Miktarı(m ²)	Kişi/m ²
Ulukapı Mah.	3861	668563,8	28511,16	7,38
Değirmenci Mah.	1196	180809,39	31885,93	26,66
Stat Mah.	919	355913,15	17506,89	19,04
Seyit Harun Mah.	1039	25558,78	2120,06	2,04
Pınarbaşı Mah.	3283	3218877,79	19224,86	5,85
Anabağlar Mah.	864	469331,81	15268,71	17,67
Cami Mah.	2710	94175,13	7921,68	2,92
HacıSeyitAli Mah.	7073	43312,45	306,03	0,04
Alaylar Bir Mah.	6266	255200,89	7992,9	1,27
Aktaş Mahallesi	563	249527,76	9972,88	17,71
Karakavak Mah.	1766	394737,08	20392,44	11,55
Kızılcılar Mah.	7080	106915,78	9053,2	1,27
Alaylar İki Mah.	4358	708844,39	16626,97	3,81
Saadetler Mah.	1569	443095,32	14281,73	9,1
Bahçelievler Mah.	558	936028,49	3634,36	6,51
Sofuhane Mah.	1088	9820,00	----	---
TOPLAM	44193	8160712,01	204699,8	4,63

Çizelge 3.2'de görüldüğü gibi, Ulukapı Mahallesi'nde 7293,29 m², Değirmenci Mahallesi'nde 3776,63 m², Stat Mahallesi'nde 28246,52 m², Pınarbaşı Mahallesi'nde 25044,06 m², Anabağlar Mahallesi'nde 18813,5 m², Alaylar Bir Mahallesi'nde 6693,76 m², Kızılcılar Mahallesi'nde 2575,91 m², Alaylar İki Mahallesi'nde 48627,74 m², Saadetler Mahallesi'nde 42694,11 m², Bahçelievler Mahallesi'nde 13463,2 m², Karabulak Mahallesi'nde 3578,32 m², Gökçehüyük Mahallesi'nde 42869,46 m² ağaçlandırılacak alan bulunmaktadır. Ayrıca, Değirmenci Mahallesi'nde 5215,81 m², Stat Mahallesi'nde 197030,48 m², Seyit Harun Mahallesi'nde 639,71 m², Pınarbaşı Mahallesi'nde 18823,4 m², Alaylar Bir Mahallesi'nde 47975,8 m² rekreasyon alan

bulunmaktadır.

Çizelge 3.2. Mahallelerdeki rekreasyon ve ağaçlandırılacak alanlar.

Mahallenin Adı	Ağaçlandırılacak Alan(m ²)	Rekreasyon Alanı(m ²)
Ulukapı Mah.	7293,29	---
Değirmenci Mah.	3776,63	5215,81
Stat Mah.	28246,52	197030,48
Seyit Harun Mah.	---	639,71
Pınarbaşı Mah.	25044,06	18823,4
Anabağlar Mah.	18813,5	---
Cami Mah.	---	---
Hacıseyitali Mah.	---	---
Alaylar Bir Mah.	6693,76	8581,78
Aktaş Mahallesi	---	---
Karakavak Mah.	---	5367,3
Kızılcılar Mah.	2575,91	---
Alaylar İki Mah.	48627,74	47975,8
Saadetler Mah.	42694,11	---
Bahçelievler Mah.	13463,2	---
Karabulak Mah.	3578,32	---
Gökçehüyük Mah.	42869,46	---

Çizelge 3.3’de görüldüğü gibi, kent ormanı 28839,03 m², mezarlıklar 11868,28 m², pasif yeşil alanlar 5618,98 m², rekreasyon 284272,39 m² alana sahiptir.

Çizelge 3.3. Diğer açık ve yeşil alanlar.

Diğer Açık ve Yeşil Alanlar	
Adı	Alanı (m ²)
Kent ormanı	28839,03
Mezarlıklar	11868,28
Pasif yeşil alanlar	5618,98
Rekreasyon	284272,39

Çizelge 3.4’de Seydişehir İlçesi Nazım İmar Planında bulunan alan kullanım durumları verilmiştir.

Çizelge 3.4. Seydişehir İlçesi alan kullanım durumu [52].

Alan Kullanımı	Alan Büyüklüğü(ha)	Oran (%)
Mevcut Konut Alanları (Orta Yoğunlukta)	201,9	6,35
Mevcut Konut Alanları (Düşük Yoğunlukta)	368,4	11,58
Gelişme Konut Alanları (Düşük Yoğunlukta)	343	10,78
Gelişme Konut Alanları (Seyrek Yoğunlukta)	157,5	4,95
T-1 Ticaret Alanları	30,6	0,96
T-3 Ticaret Alanları	3,3	0,1
Ticaret-Konut Karma Kullanım Alanları	44,3	1,39
Ticaret-Turizm Karma Kullanım Alanları	2,8	0,09
Belediye Hizmet Alanları	8,6	0,27
Kamu Hizmet Alanları	69,7	2,19
Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanları	52,7	1,66
Akaryakıt ve Servis İstasyonu Alanları	6,4	0,2
Sanayi Alanları	422,6	13,28
Küçük Sanayi Alanları	29,7	0,93
Toplu İşyeri Alanları	5,4	0,17
Tarım ve Hayvancılık Tesisi Alanları	93,1	2,93
Askeri Alanlar	7,5	0,24
Pazar Alanları	3,9	0,12
Turizm Alanları	2,6	0,08
Eğitim Alanları	71,3	2,24
Yükseköğretim Alanları	17	0,53
Sağlık Alanları	10,5	0,33
Sosyal Tesis Alanları	12,8	0,4
Kültürel Tesis Alanları	0,7	0,02
Spor Alanları	25,4	0,8
İbadet Alanları	11,8	0,37
Park ve Yeşil Alanlar	208,4	6,55
Pasif Yeşil Alanlar	4,9	0,15
Rekreasyon Alanları	283,3	8,9
Ağaçlandırılacak Alanlar	243,6	7,66
Mezarlık Alanları	11,8	0,37
Teknik Altyapı Alanları	10	0,31
Genel Otopark Alanları	2	0,06
Tır, Kamyon, Makine Parkı ve Garaj Alanları	3,6	0,11
Terminal Alanları	5	0,16
Yollar	17,4	0,55
TOPLAM	3181,4	100

3.3. SEYDİŞEHİR İLÇESİ AÇIK VE YEŞİL ALANDAKİ BİTKİ TÜRLERİ

Seydişehir Belediyesi'yle görüşülerek park bahçelerde kullanılan bitki türleri temin edilmiştir. Çizelge 3.5'de tablo halinde gösterilmiştir.

Çizelge 3.5. Seydişehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden alınan bitki listesi.

NO	LATİNCE İSMİ	TÜRKÇE İSMİ
1	<i>Juniperus horizontalis</i>	Yayılcı ardıç
2	<i>Juniperus Sabina</i>	Sabin ardıcı
3	<i>Photinia Fraseril Nana</i>	Alev çalısı
4	<i>Berberis thunbergii 'Atropupurea'</i>	Kadın tuzluğu
5	<i>Gaura lindheimeri</i>	Gavura çiçeği
6	<i>Pyracantha coccinea nana</i>	Ateş diken
7	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	Dağ muşmulası
8	<i>Pittosporum tobira nana</i>	Yıldız çalısı
9	<i>Osteospermum ecklonis</i>	Bodrum papatyası
10	<i>Salvia sp.</i>	Ateş çiçeği
11	<i>Tagates sp.</i>	Kadife çiçeği
12	<i>Buxus macrophylla</i>	Şimşir
13	<i>Festuca sp.</i>	Yumak
14	<i>Rosa sp.</i>	Meiland gülü
15	<i>Careopsis grandiflora</i>	Kız gözü
16	<i>Heliopsis helianthoides</i>	Sahte ayçiçeği
17	<i>Sceavola aemula</i>	Sarkan yelpaze çiçeği
18	<i>Verbena sp.</i>	Mine çiçeği
19	<i>Ageratum sp.</i>	Vapurdumanı
20	<i>Argyranthemum frutescens</i>	Çeşme papatyası
21	<i>Alyssum sp.</i>	Kuduz otu
22	<i>Vinca sp.</i>	Menekşe
23	<i>Rosmarinus officinalis</i>	Kuşdili
24	<i>Evonymus japonica</i>	Taflan
25	<i>Thuja orientalis</i>	Mazı
26	<i>Santolina chamaecyparissus</i>	Lavantin

Çizelge 3.5 (devam). Seydişehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden alınan bitki listesi.

27	<i>Lavandula officinalis</i>	Lavanta
28	<i>Yucca sp.</i>	Avize çiçeği
29	<i>Pinus mugo</i>	Dağ çamı
30	<i>Picea glauca</i> 'Conica'	Konik ladin
31	<i>Platanus orientalis</i>	Çınar
32	<i>Pinus nigra</i>	Kara çam
33	<i>Cedrus libani</i>	Toros sediri
34	<i>Thuja orientalis</i>	Mazı
35	<i>Picea glauca</i>	Ak ladin
36	<i>Cupressus sp.</i>	Servi
37	<i>Prunus cerasifera</i>	Süs eriği
38	<i>Prunus serrulata</i>	Süs kirazı
39	<i>Catalpa bignonioides</i>	Puro ağacı
40	<i>Cupressocyparis leylandi</i>	Leylandi
41	<i>Robinia pseudoacacia</i> 'Umbraculifera	Top akasya
42	<i>Wisteria sinensis</i>	Mor salkın
43	<i>Aesculus hippocastanum</i>	At kestanesi
44	<i>Cedrus deodora</i> 'Pendula	Ters sedir

Mevsimlik olarak bodrum papatyası, kadife çiçeği, yıldız çiçeği, papatya, lale, sümbül vb. bitki türlerinin park bahçelerde kullanıldığına dair veri alınmıştır.

Yeşil alanlardaki bitkilendirmede çoğunlukla ağaç türlerinden Huş ağacı (*Betula pendula*), Toros sediri (*Cedrus libani*), Karaçam (*Pinus nigra*), Sigara ağacı (*Catalpa bignonioides*), Ladin (*Picea glauca*), Mazı (*Thuja orientalis*), Çınar (*Platanus orientalis*), Servi (*Cupressus sp.*), Top akasya (*Robinia Pseudoacasia 'umbraculifera'*), çalı türlerinden Altın çanak (*Forsythia*), Taflan (*Evonymus japonica*), Yayılıcı ardıç (*Juniperus horizontalis*), Sabin ardıcı (*Juniperus sabina*), Ateş dikenini (*Pyracantha coccinea 'nana'*), Dağ muşmulası (*Cotoneaster sp.*), Gül (*Rosa sp.*), Kuşdili (*Rosmarinus officinalis*), Lavanta (*Lavandula officinalis*), Lavantin (*Santolina chamaecyparissus*) yer örtücü olarak, çim, mevsimlik çiçek kullanılmıştır. Bunlardan doğal tür olarak çok çeşit yoktur ama miktar olarak kullanım alanı fazladır. Özellikle

çam ve sedir ağaçları kullanılmaktadır.

Süs bitkisi olarak kullanılabilecek doğal türler; *Abies sp.* (Göknarı), *Cedrus sp.* (Sediri), *Qercus sp.*(Meşe), *Pinus sp.* (Çam), *Berberis sp.* (Kadın tuzluğu), *Arceuthos sp.*, *Juniperus sp.* (Ardıç), *Acantholimon sp.* (Kirpiyastığı), *Anemone sp.* (Güzel kırlalesi), *Crocus sp.* (Çiğdem), *Dianthus sp.* (Yabani karanfil), *Eranthis sp.* (Kar çiçeği), *Muscari sp.* (Arap sümbülü), *Gagea sp.*, *Carex sp.*, *Bromus sp.*, *Minuartia sp.*, *Helichrysum sp.*, *Sedum sp.*, *Fritillaria acmopetala*, *Colchicum variegatum*, *Campanula sp.*, *Papaver sp.*, *Sedum albüm*, *Alyssum sp.*, *Colchicum cf. szovitsii*, *Daphne oleoides*, *Scilla bifolia*, *Minuartia juniperina*, *Cistus laurifolius*, *Polystichum setiferum*, türlerdir.

Yenilebilir bitki ya da endüstri bitkisi olarak kullanılabilecek doğal türler; Kuşburnu, Böğürtlen, Güvem eriği, Sumak, Alıç, Salep, Kızılçık gibi türlerdir.

Çizelge 3.6'da görüldüğü gibi, Aslan, 'Alacadağ (Seydişehir) ve Çevresinin Florası' Seydişehir çevresindeki florasının tespiti için yapılan çalışmada bölgede 50 familya ve 188 cinse ait 321 takson tespit edilmiştir [43].

Çizelge 3.6. Seydişehir ve çevresinde tespit edilen bitki türleri [43].

1-Equisetum ramosissimum
2-Cystopteris fragilis
3-Pinus nigra
4-Juniperus foetidissima
5-Nigella arvensis
6-Delphinium peregrinum
7-Consolida orientalis
8-Anemone blanda
9-Adonis flammea
10-Ranunculus argyreus, Ranunculus arvensis, Ranunculus ficaria
11-Ceratocephalus testiculatus
12-Berberis crataegina
13-Glaucium flavum, Glaucium leicarpum
14-Papaver rhoeas,
15-Hypecoum imberbe
16-Corydalis solida
17-Fumaria cilicica, Fumaria vaillantii
18-Portulaca oleracea
19-Cruciferae perfoliatum
20-Cardaria draba
21-Isatis tinctoria
22-Thlaspi perfoliatum
23-Capsella bursa-pastoris

Çizelge 3.6 (devam). Seydişehir ve çevresinde tespit edilen bitki türleri [43].

24-Alyssum linifolium, Alyssum murala, Alyssum stribrnyi
25-Erophila verna
26-Arabis caucasica
27-Barbarea minor
28-Erysimum crassipes
29-Sisymbrium altissimum
30-Descurainia sophia
31-Reseda lutea
32-Viola odorata
33-Minuartia juniperina, Minuartia mesogitana, Minuartia hirsuta
34-Holosteum umbellatum
35-Telephium imperati
36-Dianthus zonatus
37-Saponaria mesogitana
38-Silene spergulifolia, Silene alba, Silene dichotoma, Silene laxa, Silene supina
39-Agrostemma githago
40-Polygonum cognatum, Polygonum bellardii, Polygonum setosum
41-Rumex acetosella, Rumex scutatus, Rumex crispus
41-Hypericum perforatum, Hypericum kotschyanum, Hypericum aviculariifolium, Hypericum confertum
42-Malva neglecta
43-Alcea pallida
44-Abulotion theophrastii
45-Geranium tuberosum, Geranium lucidum, Geranium molle
46-Erodium hoefftianum, Erodium cicutarium
47-Peganum harmala
48-Vitis vinifera
49-Astragalus acmonotrichus, Astragalus angustifolius, Astragalus lydius, Astragalus Mesogitanus, Astragalus squalidus, Astragalus sterocalyx
50-Glycyrrhiza echinata
51-Phaseolus vulgaris
52-Cicer arietinum
53-Visia cracca, Visia lathyroides, Visia narbonensis
54-Lathyrus cicera, Lathyrus digitatus, Lathyrus digitatus, Lathyrus inconspicuus,
55-Lathyrus czeczottianus
56-Trifolium caudatum, T. campestre, T. pannanicum, T. physoides, T. speciosum, T. spumosum
57-Melilotus officinalis
58-Trigonella crassipes, Trigonella fischeriana, Trigonella spruneriana, Trigonella velutina
69-Medicago sativa,
60-Lotus corniculatus
61-Coronilla scorpioides, Coronilla varia
62-Onobrychis oxyodonta

Çizelge 3.6 (devam). Seydişehir ve çevresinde tespit edilen bitki türleri [43].

63-Prunus diyaricata
64-Cerasus avium
65-Amygdalus orientalis
66-Potentilla recta
67-Genum urbanum
68-Orthurus heterocarpus
69-Sanguisorba minor
70-Rosa canina, Rosa pulveranta
71-Crataegus orientalis, Crataegus monogyna, Crataegus aronia
72-Cydonia oblonga
73-Malus sylvestris
74-Pyrus elaeagnifolia
75-Lytrum salicaria
76-Cucurbita pepo
77-Sedum pallidum
78-Eryngium campestre
79-Myrrhoides nodosa
80-Anthriscus nemorosa
81-Scandix pecten-veneris L. S. balanse
82-Bıfora radians
83-Bupleurum lephocarpum
84-Oenanthe aquatica
85-Ferula rigidula
86-Torilis japonica , T. leptophylla
87-Caucalis platycarpus
88-Turgenia latifolia
89-Daucus carota
90-Lonicera nummulariifolia
91-Valeriana dioscoridis
92-Valerianella pumila V. vesicaria V. locusta
93-Scabiosa calocephalo, S. Rotata, S. argentea L.
94-Helianthus annus H. Plicatum H. plicatum
95-Erigeron acer
96-Bellis prennis L.
97-Senecio pseudo-orientalis,S. viscosus L.
98-Anthemis aciphylla, A. Cotula A. cretica A. tinctoria
99-Achillea coarctata A. falcata A. setacea A. wilhelmsii ,A. Biebersteinii
100-Tanacetum armenum T. parthenium
101-Tripleurospermum parviflorum
102-Onopordum bracteatum
103-Circium echinus leucopsis
104-Picnomon acarna
105-Carduus nutans

Çizelge 3.6 (devam). Seydişehir ve çevresinde tespit edilen bitki türleri [43].

106-Acroptilon repens
107-Centaurea depressa C. kotschy C. pichleri C. solstitialis C. urvillei C. virgata
108-Crupina crupinastrum
109-Cnicus benedictus
110-Xeranthemum annum
111-Echinops ritro E. viscosus
112-Scolymus hispanicus
113-Scorzonera acuminata S. Cana S. violacea
114-Trogopogon latifolius T. longirostris
115-Leontodon crispus
116-Pilosella echioides
117-Taraxacum butleri T. macrolepium T. officinale
118-Chondrilla juncea
119-Crepis foetida
120-Campanula propingua C. lyrata C. cymbalaria
121-Asyneuma limonifolium
122-Legousia speculum-veneris
123-Anagallis arvensis
124-Jasminum fruticans
125-Fraxinus ornus
126-Vincetoxicum canescens
127-Convolvulus galaticus C. arvensis
128-Heliotropium dolosum H. lasiocarpum
129-Asperugo procumbens L.
130-Myosotis alpestris M. lithospermifolia M. ramosissima
131-Cynoslossum montanum L.
132-Buglossoides arvensis B. incrassata
133-Neotostema apulum
134-Echium italicum L.
134-Anchusa azurea A. Barrelieri A. leptophylla A. undulata
136-Alkanna kotschyana A. orientalis
137-Solanum dulcamara
138-Capsicum annum
139-Lycopersicon esculentum
140-Datura stramonium
141-Hyoschamus niger
142-Verbascum cheiranthifolium
143-Scrophularia xanthoglossa S. scopolii
144-Linaria genistifolia
145-Veronica anagallis-aquatica, V. Beccabunga, V. Chamaedrys, V. Cymbalaria, V. dischrus V. multifida V. thymoides P. H. Davis subsp. pseudocinerea M. A.
146-Parentucellia latifolia
147-Orobanche elatior

Çizelge 3.6 (devam). Seydişehir ve çevresinde tespit edilen bitki türleri [43].

148-Acanthus hirsutus
149-Ajuga chamaepitys A. chamaepitys
150-Phlomis armeniaca P. pungens
151-Lamium garganicum L. garganicum L. garganicum L. amplexicaule L. macrodon
152-Wiedemannia orientalis
153-Ballota larendana
154-Stachys cretica S. iberica S. woronowii
155-Nepeta italica 2. N. nuda 3. N. nuda
156-Acnos rotundifolius
157-Thymus sipyleus T. sibthorpii T. zygioides
158-Mentha longifolia
159-Salvia frigida S. vertisillata
160-Acanthamon venustum
161-Plantago major P. atrata
162-Euphorbia myrsinites E. kotschyana E. tinctoria L.
163-Urtica dioica
164-Castanea sativa
165-Quercus pubescens Q. ithaburensis Q. cerris L.
166-Salix alba
167-Populus tremula L.
168-Asperula arvensis A. stricta Boiss.
169-Galium verum G. fisurense G. floribundum G. incanum G. Peplidifolium, G. verum G. aparine
170-Crucjata taurica
171-Rubia tinctorum R. tenuifolia
172-Allium scorodoprasum
173-Ornithogalum fimbriatum O. montanum O. sigmoideum O. Oligophyllum, O. platyphyllum L.
174-Muscari armenicum M. neglectum
175-Gagea villosa G. granatelli
176-Iris stenophylla
177-Crocus chrysanthus C. pallasii
178-Carex divisia
179-Agropyron cristatum
180-Aegilops triuncialis L.
181-Secale montanum
182-Hordeum bulbosum
183-Bromus madridensis B. tectorum B. tomentellus
184-Arrhenatherum elatius
185-Agrostis stolonifera
186-Alopecurus arundinaceus
187-Phleum montanum
188-Poa bulbosa P. timoleontis
189-Dactylis glomerata

Çizelge 3.6 (devam). Seydişehir ve çevresinde tespit edilen bitki türleri [43].

190-Aeluporus littoralis
191-Zea mays

Çizelge 3.6’da var olan ve bölgede yaygın olarak yer alan, *Anemone blanda*, *Ranunculus sp.*, *Alyssum sp.*, *Dianthus zonatus*, *Rosa canina*, *Rosa pulveranta*, *Sedum pallidum*, *Campanula sp.*, *Fraxinus ornus*, *Ajuga chamaepitys*, *Thymus sipyleus*, *Thymus sibthorpii*, *Thymus zypoides*, *Salvia frigida*, *Salvia vertisillata*, *Quercus pubescens*, *Quercus ithaburensis*, *Quercus cerris*, *İris stenophylla*, *Crocus chrysanthus*, *Crocus pallasii*, *Muscari armenicum*, *Muscari neglectum*, türleri peyzaj çalışmalarında kullanılabilmesi için gerekli araştırma ve çalışmalar yapılarak üretim için teşvik edilmelidir.

Seydişehir İlçesi’ndeki doğal alanlarda bulunan doğal bitki türlerinden görüntüler;

a)

b)

c)

Şekil 3.8. Fotograf 3 a) *Fritillaria acmopetala* b) *Colchicum variegatum* c) *Campanula sp.*

a)

b)

Şekil 3.9. Fotograf 2 a) Papaver sp. b) Sedum albüm.

a)

b)

c)

Şekil 3.10. Fotograf 3 a) Crocus sp. b) Crocus sp. c) Acantholimon sp.

a)

b)

c)

Şekil 3.11. Fotograf 3 a) *Alyssum* sp. b) *Anemone blanda* c) *Colchicum* cf. *Szovitsii*.

a)

b)

c)

Şekil 3.12. Fotograf 3 a) *Daphne oleoides* b) *Scilla bifolia* c) *Juncus* sp.

a)

b)

c)

Şekil 3.13. Fotograf 3 a) *Minuartia juniperina* b) *Cistus laurifolius* c) *Polystichum setiferum*.

Seydişehir’de doğal alanlarda (Kocakoru Tabiat Parkı, Reze Beli, Giden Gelmez Dağları Milli Parkı) yayılış gösteren *Fritillaria acmopetala*, *Colchicum variegatum*, *Campanula* sp., *Papaver* sp., *Sedum album*, *Crocus* sp., *Acantholimon* sp., *Alyssum* sp., *Anemone blanda* *Colchicum* cf. *Szovitsii*, *Daphne oleoides*, *Scilla bifolia*, *Juncus* sp., *Minuartia juniperina*, *Cistus laurifolius*, *Polystichum setiferum*, bitki türlerinin fotoğrafı çekilmiştir.

Fritillaria acmopetala, *Colchicum variegatum*, *Papaver* sp., *Crocus* sp., *Anemone blanda*, *Colchicum* cf. *Szovitsii*, *Scilla bifolia* bitkileri çiçek ve renk etkisi nedeniyle çiçek parsellerinde, *Campanula* sp., *Sedum album*, *Acantholimon* sp., *Alyssum* sp., *Daphne oleoides*, *Minuartia juniperina* bitkileri kayalıklarda yayılış göstermeleri nedeniyle suyu fazla istemeyen alanlarda, kaya bahçelerinde, nemi ve gölgeyi seven *Polystichum setiferum*’u yarı gölgeli alanlarda, *Juncus* sp. bitkisi, suyu sevmesi nedeniyle su kenarlarında, *Cistus laurifolius* bitkisi çalı türlerinin dahil edildiği kompozisyonlarda, kullanılabilirliği düşünülebilir.

3.4. SEYDİŞEHİR HALKI KENTSEL AÇIK VE YEŞİL ALAN FARKINDALIĞI

3.4.1. Ankete Katılanların Sosyo- Demografik Özellikleri

Açık yeşil alan açısından Konya İli Seydişehir İlçesi’nin değerlendirilmesi konulu tez

çalışmasında Seydişehir'deki yeşil alanların yeterliliği ve kalitesine yönelik anket çalışması yapılmıştır. 2018 yılı TÜİK verilerine göre Seydişehir ilçe nüfusu 64.687 kişi olarak belirlenmiştir. Anketin uygulanmasında Altunışık ve diğ. (2007) tarafından belirtildiği üzere evren büyüklüğünün 75.000 kişi olduğu çalışmalarda 384 örneklem büyüklüğünün yeterli olmaktadır. Çalışma kapsamında Seydişehir ilçesinin farklı mahallelerinde yaşayan 407 kişiye anket uygulanmıştır. Anketin değerlendirilmesinde IBM Statistics SPSS 22 programı kullanılmıştır. Sıklık ve yüzde analizleri, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi kullanılarak sonuçlar açıklanmıştır. Anket çalışması katılımcılarla yüz yüze yapılmıştır. Çizelge 3.7'de ankete katılanlara ilişkin bilgiler verilmiştir. Ankete katılanların 180'i kadın, 227'si erkek, toplamda 407 kişiye uygulanmıştır. Evli, bekâr, dul medeni duruma sahip, okur yazar olmayandan doktora eğitimini tamamlamış, yıllık geliri farklı olan gruplara, kamu, özel şirket, işçi, işsiz gibi meslek gruplarına hitap etmektedir. Daha çok merkez mahallelerdeki kişilere ulaşılmıştır.

Çizelge 3.7. Ankete katılanlara ilişkin genel bilgiler.

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER		SAYI	YÜZDE(%)
Cinsiyet	Kadın	180	44,2
	Erkek	227	55,8
	Toplam	407	100
Yaş	18-25	59	14,5
	26-30	44	10,8
	31-40	122	30,0
	41-50	112	27,5
	51-60	50	12,3
	60 ve üzeri	20	4,9
	Toplam	407	100
Medeni Durum	Bekâr	85	20,9
	Evli	305	74,9
	Dul	17	4,2
	Toplam	407	100
Çocuk Sayısı	Yok	108	26,5
	1	58	14,3
	2	134	32,9
	3	92	22,6
	4	11	2,7
	5	2	,5
	6	2	,5
	7 ve üzeri	0	0
	Toplam	407	100

Çizelge 3.7 (devam). Ankete katılanlara ilişkin genel bilgiler.

Öğrenim Durumu	Okur-Yazar Değil	3	,7
	Okur-Yazar	5	1,2
	İlköğretim	47	11,5
	Ortaokul	22	5,4
	Lise	123	30,2
	Üniversite	192	47,2
	Master-Doktora	15	3,7
	Toplam	407	100
Ailedeki Toplam Birey Sayısı	1	7	1,7
	2	58	14,3
	3	84	20,6
	4	154	37,8
	5	86	21,1
	6	11	2,7
	7	6	1,5
	8 ve üzeri	1	,2
	Toplam	407	100,0
Yıllık Ortalama Gelir	12.000 TL'den az	102	25,1
	12.000-15.000 TL	31	7,6
	15.000-20.000 TL	40	9,8
	20.000-30.000 TL	58	14,3
	30.000-50.000 TL	125	30,7
	50.000 TL'den fazla	51	12,5
	Toplam	407	100
Mesleğiniz	Kamu	174	42,8
	İşçi	45	11,1
	Tarım/Hayvancılık	5	1,2
	Özel Sektör	48	11,8
	İşsiz	48	11,8
	Diğer	87	21,4
	Toplam	407	100

Çizelge 3.7 (devam). Ankete katılanlara ilişkin genel bilgiler.

İkamet edilen mahalle	Kızılcalar Mahallesi	52	12,8
	Hacı Seyit Ali Mahallesi	113	27,8
	Sofuhane Mahallesi	9	2,2
	Ulukapı Mahallesi	52	12,8
	Alaylar İki Mahallesi	41	10,1
	Yeni Cami Mahallesi	23	5,7
	Alaylar Bir Mahallesi	60	14,7
	Seyit Harun Mahallesi	6	1,5
	Pınarbaşı Mahallesi	10	2,5
	Saadetler Mahallesi	5	1,2
	Bostandere Mahallesi	2	,5
	Gevrekli Mahallesi	2	,5
	Karakavak Mahallesi	7	1,7
	Taraşçı Mahallesi	4	1,0
	Değirmenci Mahallesi	2	,5
	Aktaş Mahallesi	3	,7
	Taşığıl Mahallesi	2	,5
	Kesecik Mahallesi	4	1,0
	Gökhüyük Mahallesi	1	,2
	Akçalar Mahallesi	1	,2
	Kumluca Mahallesi	1	,2
	Ketenli Mahallesi	1	,2
	Çatmakaya Mahallesi	1	,2
	Kuran Mahallesi	1	,2
	Stat Mahallesi	3	,7
	Anabağlar Mahallesi	1	,2
Toplam	407	100,0	
Seydişehir’de oturma yılı	0-5 Yıl	56	13,8
	5-10 Yıl	36	8,8
	10-20 Yıl	86	21,1
	20-30 Yıl	84	20,6
	30 Yıldan fazla	145	35,6
	Toplam	407	100,0

Çizelge 3.7 (devam). Ankete katılanlara ilişkin genel bilgiler.

Oturulan ev tipinin tanımlanması	Bahçeli Müstakil Ev	80	19,7
	Bahçesiz Müstakil Ev	20	4,9
	Bahçeli Apartman	71	17,4
	Bahçesiz Apartman	186	45,7
	Site	48	11,8
	Diğer Belirtiniz	2	,5
	Toplam	407	100,0
İmkân olması halinde yaşadığınız bölgeden ayrılma durumu	Evet	124	30,5
	Hayır	171	42,0
	Olabilir	112	27,4
	Toplam	407	100,0
Cevabın ‘Evet veya Olabilir’ olma durumunda yaşanan bölgeden ayrılma nedeni	İşsizlik	41	10,1
	Düşük Ücret	34	8,4
	Çevre Kirliliği	24	5,9
	Çarpık Kentleşme	26	6,4
	Sağlık Sorunları	12	2,9
	Kültürel Eksiklik	50	12,3
	Eğitim	20	4,9
	Yoğun Nüfus	2	,5
	Diğer	59	14,5
	Toplam	268	65,9

Çizelge 3.7’de belirtildiği üzere ankete katılanlar cinsiyet açısından değerlendirildiğinde, yüzde 44,2’nin kadın (180 kişi), yüzde 55,8’ünün erkek (225 kişi) olduğu görülmektedir.

Ankete katılanlar yaş durumu açısından değerlendirildiğinde yüzde 14,5’i 18-25 yaş (59 kişi), yüzde 10,8’i 26-30 yaş (44 kişi), 30,0’u 31-40 yaş (122 kişi), yüzde 27,5’i 41-50 yaş (112 kişi), yüzde 12,3’ü 51-60 yaş (50 kişi), yüzde 4,9’u 60 ve üzeri yaş (20 kişi) olduğu görülmektedir. Ankete katılanların medeni durumu açısından değerlendirildiğinde, yüzde 20,9’u bekâr (85 kişi), yüzde 74,9’u evli (305 kişi), yüzde 4,2’si (17 kişi) olduğu görülmektedir.

Ankete katılanların çocuk sayısı değerlendirildiğinde, yüzde 26,5’i çocuğu yok (108 kişi), yüzde 14,3’ü 1 çocuk (58 kişi), yüzde 32,9’u 2 çocuk (134 kişi), yüzde 22,6’sı 3 çocuk

(92 kişi), yüzde 2,7'si 4 çocuk (11 kişi), yüzde 0,5'i 5 çocuk (2 kişi), yüzde 0,5'i 6 çocuk (2 kişi), sahibi olduğunu belirtmişlerdir.

Ankete katılanlar öğrenim durumu açısından değerlendirildiğinde, yüzde 0,7'si okuryazar değil (3 kişi), yüzde 1,2'si okuryazar (5 kişi), yüzde 11,5'i ilköğretim (47 kişi), yüzde 5,4'ü ortaokul (22 kişi), yüzde 30'u lise (123), yüzde 47,2'si üniversite (192 kişi),yüzde 3,7' si master doktora (15 kişi) olduğu görölmektedir.

Ankete katılanların ailedeki toplam birey sayısı açısından değerlendirildiğinde yüzde 1,7'si 1 birey (7 kişi), yüzde 14,3'ü 2 birey (58 kişi), yüzde 20,6'sı 3 birey (84 kişi), yüzde 37,8'i 4 birey (154 kişi), yüzde 21,1'i 5 birey (86 kişi),yüzde 2,7' si 6 birey (11 kişi), yüzde 1,5 ři 7 birey (6 kişi), yüzde 0,2 si 8 ve üzeri birey (1 kişi) olduğu görölmüştür.

Ankete katılanların yıllık ortalama gelir açısından değerlendirildiğinde, yüzde 25,1'i 12.000TL' den az (102 kişi), yüzde 7,6'sı 12.000-15.000 TL (31 kişi), yüzde 9,8'i 15.000-20.000 (40 kişi), yüzde 14,3'ü 20.000-30.000 (58 kişi), yüzde 30,7'si 30.000-50.000 (125 kişi),yüzde 12,5'i 50.000 den fazla (51 kişi) görölmektedir. Ankete katılanlar meslek açısından değerlendirildiğinde, yüzde 42,8'i kamu (174 kişi), yüzde 11,1'i işçi (45 kişi), yüzde 1,2'i tarım/hayvancılık (5 kişi), yüzde 11,8'i özel sektör (48 kişi), yüzde 11,8'i işsiz (48), yüzde 21,4'ü, diğer (87 kişi) olduğu görölmektedir.

Ankete katılanlar hangi mahallede oturduğu değerlendirildiğinde, yüzde 12,8'i Kızılcalar Mahallesi (52 kişi), yüzde 27,8'i Hacı Seyit Ali Mahallesi (113 kişi), yüzde 2,2'si Sofuhane Mahallesi (9 kişi), yüzde 12,8'i Ulukapı Mahallesi (52 kişi), yüzde 10,1'i Alaylar İki Mahallesi (41 kişi), yüzde 5,7'si Yeni Cami Mahallesi (23kişi), yüzde 14,7'si Alaylar Bir Mahallesi (60 kişi), yüzde 1,5'i Seyit Harun Mahallesi (6 kişi), yüzde 2,5'i Pınarbaşı Mahallesi (10 kişi), yüzde 1,2'si Saadetler Mahallesi (5 kişi), yüzde 0,5'si Bostandere Mahallesi (2 kişi), yüzde 0,5'i Gevrekli Mahallesi(2 kişi), yüzde 1,7'i Karakavak Mahallesi (7 kişi), yüzde 1,0'i Taraşçı Mahallesi (4 kişi), yüzde 0,5'i Değirmenci Mahallesi (2 kişi), yüzde 0,7'i Aktaş Mahallesi (1 kişi), yüzde 0,5'i Taşağıl Mahallesi (2 kişi), yüzde 1,0'i Kesecik Mahallesi (4 kişi), yüzde 0,2'si Gökhüyük Mahallesi (1 kişi), yüzde 0,2'si Akçalar Mahallesi (1 kişi), yüzde 0,2'si Kumluca Mahallesi (1 kişi), yüzde 0,2'si Ketenli Mahallesi (1 kişi), yüzde 0,2'si Çatmakaya Mahallesi (1 kişi), yüzde 0,2'si Kuran Mahallesi (1 kişi), yüzde 0,7'si Stat Mahallesi (3 kişi), yüzde 0,2'si Anabağlar Mahallesi (1 kişi) olduğu görölmektedir.

Ankete katılanların kaç yıldır Seydişehir'de yaşadıkları değerlendirildiğinde, yüzde

13,8'i 0-5 yıl (56 kişi), yüzde 8,8'i 5-10 yıl (36 kişi), yüzde 21,1'i 10-20 yıl (86 kişi), yüzde 20,6'sı 20-30 yıl (84 kişi), yüzde 35,6'sı 30 yıldan fazla (145 kişi) olduğu görülmektedir. Ankete katılanlar oturduğu ev tipi açısından değerlendirildiğinde, yüzde 19,7'si bahçeli müstakil ev (80 kişi), yüzde 4,9'u bahçesiz müstakil (20 kişi), yüzde 17,4'ü bahçeli apartman (71 kişi), yüzde 45,7'si bahçesiz apartman (186 kişi), yüzde 11,8'i site (48 kişi) ve yüzde 0,5'i diğer (2 kişi) olduğu görülmektedir.

Ankete katılanların imkân olması halinde yaşadığınız bölgeden ayrılır mıydınız sorusuna verdiği cevap açısından değerlendirildiğinde, yüzde 30,5'i evet (124 kişi), yüzde 42,0'ü hayır (171 kişi), yüzde 27,4'ü olabilir (112 kişi) olduğu görülmektedir.

Ankete katılanların cevabın 'Evet veya Olabilir' ise yaşadıkları bölgeden ayrılma nedeni açısından değerlendirildiğinde, yüzde 10,1'i işsizlik (41 kişi), yüzde 8,4'ü düşük ücret (34 kişi), yüzde 5,9'u çevre kirliliği (24 kişi), yüzde 6,4'ü çarpık kentleşme (26 kişi), yüzde 2,9 sağlık sorunları (12 kişi), yüzde 12,3 kültürel eksiklik (50 kişi), yüzde 4,9 eğitim (20 kişi), yüzde 0,5'i yoğun nüfus (2 kişi), yüzde 14,5'i diğer (59 kişi) olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.8'de mahallede bulunan yeşil alanların kullanım sıklığı, yeşil alan kullanma nedeni, yeşil alanların özelliklerinin yeterliliği, yeşil alanlardaki bitkilendirmenin yeterliliği, hangi çeşit bitki tercih ettiği, doğal türler hakkında bilgisi olup olmadığı anket sorularında yer verilerek bilgi alınmıştır.

Çizelge 3.8. Seydişehir açık ve yeşil alanlarla ilgili sorular.

		SAYI	YÜZDE
Mahallede bulunan açık ve yeşil alanların ne sıklıkla kullanıldığı	Günde iki saat ve üzerinde	19	4,7
	Haftada birkaç gün	82	20,1
	Hafta sonları	94	23,1
	Ayda bir	98	24,1
	Hiç	98	24,1
	Diğer	16	3,9
	Toplam	407	100
	Mahallede kullanılan açık yeşil alan kullanılma nedeni	Kullanmayan	49
Kıtap okumak		5	1,2
Gezinti yapmak		135	33,2
Piknik yapmak		55	13,5
Çocuklarla vakit geçirmek		114	28,0
Spor yapmak		14	3,4
Diğer belirtiniz		35	8,6
Toplam		407	100

Çizelge 3.8 (devam). Seydişehir açık ve yeşil alanlarla ilgili sorular.

Seydişehir ilçesi açık yeşil alanların özelliklerinin yeterliliği	Çok yeterli	10	2,5
	Yeterli	85	20,9
	Ne yeterli ne yetersiz	152	37,3
	Yetersiz	134	32,9
	Çok yetersiz	26	6,4
	Toplam	407	100
Seydişehir ilçesindeki açık yeşil alanlardaki bitkilendirme yeterliliği	Çok yeterli	6	1,5
	Yeterli	82	20,1
	Ne yeterli ne yetersiz	143	35,1
	yetersiz	151	37,1
	Çok yetersiz	25	6,1
	Toplam	407	100
Seydişehir açık yeşil alanlarda hangi çeşit bitki olmasını istersiniz	Gölge yapan	55	13,5
	Görselliği etkili	114	28,0
	Meyvesi yenilen	60	14,7
	Doğal türler	172	42,3
	Diğer	6	1,5
	Toplam	407	100
Seydişehir’de doğal türler hakkında bilginiz var mı?	Var	96	23,6
	Yok	105	25,8
	Biraz	206	49,4

Ankete katılanların açık yeşil alanları ne sıklıkla kullandıkları değerlendirildiğinde, yüzde 4,7’i günde iki saat ve üzeri (19 kişi), yüzde 20,1’si haftada birkaç gün (82 kişi), yüzde 23,1’i haftasonları (94 kişi), yüzde 24,1’si ayda bir (98 kişi), yüzde 24,1’i hiç (98 kişi) ve yüzde 3,9’u Diğer (16 kişi) olduğu görülmektedir

Ankete katılanların açık yeşil alanları kullanma nedeni açısından değerlendirildiğinde, yüzde 12,9’si hiç kullanmıyor (49 kişi), yüzde 1,2’i kitap okumak (5 kişi), yüzde 33,2’si gezinti yapmak (135 kişi), yüzde 13,5’i piknik yapmak (55 kişi), yüzde 28’i çocuklarla vakit geçirmek (114 kişi), yüzde 3,4’ü spor yapmak (14 kişi), yüzde 8,6’sı diğer (35 kişi) olduğu görülmektedir.

Ankete katılanların Seydişehir açık yeşil alanların özellikleri açısından değerlendirildiğinde, yüzde 2,5’i çok yeterli (10 kişi), yüzde 20,9’u yeterli (85 kişi),

yüzde 37,3'ü ne yeterli ne yetersiz (152 kişi), yüzde 32,9'u yetersiz (134 kişi), yüzde 6,4'ü çok yetersiz (26 kişi) olduğu görülmektedir.

Ankete katılanların Seydişehir açık yeşil alanların bitkilendirme açısından değerlendirildiğinde, yüzde 1,5'i çok yeterli (6 kişi), yüzde 20,1'i yeterli (82 kişi), yüzde 35,1'i ne yeterli ne yetersiz (143 kişi), yüzde 37,1'i yetersiz (151 kişi), yüzde 6,1'i çok yetersiz (25 kişi) olduğu görülmektedir.

Ankete katılanların Seydişehir açık yeşil alanlarda hangi çeşit bitki olsun açısından değerlendirildiğinde, yüzde 13,5'i gölge yapan (55 kişi), yüzde 28'i görselliği etkili (114 kişi), yüzde 14,7'si meyvesi yenilen (60 kişi), yüzde 42,3'ü doğal türler (172 kişi), yüzde 1,5'i diğer (6 kişi) olduğu görülmektedir.

Ankete katılanların Seydişehir ilçesindeki doğal türler hakkında bilginiz var mı sorusu değerlendirildiğinde, yüzde 23,6'sı var (96 kişi), yüzde 25,8'i yok (105 kişi), yüzde 50,7'si biraz (206 kişi) olduğu görülmektedir.

3.4.2. Ortalama Analizleri

Seydişehir İlçesi açık ve yeşil alanların yeterlilik ve kalitesine ilişkin sonuçlar Çizelge 3.9'de belirtilmektedir. Ölçekte '1 kesinlikle katılmıyorum, 2 katılmıyorum, 3 kararsızım, 4 katılıyorum, 5 kesinlikle katılıyorum' dur.

Açık yeşil alanların yeterliliği ile ilgili 24 önermeden oluşmaktadır. Çizelge 3.9'de görüldüğü üzere örneklem dahilinde ki ankete katılanların, her önermenin ortalaması temel alındığında "Evime yürüme mesafesinde parklara ulaşabiliyorum", "Seydişehir'de mezarlık alanlarında yoğun bitkilendirme mevcuttur." "Seydişehir İlçe Merkezi'nde bitki yoğunluğu dış çevresine oranla daha azdır.", "Seydişehir halkı çoğunlukla açık ve yeşil alanlarda vakit geçirmektedir.", "Seydişehir halkı kendi bahçelerinde tarım uygulamaları yapmaktadır." bu önermelere katıldığı görülmektedir. Ayrıca ankete katılanların önermesi temel alındığında "Seydişehir ilçesi açık ve yeşil alan miktarı yeterli düzeydedir.", "Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan bitkiler sayıca yeterlidir.", "Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan bitkiler gölge sağlama özelliği açısından yeterlidir.", "Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan donatı elemanları (bank, çeşme, aydınlatma elemanları) sayıca yeterlidir.", "Seydişehir İlçesindeki parklar güvenlik açısından yeterlidir.", "Seydişehir ilçesinde bulunan parklarda piknik alanları yeterlidir.", "Seydişehir İlçesinde bulunan parklarda aktivite seçenekleri yeterlidir.", "Anayollar, cadde ve sokaklarda yeterli miktarda bitkilendirme yapılmıştır.", "Ana yollar, cadde ve

sokaklarda bitkiler gürültüyü engelleyebilmektedir.”, “Ana yollar, cadde ve sokaklarda bitkiler tozu tutabilmektedir.”, “Yaz aylarında açık alanlarda sıcaklığın olumsuz etkisi hissedilmemektedir.”, “Seydişehir’de konut çevrelerinde bitkilendirme miktarı yeterlidir.”, “Seydişehir’de okul bahçelerinde bitkilendirme miktarı yeterlidir.”, “Seydişehir’de meydanlar ve yaya bölgelerinde bitkilendirme miktarı yeterlidir.”, “Seydişehir’de kamu binaları çevresinde bitkilendirme yeterlidir.”, “Seydişehir’de açık ve yeşil alanlarda kullanılan türler doğru seçilmiştir.”, “Genel olarak Seydişehir yeşil alan miktarı olarak yeterlidir.”, “Seydişehir’de açık ve yeşil alanlar betonarme alanlardan daha fazladır.”, “Seydişehir halkı alışveriş merkezi vb. kapalı alanlarda vakit geçirmektedir.” bu önermelere katılmadığı görülmektedir.

Çizelge 3.9. Yeşil alan yeterliliğine ilişkin analizler.

No	Yeşil Alan Yeterliliği	Ortalama	Standart Sapma
1	Seydişehir ilçesi açık ve yeşil alan miktarı yeterli düzeydedir.	2,7224	1,16351
2	Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan bitkiler sayıca yeterlidir.	2,7297	1,09889
3	Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan bitkiler gölge sağlama özelliği açısından yeterlidir.	2,7346	1,11786
4	Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan donatı elemanları(bank, çeşme, aydınlatma elemanları) sayıca yeterlidir.	2,8133	1,16370
5	Seydişehir İlçesindeki parklar güvenlik açısından yeterlidir.	2,8698	1,57419
6	Evime yürüme mesafesinde parklara ulaşabiliyorum.	3,5405	1,19015
7	Seydişehir ilçesinde bulunan parklarda piknik alanları yeterlidir.	2,8870	1,18363
8	Seydişehir İlçesinde bulunan parklarda aktivite seçenekleri yeterlidir.	2,4742	1,12679
9	Anayollar, cadde ve sokaklarda yeterli miktarda bitkilendirme yapılmıştır.	2,6855	1,15300
10	Ana yollar, cadde ve sokaklarda bitkiler gürültüyü engelleyebilmektedir.	2,3219	1,08600
11	Ana yollar, cadde ve sokaklarda bitkiler tozu tutabilmektedir.	2,7445	1,84593
12	Yaz aylarında açık alanlarda sıcaklığın olumsuz etkisi hissedilmemektedir.	2,7125	1,15687
13	Seydişehir’de mezarlık alanlarında yoğun bitkilendirme mevcuttur.	3,4226	1,09332
14	Seydişehir’de konut çevrelerinde bitkilendirme miktarı yeterlidir.	2,4496	1,11717
15	Seydişehir’de okul bahçelerinde bitkilendirme miktarı yeterlidir.	2,5823	1,14362

Çizelge 3.9 (devam). Yeşil alan yeterliliğine ilişkin analizler.

16	Seydişehir’de meydanlar ve yaya bölgelerinde bitkilendirme miktarı yeterlidir.	2,5725	1,09815
17	Seydişehir’de kamu binaları çevresinde bitkilendirme yeterlidir.	2,6462	1,11312
18	Seydişehir’de açık ve yeşil alanlarda kullanılan türler doğru seçilmiştir.	2,8251	,95398
19	Genel olarak Seydişehir yeşil alan miktarı olarak yeterlidir.	2,7346	1,11123
20	Seydişehir’de açık ve yeşil alanlar betonarme alanlardan daha fazladır.	2,5307	1,25491
21	Seydişehir İlçe Merkezi’nde bitki yoğunluğu dış çevresine oranla daha azdır.	3,3194	1,16652
22	Seydişehir halkı çoğunlukla açık ve yeşil alanlarda vakit geçirmektedir.	3,4447	1,09241
23	Seydişehir halkı alışveriş merkezi vb. kapalı alanlarda vakit geçirmektedir.	2,7101	1,06880
24	Seydişehir halkı kendi bahçelerinde tarım uygulamaları yapmaktadır.	3,5258	1,08673

Not: Ölçekte 1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Sonuçların 2 ile 3 arasında toparlanıyor olması ankete katılanların dağılımındaki dengeyi göstermektedir. Çizelge 3.8’de hatırlanacağı üzere Seydişehir’de yaşayan her dört kişiden biri mahallede bulunan yeşil alanı hiç kullanmazken, her dört kişiden biride ayda bir kullandığını belirtmiştir. Bu bağlamda yeşil alanların yeterliliğine ilişkin sonuçların 2 ile 3 arasında olması ankete katılanların dağılımındaki dengeyi göstermektedir.

Yeşil alanların yeterliliğine ilişkin analiz sonuçlarında, evime yürüme mesafesinde parklara ulaşabiliyorum, önergesi 3,5405 ortalamayla en yüksek, ana yollar, cadde ve sokaklarda bitkiler gürültüyü engelleyebilmektedir, 2,3219 ortalamayla en düşük çıkmıştır. Bu sonuçlara göre Seydişehir halkının kısa mesafede parklara ulaşabildikleri anlaşılmaktadır. Ana yollar cadde ve sokaklarda bitkilerin gürültüyü engellemediğini düşünmektedirler.

Seydişehir’deki açık ve yeşil alanların yeterliliğine ilişkin sorulara katılımcıların verdiği cevaplar analiz edildiğinde, Seydişehir’deki açık ve yeşil alan miktarının ve bu alanlardaki bitki sayısı, çeşidi ve diğer donatı elemanlarının yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Park bahçelerle birlikte kamusal alanlarda ve konut çevrelerinde de benzeri bir durumun söz konusu olduğu elde edilen sonuçlardan anlaşılmaktadır. Açık ve yeşil alan yeterliliğine ilişkin 24 sorudan yalnızca 4 tanesi 3’ün üzerinde ortalamaya

sahiptir. Bu sorulara bakıldığında Seydişehir Halkı'nın bahçelerinde tarımla uğraştığı, mezarlıktaki bitki yoğunluğunun fazla olduğu ve Seydişehir Halkı'nın açık ve yeşil alanlarda vakit geçirdiği sonuçlarına ulaşılmaktadır. 4'üncüsü ise katılımcıların evine yürüme mesafesi parklara ulaşabildiği sonucudur. Bu açıdan bakıldığında park ve benzeri alanların yayılım açısından dengeli olduğunu ancak yukarıda değinildiği üzere sayı ve çeşitlilik açısından yeterli olmadığına değinilmiştir.

Genel olarak, yeşil alan yeterliliğine ilişkin soruların ortalamasına bakıldığında 3'ün altında 3'e yakın olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle katılımcıların olumsuz kanaatları olmasına rağmen kararsızlığa yakın bir değere sahiptir. Bu açıdan bakıldığında Seydişehir'deki açık yeşil alanların durumunun çokta kötü olmadığı ancak iyileştirmeye ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılabilir.

Seydişehir ilçesi açık ve yeşil alanların kalitesine ilişkin ankete katılanlara algılanan etkilerini yansıtan 21 önermeden oluşmaktadır. Çizelge 3.10'da görüldüğü üzere, her önermenin ortalaması temel alındığında "Seydişehir'de parklar bakımlı ve temizdir.", "Seydişehir'de mezarlık alanları bakımlı ve temizdir.", "Seydişehir'de anayollar, cadde ve sokaklar bakımlı ve temizdir.", "Seydişehir'de konut çevreleri bakımlı ve temizdir.", "Her mevsim bitkisel bakım(budama, çim biçme vb.) düzenli olarak yapılır.", "Seydişehir'de açık ve yeşil alanlarda yeterli sulama yapılmaktadır.", "Seydişehir'de okul bahçeleri ve çevreleri bakımlı ve temizdir.", "Açık ve yeşil alanlarda genellikle doğal türler kullanılmaktadır.", "Açık ve yeşil alanlarda genellikle süs bitkileri kullanılmaktadır.", "Yerel yönetim açık ve yeşil alan bakımına yeterli özeni göstermektedir." bu önermelere katıldıkları görülmektedir.

Ankete katılanlara ilişkin önermeler dikkate alındığında "Seydişehir'de yeşil alanlarda görsel kalite yüksektir.", "Seydişehir halkı açık ve yeşil alanlarda yere çöp atmamaya özen gösterir.", "Seydişehir halkı bitkilere zarar vermemeye özen gösterir.", "Açık ve yeşil alanlarda genellikle ekonomik değeri olan bitkiler kullanılmaktadır.", "Yerel halk açık ve yeşil alanlara gerekli özeni göstermektedir." bu önermelere katılmadıkları görülmüştür.

Çizelge 3.10. Seydişehir İlçesi açık ve yeşil alanların kalitesine ilişkin sonuçlar.

No	Yeşil Alan Kalitesi	Ortalama	Standart Sapma
1	Seydişehir’de parklar bakımlı ve temizdir.	3,1155	1,17818
2	Seydişehir’de mezarlık alanları bakımlı ve temizdir.	3,4693	1,07292
3	Seydişehir’de anayollar, cadde ve sokaklar bakımlı ve temizdir.	3,2604	1,05091
4	Seydişehir’de konut çevreleri bakımlı ve temizdir.	3,0418	1,00772
5	Her mevsim bitkisel bakım(budama, çim biçme vb.) düzenli olarak yapılır.	3,4054	,97519
6	Seydişehir’de açık ve yeşil alanlarda yeterli sulama yapılmaktadır.	3,4545	1,01577
7	Seydişehir’de yeşil alanlarda görsel kalite yüksektir.	2,8403	1,00322
8	Seydişehir halkı açık ve yeşil alanlarda yere çöp atmamaya özen gösterir.	2,3489	1,14519
9	Seydişehir halkı bitkilere zarar vermemeye özen gösterir.	2,7297	1,13852
10	Seydişehir’de okul bahçeleri ve çevreleri bakımlı ve temizdir.	3,1032	1,05240
11	Açık ve yeşil alanlarda genellikle doğal türler kullanılmaktadır.	3,1130	,97859
12	Açık ve yeşil alanlarda genellikle süs bitkileri kullanılmaktadır.	3,0369	1,01278
13	Açık ve yeşil alanlarda genellikle ekonomik değeri olan bitkiler kullanılmaktadır.	2,5258	,96933
14	Yerel yönetim açık ve yeşil alan bakımına yeterli özeni göstermektedir.	3,0983	1,06451
15	Yerel halk açık ve yeşil alanlara gerekli özeni göstermektedir.	2,7568	1,08610

Not: Ölçekte 1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Yeşil alan kalitesine yönelik yapılan sonuçlarda, Seydişehir’deki mezarlıklar bakımlı ve temizdir, önergesi 3,4693 ortalamaıyla en yüksek, Seydişehir halkı çöp atmamaya özen gösterir, 2,3489 ortalamaıyla en düşük çıkmıştır. Bu sonuçlara göre katılımcılar Seydişehir’deki mezarlıkların bakımlı ve temiz olduğunu, halkın yere çöp attığını düşünmektedirler.

Yeşil alan kalitesine ilişkin sorulara verilen cevaplara bakıldığında katılımcıların, yeşil alan yeterliliğine ilişkin yeşil alan yerliliğine ilişkin sorulara verdiği cevaplarla tutarlı olduğu görülmektedir. Katılımcılar açık ve yeşil alanlarda görsel kalitenin yüksek olmadığını ve ekonomik değeri olan bitkilerin kullanılmadığını düşünmektedir.

Yeşil alan kalitesini belirlemeye yönelik olarak sorulan 15 sorudan 8 tanesi bu alanların

bakımlı ve temiz olup olmamasına ilişkindir. Sorulara verilen cevapların ortalaması 3'ün üzerindedir. Buna göre katılımcılar cadde ve sokakların, parkların, konut çevrelerinin ve mezarlık gibi diğer yeşil alanların temiz ve bakımlı olduğu düşünülmektedir.

Anketteki yere çöp atmama, çevreye zarar vermeme ve yeşil alanlara gerekli özeni gösterme konusuna ilişkin sorulara verilen cevaplar dikkat çekici ve üzücüdür. Herkes tarafından bilinen iki önemli gerçek bu sonuçlarla teyit edilmiştir. Toplum olarak çevreyi kirletmemiz ve çevreye zarar vermemiz sıradan bir gerçeğe dönüşmüştür.

Çizelge 3.11'de Seydişehir açık yeşil alanları neyin tanımladığına ilişkin 12 önerme yapılmıştır. Her önermenin ortalaması temel alındığında “Bir ticaret ilçesidir.”, “Bir üniversite ilçesidir.”, “Bir sanayi ilçesidir.”, “Bir turizm ilçesidir.”, “Bilim ve teknoloji ilçesidir.”, “Kültür-sanat faaliyetleri tatmin edici bir ilçedir.” “Şehirleşme açısından örnek bir ilçedir.”, bu önermelere katılmadıkları görülmektedir. “Tarihi bir ilçedir.”, “Yeşil bir ilçedir.”, “Sağlıklı yaşam için ideal bir ilçedir.”, “Güvenli yaşam için ideal bir ilçedir.”, “Bir tarım ilçesidir.” bu önermelere katıldıkları görülmüştür.

Çizelge 3.11. Seydişehir İlçesi'ni neyin tanımlandığına ilişkin sonuçlar.

No	Seydişehir'i ne tanımlar	Ortalama	Standart
1	Bir ticaret ilçesidir	1,6314	,62524
2	Bir üniversite ilçesidir	1,6265	,64943
3	Bir sanayi ilçesidir	1,9803	,75567
4	Bir turizm ilçesidir	1,3956	,60644
5	Bir tarım ilçesidir	2,3587	,72197
6	Bilim ve teknoloji ilçesidir	1,1847	,47439
7	Tarihi bir ilçedir	2,1278	,73839
8	Yeşil bir ilçedir	2,3268	,68326
9	Sağlıklı yaşam için ideal bir ilçedir	2,1720	,75260
10	Güvenli yaşam için ideal bir ilçedir	2,4458	,65227
11	Şehirleşme açısından örnek bir ilçedir	1,8206	,73930
12	Kültür-sanat faaliyetleri tatmin edici bir ilçedir	1,5184	,67249

Not: Ölçekte 1= Hayır, 2= Kısmen, 3=Evet

Ölçekte '1 hayır, 2 kısmen, 3 evet'dir. Bilim ve teknoloji ilçesidir, 1,1847 ortalamayla en düşük, güvenli yaşam için ideal bir ilçedir, 2,4458 ortalamayla en yüksek çıkmıştır. Seydişehir halkı Seydişehir İlçesi'nin güvenilir bir şehir olduğunu, bilim teknoloji ilçesi olmadığını belirtmiştir.

Katılımcıların Seydişehir'i nasıl tanımladıklarını öğrenmeye yönelik olarak sorulan sorulara verilen cevaplar, Seydişehir'in sosyal, kültürel, ekonomik ve coğrafi yapısını teyit eder niteliktedir. Seydişehir'in ticaret yoğunluğu az, kültür ve sanat faaliyetleri yeterli düzeyde değildir. Üniversite şehri değildir. Tarihi eskidir ancak turizm açısından çok sayıda tarihi alana sahip değildir. Mevcut doğal alanlarında yeterli tanıtım yapılmaması nedeniyle yalnızca civar bölgelerden yerli turist çekmektedir.

Dünya'nın 2., Avrupa'nın ise 1. en büyük alüminyum üretim fabrikası Seydişehir'dedir. Bu bağlamda bir sanayi şehri olması beklenirken entegre üretim tesislerinin kurulmaması ve üretilen alüminyum ağırlıklı olarak yarı mamul şeklinde ihraç edilmesi nedeniyle beklenen sanayileşme gerçekleşmemiştir. Bu durum bölgedeki bilimsel ve teknolojik faaliyetlerinde oldukça yetersiz kalmasına katkı sağlamıştır.

Bölgede adli vakalara nadiren rastlanır. "Güvenli yaşam için ideal bir ilçedir." Sorusuna verilen cevabın ortalaması 2,45 olması bu durumu teyit eder niteliktedir. Şehrin Toros dağlarının eteklerinde kurulu olması, havadar olmasına ve sağlıklı yaşama imkân vermesine neden olmuştur.

Çizelge 3.12'de ankete katılanların mekânları ne sıklıkla tercih ettiklerine dair 10 sorunun ortalaması temel alındığında "Kent içindeki parkları", "Kendi bahçem", "Orman alanları", "Göl ve baraj kenarları", "Kendi köyüm", bu önermelere katıldıkları görülmüştür. "Spor alanları", "Akarsu kenarları", "Yaylaları", "Tarihi geleneksel doku içeren alanları", bu önermelere katılmadıkları görülmüştür.

Çizelge 3.12. Mekânları ne sıklıkla tercih ettiklerine dair analiz sonuçları.

No	Mekânların ne sıklıkla tercih edilir	Ortalama	Standart
1	Kent içindeki parkları	2,0565	,61927
2	Spor alanları	1,6339	,66298
3	Kendi bahçem	2,0934	,89944
4	Akarsu kenarları	1,9361	,70944
5	Orman alanları	2,1916	,69667
6	Yaylaları	1,9287	,77354
7	Göl ve baraj kenarları	2,0172	,73759
8	Tarihi geleneksel doku içeren alanları	1,7199	,68781
9	Kendi köyüm	2,0418	,87703
10	Diğer	,1572	,72590

Not: Ölçekte 3= Genellikle, 2=Arasıra, 1=Hiç

Mekânları ne sıklıkla tercih ettiklerine dair sorulan sorulara verilen cevaplar analiz edildiğinde, en fazla orman alanlarında vakit geçirdikleri görülmektedir. Bunun yanında kent içindeki parklarda kendi bahçesinde göl ve baraj kenarlarında ve kendi köyünde vakit geçirdiğini söyleyenlerden elde edilen ortalama değer, orman alanlarında vakit geçirenlerin ortalama değerine yakındır. Bunun yanında tarihi geleneksel doku içeren alanlarda ve spor alanlarında vakit geçirdiğini söyleyenlerin ortalama değeri 2'nin altındadır. Bir önceki analiz -Seydişehir'i ne tanımlar- sonuçlarından hatırlanacağı üzere kültürel ve sosyal faaliyetler yeterli düzeyde değildir. Tarihi alanların sayısı sınırlıdır. Elde edilen sonuçlar mevcut durumu teyit eder niteliktedir.

3.4.3. Bağımsız Örneklem T Testi Analizi

Katılımcıların cinsiyetleri ile Seydişehir'e ve Seydişehir'deki açık ve yeşil alanlara olan bakış açılarında farklılık olup olmadığını belirlemek için T testi uygulanmıştır. Katılımcıların cinsiyetleri bağımsız değişken olarak kabul edilerek anketteki 73 önerme ve soruya verilen cevaplar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen verilere göre katılımcıların 20 soru ya da önermeye verdiği cevaplarda cinsiyet yönünden anlamlı bir fark ($p < 0,05$) vardır.

Çizelge 3.13'de belirtildiği gibi, "Bilim teknoloji ilçesidir, güvenli yaşam için ideal bir ilçedir, kültür sanat faaliyetleri tatmin edici bir ilçedir, dinlenmek için yaylaları ne sıklıkla tercih ettiği, dinlenmek için kendi köyünü ne sıklıkla tercih ettiği, Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan bitkiler gölge sağlama özelliği açısından yeterlidir, Seydişehir İlçesi'nde bulunan parkalarda piknik alanları yeterlidir, yaz aylarında açık alanlarda sıcaklığın olumsuz etkisi hissedilmemektedir, insanlar arasında iletişimi güçlendirme özelliğine sahip alanlardır, açık ve yeşil alanlar fiziksel sağlığı olumlu etkiler" bu önermeler arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Çizelge 3.13'de cinsiyetle anlamlı ilişkisi olan bağımlı değişkenlere yer verilmiştir. Sonuçlara göre Seydişehir'in sanayi ilçesi, tarihi ilçe olduğunu düşünenler arasında, dinlenmek için akarsu kenarı, orman alanı, yayla, göl ve barajı, kendi köyünü tercih edenler arasında, kamu binalarında bitkilendirmelerin yeterli olup olmadığını ve açık yeşil alanların iletişimi güçlendirdiğini düşünenler arasında cinsiyet açısından istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Çizelge 3.13. Bağımsız T testi analiz sonuçları.

	(Levene testi)		T testi						
	F	Sig.	t	df	Sigma (kuyru klu)	Ort. Fark	Hata Farkı	Güven Aralığı (%95)	
								Alt	Üst
Sanayi ilçesi	2,794	,095	2,588	405	,010	,19386	,07490	,04663	,34109
			2,580	379,041	,010	,19386	,07515	,04610	,34161
Tarihi ilçesi	,103	,749	2,724	405	,007	,19919	,07312	,05545	,34293
			2,693	364,888	,007	,19919	,07397	,05373	,34466
Dinlenmek için akarsu kenarı	1,134	,288	3,494	405	,001	,24405	,06985	,10675	,38136
			3,506	388,854	,001	,24405	,06961	,10720	,38091
Dinlenmek için orman alanı	,795	,373	3,410	405	,001	,23404	,06864	,09911	,36897
			3,378	369,027	,001	,23404	,06928	,09781	,37028
Dinlenmek için yaylalar	4,369	,037	3,287	405	,001	,25076	,07629	,10079	,40073
			3,276	379,018	,001	,25076	,07654	,10026	,40126
Dinlenmek için göl ve baraj	1,123	,290	3,866	405	,000	,27986	,07238	,13757	,42215
			3,844	374,897	,000	,27986	,07281	,13669	,42302
Dinlenmek için kendi köyüm	,022	,883	2,697	405	,007	,23426	,08686	,06350	,40502
			2,679	373,320	,008	,23426	,08746	,06229	,40624
Kamu binalarında bitkilendirme yeterlidir	2,455	,118	2,373	405	,018	,26211	,11047	,04496	,47927
			2,401	398,043	,017	,26211	,10919	,04745	,47677
İletişimi güçlendirir	5,613	,018	-2,857	405	,004	-,30301	,10606	-,51150	-,09452
			-2,880	394,242	,004	-,30301	,10523	-,50989	-,09613
Zararlı gazların tutulmasını sağlar	,503	,479	-2,688	405	,007	-,29804	,11088	-,51602	-,08007
			-2,698	389,348	,007	-,29804	,11046	-,51522	-,08086

Ankete katılan erkek katılımcılar kadın katılımcılara göre Seydişehir'in sanayi ve tarihi bir ilçe olduğunu daha fazla düşünmektedirler. Aynı zamanda dinlenmek için mekan tercihlerinde erkekler kadınlara göre isteklidirler. Kadın katılımcılar, erkek katılımcılara oranla açık ve yeşil alanların iletişimi güçlendirdiğine daha fazla inanmaktadırlar. Ayrıca bitkilerin zararlı gazları tuttuğunu daha fazla düşünmektedirler.

Elde edilen sonuçlar ortak bir açıdan değerlendirildiğinde erkeklerin kadınlara oranla daha fazla dışarıda vakit geçirmesi ve topluma karışması nedeniyle Seydişehir'in sosya-ekonomik ve kültürel yapısına ilişkin durumlara daha fazla vakıf olmaları nedeniyle sonuçlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı sonuçlar elde edilmiştir.

Bunun yanında dinlenmek için orman, göl, akarsu kenarı, köy, yayla tercihinde kadınların erkeklere göre daha az istekli olmasının nedeni bu alanlarda kadınlara düşen iş yükünün daha fazla olmasından kaynaklanıyor olabilir.

3.4.4. Tek Yönlü Varyans Analizi

İkiden fazla değişkenin karşılaştırılması gereken durumlarda uygulanan test varyans analizidir. (Altunışık, vd.) Çalışmanın bu kısmında araştırmaya katılan kişilerin özellikleri itibariyle farklılıkları incelenmiştir. ANOVA tablosunun Sig. (Anlamlılık) sütunundaki değer 0,05 den küçük olduğu için, anket yapılan bölge ile anketteki sorulara ilişkin değişkenler arasındaki ilişki ($p < 0,05$) düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Çizelge 3.14'de belirtildiği gibi, ankete katılanların oturdukları mahallelere göre; "Seydişehir'in üniversite ilçesidir, kültür sanat faaliyetlerinin tatmin edicidir, eğlenmek ve dinlenmek için kendi bahçesini ne sıklıkla tercih ettiği, hangi bitkiler olsun, evime yürüme mesafesinde parklara ulaşırım, Her mevsim bitkisel bakım düzenli olarak yapılır, açık yeşil alanlarda sulama yeterli yapılmaktadır, ruhsal psikolojik açıdan olumlu etkileri vardır, insanlar arası iletişimi güçlendirme özelliğine sahip alanlardır, açık yeşil alanlar fiziksel sağlığı olumlu etkiler, zararlı gazların ve radyoaktif maddelerin tutunmasını sağlar," bu önergeler arasında istatistiki olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Çizelge 3.14'de tek yönlü ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olduğu sonuçlara yer verilmiştir.

Çizelge 3.14. Ankete katılanların yaşadıkları mahallere bağlı olarak tercihleri.

Mahalle		Kareler	df	Kareler	F	P
Üniversite ilçesidir	Gruplar	17,230	25	,689	1,705	,020
	Grup içi	154,003	381	,404		
	Toplam	171,233	406			
Kültür sanat faaliyetleri tatmin edici bir ilçedir	Gruplar	21,819	25	,873	2,055	,002
	Grup içi	161,793	381	,425		
	Toplam	183,612	406			
Eğlenmek ve dinlenmek için kendi bahçesini ne sıklıkla tercih ettiği	Gruplar	36,201	25	1,448	1,888	,007
	Grup içi	292,251	381	,767		
	Toplam	328,452	406			
Hangi bitkiler olsun	Gruplar	50,982	25	2,039	1,619	,032
	Grup içi	479,888	381	1,260		
	Toplam	530,870	406			
Evime yürüme mesafesinde parklara ulaşırım	Gruplar	59,502	25	2,380	1,759	,015
	Grup içi	515,579	381	1,353		
	Toplam	575,081	406			
Her mevsim bitkisel bakım düzenli olarak yapılır.	Gruplar	36,491	25	1,460	1,591	,037
	Grup içi	349,617	381	,918		
	Toplam	386,108	406			
Açık yeşil alanlarda sulama yeterli yapılmadığıdır.	Gruplar	42,541	25	1,702	1,723	,018
	Grup içi	376,369	381	,988		
	Toplam	418,909	406			
Ruhsal psikolojik açıdan olumlu etkileri vardır.	Gruplar	55,519	25	2,221	1,875	,007
	Grup içi	451,316	381	1,185		
	Toplam	506,835	406			
İnsanlar arası iletişimi güçlendirme özelliğine sahip alanlardır.	Gruplar	55,510	25	2,220	2,058	,002
	Grup içi	411,045	381	1,079		
	Toplam	466,555	406			
Açık yeşil alanlar Fiziksel sağlığı olumlu etkiler	Gruplar	50,878	25	2,035	1,935	,005
	Grup içi	400,758	381	1,052		
	Toplam	451,636	406			
Zararlı gazların ve radyoaktif maddelerin tutulmasını sağlar	Gruplar	46,931	25	1,877	1,548	,047
	Grup içi	461,885	381	1,212		
	Toplam	508,816	406			

Katılımcılar kent merkezinde ve kırsal alanda ikamet edenlerden oluşmaktadır. Kent merkezinde bulunan mahalleler ile kırsalda yer alan mahalleler arasında açık ve yeşil alanlar açısından farklılıklar olduğu gibi Seydişehir merkezinde yer alan mahalleler arasında da farklılıklar bulunmaktadır. Ayrıca mahallelerin bir kısmı şehir merkezine oldukça yakındır, bir kısmı merkezden uzakta yer almaktadır. Bunun yanında açık ve yeşil alan açısından genel bir denge söz konusu değildir. Şehrin bazı bölgelerinde bulunan bitki sayısı, bitki çeşidi, diğer donatı elemanları yeterli düzeydedir. Ancak bazı bölgelerinde yer alan parklar aynı yeterliliğe sahip değildir. Cadde ve yol kenarlarında da benzeri bir durum söz konusudur. Bu nedenle katılımcıların, Seydişehir'e, açık ve yeşil alanların miktarına ve kalitesine yönelik olarak verdiği cevaplarda buldukları mahalleler açısından istatistiki olarak anlamlı farklılık vardır.

Katılımcıların bir kısmı ikamet ettiği yerden dolayı parklara kolay ulaşabilmekte, Şehir merkezindeki kültürel faaliyetlerden daha kısa sürede haberdar olabilmektedir. Üniversiteye bağlı birimlere yakın mahallelerde öğrenci faaliyetlerinin daha fazla hissedilir olması, şehrin üniversite ilçesi olduğu konusunda düşünce farklılıklarına sebep olmaktadır. Şehir merkezinden uzakta yer alan mahallelerde daha çok müstakil ve bahçeli evler yer almaktadır. Bu tür yerlerde ikamet edenler bahçelerinde daha fazla zaman geçirebilmektedirler. Seydişehir'de kurulu olan alüminyum üretme tesislerinin zararlı salınımları bazı mahallelerde daha fazla hissedilmektedir. Bu durumlar nedeniyle mahalleler açısından anlamlı farklılıkların olması çalışmanın beklentilerindedir.

Ankete katılanların eğitimleri ve tercihleri arasındaki ilişki Çizelge 3.15'de değerlendirildiğinde değişkenler arasındaki ilişkiler ($P < 0,05$) düzeyinde istatistiki olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır. Ankete katılanların eğitim durumlarına göre; "Sağlıklı yaşam için ideal bir ilçedir, dinlenmek için orman alanları ne sıklıkla tercih ettikleri, dinlenmek için tarihi alanlar ne sıklıkla tercih ettikleri, mahallede bulunan açık yeşil alanı kullanma nedeni, Seydişehir İlçesinde parklarda bulunan bitkiler sayıca yeterlidir, Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan bitkiler gölge sağlama açısından yeterlidir, konut çevresinde bitkilendirme yeterlidir, meydanlar ve yay bölgelerindeki bitkilendirme miktarı yeterlidir, açık yeşil alanlarda genellikle doğal türler kullanılmaktadır, Seydişehir halkı alışveriş merkezi vb. kapalı alanlarda vakit geçirmektedir, açık yeşil alanlarda yeterli sulama yapılmaktadır, açık yeşil alanların ruhsal psikolojik açıdan olumlu etkileri vardır, insanlar arası iletişimi güçlendirir, açık yeşil alanlar fiziksel sağlığı olumlu etkiler, açık yeşil alanlarda bulunmak rekreasyonel aktivitelere katılım isteğini artırır, zararlı

gazların ve radyoaktif maddelerin tutulmasını sağlar” bu önergeler arasında istatistiki olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Çizelge 3.15. Ankete katılanların eğitim durumuna göre tercihleri.

Eğitim		Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	P değ.
Sağlıklı yaşam için ideal bir ilçedir.	Gruplar arası	11,828	6	1,971	3,615	,002
	Grup içi	218,132	400	,545		
	Toplam	229,961	406			
Dinlenmek için orman alanları ne sıklıkla tercih ettikleri	Gruplar arası	6,096	6	1,016	2,128	,049
	Grup içi	190,955	400	,477		
	Toplam	197,052	406			
Dinlenmek için tarihi alanları ne sıklıkla tercih ettikleri	Gruplar arası	6,919	6	1,153	2,491	,022
	Grup içi	185,150	400	,463		
	Toplam	192,069	406			
Mahallede bulunan açık yeşil alanı kullanma nedeni	Gruplar arası	37,047	6	6,174	2,377	,029
	Grup içi	1038,978	400	2,597		
	Toplam	1076,025	406			
Seydişehir ilçesindeki parklarda bulunan bitkiler sayıca yeterlidir	Gruplar arası	19,910	6	3,318	2,822	,011
	Grup içi	470,361	400	1,176		
	Toplam	490,270	406			
Seydişehir ilçesindeki parklarda bulunan bitkiler gölge sağlama açısından	Gruplar arası	18,349	6	3,058	2,502	,022
	Grup içi	488,993	400	1,222		
	Toplam	507,342	406			
Konut çevresinde bitkilendirme yeterlidir	Gruplar arası	17,810	6	2,968	2,428	,026
	Grup içi	488,908	400	1,222		
	Toplam	506,717	406			
Meydanlar ve yaya bölgelerindeki bitkilendirme miktarı	Gruplar arası	20,044	6	3,341	2,846	,010
	Grup içi	469,568	400	1,174		
	Toplam	489,612	406			
Açık yeşil alanlarda genellikle doğal türler kullanılmaktadır.	Gruplar arası	14,494	6	2,416	2,722	,013
	Grup içi	354,090	399	,887		
	Toplam	368,584	405			
Seydişehir haklı alışveriş merkezi vb. kapalı alanlarda vakit	Gruplar arası	14,578	6	2,430	2,163	,046
	Grup içi	449,211	400	1,123		
	Toplam	463,789	406			

Çizelge 3.15 (devam). Ankete katılanların eğitim durumuna göre tercihleri.

Açık yeşil alanlarda yeterli sulama yapılmaktadır.	Gruplar arası	15,157	6	2,526	2,503	,022
	Grup içi	403,752	400	1,009		
	Toplam	418,909	406			
Açık yeşil alanların ruhsal psikolojik açıdan olumlu etkileri vardır	Gruplar arası	23,832	6	3,972	3,289	,004
	Grup içi	483,003	400	1,208		
	Toplam	506,835	406			
İnsanlar arası iletişimi güçlendirir	Gruplar arası	21,569	6	3,595	3,231	,004
	Grup içi	444,986	400	1,112		
	Toplam	466,555	406			
Açık yeşil alanlar fiziksel sağlığı olumlu etkiler	Gruplar arası	29,654	6	4,942	4,685	,000
	Grup içi	421,983	400	1,055		
	Toplam	451,636	406			
Açık yeşil alanlarda bulunmak rekreasyonel aktivitelere katılım	Gruplar arası	25,802	6	4,300	4,279	,000
	Grup içi	401,987	400	1,005		
	Toplam	427,789	406			
Zararlı gazların ve radyoaktif maddelerin tutulmasını sağlar	Gruplar arası	20,024	6	3,337	2,731	,013
	Grup içi	488,792	400	1,222		
	Toplam	508,816	406			

Bireylerin eğitim durumu değiştikçe kazandıkları bilgi ve birikim artmakta, beklentileri de değişmektedir. Çok fazla bilgiye sahip olan bir birey için mevcut açık ve yeşil alanların kıyaslaması söz konusu olabilirken bulunduğu şehirde doğup büyümüş olan bir birey için mevcut imkân ve koşullar tatmin edici olabilmektedir. Lisans ve üstü eğitime sahip olan bireyler çoğunlukla buldukları şehrin dışında ikinci bir şehri görme ve karşılaştırma imkânına sahip olabilmektedir. Eğitim durumu arttıkça beklentilerde yükselmekte, yerel yönetimlerden çevresel iyileştirmeler açısından daha fazla icraat beklenmektedir.

Bunun yanında ruhsal ve psikolojik açıdan tatmin düzeyleri değişebilmekte iletişim kanalları tercihi açısından farklılık göstermektedir. Bu bağlamda bireylerin eğitim durumundaki farklılıkların sorulara verilen cevaplarda da anlamlı bir farklılık oluşturması olağan görülmektedir.

Ankete katılanların meslekleri ve tercihleri arasındaki ilişki Çizelge 3.16'de değerlendirildiğinde değişkenler arasındaki ilişkiler ($P < 0,05$) düzeyinde istatistiki olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır. Ankete katılanların eğitim durumlarına göre; "sağlıklı

yaşam için ideal bir ilçedir, şehirleşme açısından örnek bir ilçedir, dinlenmek için akarsu kenarını ne sıklıkla tercih ettiği, açık alan kullanma sıklığı, her mevsim bitkisel bakım yapılır, yeşil alanlarda genellikle doğal türler kullanılmıştır, ruhsal psikolojik açıdan olumlu etkileri vardır, açık yeşil alanlar insanlar arası iletişimi güçlendirir, açık yeşil alanlar fiziksel sağlığı olumlu etkiler, açık yeşil alanlar rekreasyonel aktivitelere katılım isteğini artırır, açık yeşil alanlar zararlı gazların tutulmasını sağlar,’’ bu önergeler arasında istatistiki olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Çizelge 3.16. Ankete katılanların meslekleri ve tercihleri arasındaki ilişki.

Meslek		Kareler	df	Kareler	F	P
Sağlıklı yaşam için ideal bir ilçedir	Gruplar	8,996	5	1,799	3,265	,007
	Grup içi	220,965	401	,551		
	Toplam	229,961	406			
Şehirleşme açısından örnek bir ilçedir	Gruplar	7,586	5	1,517	2,839	,016
	Grup içi	214,320	401	,534		
	Toplam	221,907	406			
Dinlenmek için akarsu kenarını ne sıklıkla tercih ettiği	Gruplar	7,677	5	1,535	3,131	,009
	Grup içi	196,662	401	,490		
	Total	204,339	406			
	Toplam	213,936	406			
Açık alan kullanma sıklığı	Gruplar	20,024	5	4,005	2,378	,038
	Grup içi	675,342	401	1,684		
	Toplam	695,366	406			
Her mevsim bitkisel bakım yapılır	Gruplar	11,766	5	2,353	2,521	,029
	Grup içi	374,342	401	,934		
	Toplam	386,108	406			
Yeşil alanlarda genellikle doğal türler kullanılmıştır	Gruplar	11,950	5	2,390	2,543	,028
	Grup içi	376,851	401	,940		
	Toplam	388,801	406			
Ruhsal psikolojik açıdan olumlu etkileri vardır	Gruplar	26,708	5	5,342	4,461	,001
	Grup içi	480,128	401	1,197		
	Toplam	506,835	406			
Açık yeşil alanlar insanlar arası iletişimi güçlendirir	Gruplar	20,037	5	4,007	3,599	,003
	Grup içi	446,518	401	1,114		
	Toplam	466,555	406			

Çizelge 3.16 (devam). Ankete katılanların meslekleri ve tercihleri arasındaki ilişki.

Açık yeşil alanlar fiziksel sağlığı olumlu etkiler	Gruplar	17,900	5	3,580	3,310	,006
	Grup içi	433,736	401	1,082		
	Toplam	451,636	406			
Açık yeşil alanlar rekreasyonel aktivitelere katılım isteğini artırır	Gruplar	20,728	5	4,146	4,084	,001
	Grup içi	407,061	401	1,015		
	Toplam	427,789	406			
Açık yeşil alanlar zararlı gazların tutulmasını sağlar	Gruplar	33,464	5	6,693	5,646	,000
	Grup içi	475,352	401	1,185		
	Toplam	508,816	406			

Katılımcıların meslekleri ve tercihleri arasındaki ilişkideki anlamlı farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan Post Hac testlerine göre tarım ve hayvancılıkla uğraşanlar dışındaki diğer mesleklere sahip olanlar arasında tercihler açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır. Kamuda çalışanlar ile işsizler ve diğer meslek sahipleri arasında, Seydişehir'in sağlıklı yaşam için ideal bir ilçe olduğu konusunda farklı düşündükleri görülmektedir. Şehirleşme açısından örnek bir ilçe olduğu konusunda da kamuda çalışanlar, özel sektörde çalışanlar ve işsizler arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu kesimler arasında farklılıkların bulunması kurumlardan kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Kamuda çalışanlar bölgenin merkezi otorite kaynaklı işlerini yürütmekle sorumlu iken; özel sektörde çalışanlar ya da işsizlerin kamusal idare açısından sorumlulukları yoktur. Bu bağlamda da Seydişehir'in örnek bir ilçe olup olmadığı hususunda ya da açık ve yeşil alanların yeterli olup olmadığı hususunda, sağlıklı yaşam için ideal bir ilçe olup olmadığı hususunda düşünce farklılıklarının olması muhtemeldir. Bireylerin çalıştıkları işyerine göre serbest zaman sahip olup olmadıkları da farklılık göstermektedir. Bu bağlamda açık alan kullanım sıklıkları değişebilmekte, bu alanlarda geçirdikleri zaman bağlı olarak, iletişim açısından ve gözlemlene açısından daha fazla ya da daha az zamana sahip olabilmektedirler.

Ankete katılanların gelir durumu ve tercihleri arasındaki ilişki Çizelge 3.17' de değerlendirildiğinde değişkenler arasındaki ilişkiler ($P < 0,05$) düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır. Ankete katılanların eğitim durumlarına göre; "tarihi bir ilçedir, dinlenmek için yaylaları ne sıklıkla tercih ettiği, Seydişehir İlçesinde açık yeşil alanlardaki bitkilendirme yeterlimi, doğal bitki türleri hakkında bilginiz var mı, gölge sağlama özelliği açısından yeterlidir, yollarda bitkiler gürültüyü engeller, konut

çevresinde bitkilendirme yeterli, yeşil alan betonarmeden fazladır, alışveriş alanlarında vakit geçirirler, parklar bakımlı ve temizdir, her mevsim bitkisel bakım yapılır, Ruhsal psikoloji açısından olumlu etkileri vardır, zararlı gazların tutunmasını sağlar,” bu önergeler arasında istatistiki olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Ankete verilen cevaplara ilişkin değişkenlere için belirlenen bu anlamlı farklılıkların kaynağını tespit etmek için Sceffe ve Tukey testleri uygulanmıştır. Gelir düzeyi attıkça memnuniyet azalmakta, beklentiler artmaktadır.

Çizelge 3.17. Ankete katılanların gelir durumu ile tercihleri arasındaki ilişki.

Yıllık gelir		Kareler	df	Kareler	F	P
Tarihi bir ilçedir	Gruplar	8,185	5	1,637	3,080	,010
	Grup içi	213,171	401	,532		
	Toplam	221,356	406			
Dinlenmek için yaylaları ne sıklıkla tercih ettiği	Gruplar	6,678	5	1,336	2,267	,047
	Grup içi	236,256	401	,589		
	Toplam	242,934	406			
Seydişehir ilçesinde açık yeşil alanlardaki bitkilendirme yeterli mi?	Gruplar	10,108	5	2,022	2,543	,028
	Grup içi	318,762	401	,795		
	Toplam	328,870	406			
Doğal bitki türleri hakkında bilginiz var mı?	Gruplar	7,910	5	1,582	2,252	,049
	Grup içi	280,947	400	,702		
	Toplam	288,857	405			
Gölge sağlama özelliği açısından yeterlidir	Gruplar	14,129	5	2,826	2,297	,045
	Grup içi	493,213	401	1,230		
	Toplam	507,342	406			
Yollarda bitkiler gürültüyü engeller	Gruplar	15,911	5	3,182	2,756	,018
	Grup içi	462,925	401	1,154		
	Toplam	478,835	406			
Konut çevresinde bitkilendirme yeterli	Gruplar	18,570	5	3,714	3,051	,010
	Grup içi	488,148	401	1,217		
	Toplam	506,717	406			
Yeşil alan betonarmeden fazladır	Gruplar	22,869	5	4,574	2,975	,012
	Grup içi	616,497	401	1,537		
	Toplam	639,366	406			

Çizelge 3.17 (devam). Ankete katılanların gelir durumu ile tercihleri arasındaki ilişki.

Alveriş alanlarında vakit geçirirler	Gruplar	16,054	5	3,211	2,876	,015
	Grup içi	447,734	401	1,117		
	Toplam	463,789	406			
Parklar bakımlı ve temizdir	Gruplar	15,386	5	3,077	2,251	,049
	Grup içi	548,187	401	1,367		
	Toplam	563,572	406			
Her mevsim bitkisel bakım yapılır	Gruplar	12,091	5	2,418	2,593	,025
	Grup içi	374,017	401	,933		
	Toplam	386,108	406			
Ruhsal psikolojik açıdan olumlu etkileri	Gruplar	13,987	5	2,797	2,276	,046
	Grup içi	492,849	401	1,229		
	Toplam	506,835	406			
Zararlı gazların tutulmasını sağlar	Gruplar	15,269	5	3,054	2,481	,031
	Grup içi	493,547	401	1,231		
	Toplam	508,816	406			

Post Hac analizleri sonucunda elde edilen verilere göre geliri 30000-50000 TL arasında olanlar ile 50000 TL'nin üzerinde olanlar Seydişehir'in tarihi bir ilçe olduğu hususunda farklı düşünmektedirler. Geliri 20000-30000 TL arasında olanlar açık ve yeşil alanlardaki bitkilendirmenin yeterli olduğu hususunda geliri 12000 TL'den az olanlara göre farklı düşünmektedirler. Aynı grup, geliri 50000 TL'den fazla olanlara göre doğal bitki türleri hakkındaki bilgi düzeyleri açısından da farklı bir durum içerisindedirler.

Bireylerin gelirlerinin artması ya da azalması sahip oldukları eğitim düzeyi ve meslekleri ile yakından ilişkilidir. Geliri yüksek olanların imkânları da artmaktadır. Bu durum psikolojilerine ve bakış açılarına da yansımaktadır. Buna bağlı olarak doğal ya da tarihi alanları, çevresel düzenlemeleri ve açık ve yeşil alanların kalitesini farklı şekilde değerlendirebilmektedir. Gelir seviyesi açısından katılımcıların cevapları incelendiğinde konut ve yol kenarlarındaki bitkilendirmeler ve park alanlarındaki çeşitlerin zenginleştirilmesi hususunda farklı düşündükleri görülmektedir.

Ankete katılanların gelir durumu ve tercihleri arasındaki ilişki Çizelge 3.18' de değerlendirildiğinde değişkenler arasındaki ilişkiler ($P < 0,05$) düzeyinde istatistiki olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır. Ankete katılanların eğitim durumlarına göre; “sanayi ilçesidir, turizm ilçesidir, tarım ilçesidir, bilim teknoloji ilçesidir, tarihi ilçedir, hangi

bitkiler olsun, meydanlarda bitkilendirme yeterlidir, süs bitkileri kullanılmaktadır’’ bu önergeler arasında istatistiki olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Çizelge 3.18. Ankete katılanların medeni durumu ve tercihleri arasındaki ilişki.

Medeni durum		Kareler	df	Kareler	F	P
Sanayi ilçesidir	Gruplar	9,565	3	3,188	5,781	,001
	Grup içi	222,278	403	,552		
	Toplam	231,843	406			
Turizm ilçesidir	Gruplar	13,184	3	4,395	13,010	,000
	Grup içi	136,128	403	,338		
	Toplam	149,312	406			
Tarım ilçesidir	Gruplar	7,748	3	2,583	5,105	,002
	Grup içi	203,878	403	,506		
	Toplam	211,627	406			
Bilim teknoloji ilçesidir	Gruplar	14,993	3	4,998	26,381	,000
	Grup içi	76,153	402	,189		
	Toplam	91,145	405			
Tarihi ilçedir	Gruplar	5,023	3	1,674	3,119	,026
	Grup içi	216,333	403	,537		
	Toplam	221,356	406			
Hangi bitkiler olsun	Gruplar	14,651	3	4,884	3,813	,010
	Grup içi	516,218	403	1,281		
	Toplam	530,870	406			
Meydanlarda bitkilendirme yeterlidir	Gruplar	9,617	3	3,206	2,691	,046
	Grup içi	479,995	403	1,191		
	Toplam	489,612	406			
Süs bitkileri kullanılmaktadır	Gruplar	13,760	3	4,587	4,590	,004
	Grup içi	402,687	403	,999		
	Toplam	416,447	406			

Katılımcıların medeni durumları ile Seydişehir’in yapısına ilişkin sorulara verdikleri yanıtlar birlikte değerlendirildiğinde; Seydişehir’in sanayi, turizm, teknoloji, bilim, tarım ilçesi olup olmadığı hususunda ya da tarihi bir ilçe olup olmadığı hususunda evli olanlar ile bekâr olanlar arasında bakış açısı yönünden anlamlı bir farklılık vardır. Açık ve yeşil alanlardaki var olan bitkilerin çeşitliliği, sayısı bakımından yeterli olup olmadığı, süs bitkilerinin bu alanlarda yeterli düzeyde kullanılıp kullanılmadığı hususunda da benzeri bir durum söz konusudur.

Bireylerin evli ya da bekâr olmaları bağımsız hareket edebilmelerini etkilemektedir. Evli olanların, kendisinin dışında ailesinin diğer mensuplarının isteklerini ve haklarını gözetmesi, gezme, boş zaman tercihi, harcama gibi bireysel faaliyetlerin şeklini ve yönünü değiştirmektedir. Bu durum yaşanan şehrin sosya-ekonomik yapısı hakkında farklı düşünmelere neden olabilmekte, yaşanan şehrin yaşam koşullarını diğer şehirlerle kıyaslama imkânı vermekte ya da aksine vermemektedir.

3.5. SEYDİŞEHİR İLÇESİ KENTSEL AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Seydişehir İlçesi'nin, Göller Yöresi'nde Toros Dağlarının eteğinde olması iklimi çeşitlendirmiş, flora ve faunanın zenginleşmesini sağlamıştır. Seydişehir İlçesi'nde kısa mesafede arabayla gidilebilecek mesire alanları, doğal piknik alanları oldukça fazladır. Seydişehir halkı bu alanlara giderek vakit geçirmektedir. İlçe merkezinde kentin dış çeperinde kalan mahallelerde genellikle müstakil bahçeli evler bulunmakta, bu mahallelerde yaşayan yöre halkı, daha çok bahçelerinde zaman geçirmektedirler.

Yeşil alanlardaki bitkilendirmede çoğunlukla ağaç türlerinden Huş ağacı (*Betula pendula*), Toros sediri (*Cedrus libani*), Karaçam (*Pinus nigra*), Sigara ağacı (*Catalpa bignonioides*), Ladin (*picea glauca*), Mazı (*Thuja orientalis*), Çınar (*Platanus orientalis*), Servi (*Cupressus sp.*), Top akasya (*Robinia pseudoacacia 'umbraculifera'*), çalı türlerinden Altın çanak (*Forsythia*), Taflan (*Evonymus japonica*), Yayılıcı ardıç (*Juniperus horizontalis*), Sabin ardıcı (*Juniperus sabina*), Ateş dikenini (*Pyracantha coccinea 'nana'*), Dağ muşmulası (*Cotoneaster sp.*), Gül (*Rosa sp.*), çiçek türlerinden, Kuşdili, (*Rosmarinus officinalis*), Lavanta (*Lavandula officinalis*), Lavantin, (*Santolina chamaecyparissus*) yer örtücü olarak, çim ve mevsimlik çiçekler kullanılmıştır.

Bitkisel tasarımlarda mevcut kullanılan türlerle beraber bölgeye uyum sağlayan, Çizelge 3.19' da belirtildiği gibi, geniş yapraklı *Acer platanoides*, *Acer negundo*, *Aesculus carnea*, *Aesculus hippocastanum*, *Betula pendul*, *Albizia julibrissin*, *Catalpa bignonioides*, *Fraxinus angustifolia*, *Magnolia grandiflora*, *Malus purpurea*, *Platanus orientalis*, *Prunus cerasifera*"*Atropurpurea*", *Robinia pseudoacacia "Umbracuifera"*, *Quercus sp.*, *Salix babylonica*, *Salix cinerea*, *Tilia grandiflora*, *Tilia tomentosa*, *Tilia microphylla*, İbrelili ağaçlardan, *Abies bornmülleriana*, *Cedrus atlantica*, *Cedrus deodora*, *Cedrus libani*, *Chamaecyparis lawsoniana*, *Cupressus arizonica*, *Cupressus*

sempervirens, *Picea abies*, *Picea orientalis*, *Picea pungens*, *Pinus nigra*, *Pinus sylvestris*, *Thuja orientalis*, *Thuja occidentalis*, çalılardan, *Berberis thunbergi* "Atropurpurea", *Buxus sempervirens*, *Cephalotaxus drupacea*, *Cleodendron trichotonum*, *Cotoneaster horizontalis*, *Cotoneaster microphyllus*, *Evonymus alatus*, *Evonymus japonica*, *Forstia giraldiana*, *Hibiscus syriacus*, *İlex aquifolium*, *Kerria japonica*, *Pyracantha coccinea*, *Rhus typhina* bitki türleri kullanılarak çeşitlendirilebilir.

Çizelge 3.19. Seydişehir İlçesi'nde mahallelerde kullanılacak bitki türleri.

Seydişehir İlçesindeki Mahallelerde Yeşil Alanlarda Kullanılacak Bitki Türleri		
Geniş Yapraklı Ağaçlar	İbrelili Ağaçlar	Çalılar
<i>Acer platanoides</i>	<i>Abies bornmülleriana</i>	<i>Berberis thunbergi</i>
<i>Acer negundo</i>	<i>Cedrus atlantica</i>	<i>Buxus sempervirens</i>
<i>Aesculus carnea</i>	<i>Cedrus deodora</i>	<i>Cephalotaxus drupacea</i>
<i>Aesculus hippocastanum</i>	<i>Cedrus libani</i>	<i>Cleodendron trichotonum</i>
<i>Betula pendula</i>	<i>Chamaecyparis</i>	<i>Cotoneaster horizontalis</i>
<i>Albizia julibrissin</i>	<i>Cupressus arizonica</i>	<i>Cotoneaster microphyllus</i>
<i>Catalpa bignonioides</i>	<i>Cupressus</i>	<i>Evonymus alatus</i>
<i>Fraxinus angustifolia</i>	<i>Picea abies</i>	<i>Evonymus japonica</i>
<i>Magnolia grandiflora</i>	<i>Picea orientalis</i>	<i>Forstia giraldiana</i>
<i>Malus purpurea</i>	<i>Picea pungens</i>	<i>Hibiscus syriacus</i>
<i>Platanus orientalis</i>	<i>Pinus nigra</i>	<i>İlex aquifolium</i>
<i>Prunus</i>	<i>Pinus sylvestris</i>	<i>Kerria japonica</i>
<i>Robinia pseudoacacia</i>	<i>Thuja orientalis</i>	<i>Pyracantha coccinea</i>
<i>Quercus sp.</i>	<i>Thuja occidentalis</i>	<i>Rhus typhina</i>
<i>Salix babylonica</i>		<i>Rosmarinus officinalis</i>
<i>Salix cinerea</i>		<i>Syringa vulgaris</i>
<i>Tilia grandiflora</i>		<i>Tamarix parviflora</i>
<i>Tilia tomentosa</i>		<i>Viburnum opulus</i>
<i>Tilia microphylla</i>		

Acantholimon sp. (Kirpiyastığı), *Anemone sp.* (Güzel kırlalesi), *Crocus sp.* (Çiğdem), *Dianthus sp.* (Yabani karanfil), *Eranthis sp.* (Kar çiçeği), *Muscari sp.* (Arap sümbülü),

Gagea sp., *Carex sp.*, *Bromus sp.*, *Minuartia sp.*, *Helichrysum sp.*, *Sedum sp.*, *Fritillaria acmopetala*, *Colchicum variegatum*, *Campanula sp.*, *Papaver sp.*, *Sedum albüm*, *Alyssum sp.*, *Colchicum cf. szovitsii*, *Daphne oleoides*, *Scilla bifolia*, *Minuartia juniperina*, *Cistus laurifolius*, *Polystichum setiferum* bitki türleri, Seydişehir’de yayılış gösteren, süs bitkisi olarak kullanılabilirliği düşünülebilir doğal türlerdir.

Çizelge 3.20’de Seydişehir bölgesinde tespit edilen doğal bitki türleri belirtilmiştir. Peyzaj çalışmalarında kullanılabilmesi için gerekli araştırma ve çalışmalar yapılarak üretim için teşvik edilmesi gereken türlere yer verilmiştir.

Çizelge 3.20. Doğal bitki türlerinden peyzaj çalışmalarında kullanılabilirler.

Yer örtücüler	Ağaçlar (geniş yapraklılar)	Çalılar
<i>Minuartia sp</i>	<i>Fraxinus ornus</i>	<i>Berberis sp.</i>
<i>Ranunculus sp.</i>	<i>Quercus pubescens</i>	<i>Cistus laurifolius</i>
<i>Alyssum sp.</i> ,	<i>Quercus ithaburensis</i>	<i>Daphne oleoides</i>
<i>Dianthus zonatus</i> ,	<i>Quercus cerris</i>	<i>Rosa canina</i>
<i>Ajuga chamaepitys</i> ,	Ağaçlar (İbreliler)	<i>Rosa pulveranta</i>
<i>Sedum pallidum</i> ,	<i>Abies sp.</i>	<i>Polystichum setiferum</i>
<i>Campanula sp.</i> ,	<i>Cedrus sp.</i>	<i>Carex sp.</i>
<i>Ajuga chamaepitys</i> ,	<i>Pinus sp.</i>	
<i>Thymus sipyleus</i> ,	<i>Arceuthos sp.</i>	
<i>Thymus sibthorpii</i> ,	<i>Juniperus sp.</i>	
<i>Thymus zypoides</i> ,		
<i>Salvia frigida</i> ,		
<i>Salvia verticillata</i> ,		
<i>İris stenophylla</i> ,		
<i>Crocus chrysanthus</i> ,		
<i>Crocus pallasii</i> ,		
<i>Muscari armenicum</i> ,		
<i>Muscari neglectum</i> ,		
<i>Acantholimon sp.</i>		
<i>Minuartia juniperina</i>		
<i>Scilla bifolia</i>		
<i>Colchicum cf. Szovitsii</i> ,		
<i>Helichrysum sp</i>		
<i>Eranthis sp.</i>		

Meydanların, meydanları çevreleyen yapıyla bütünleşmediği görülmektedir. Sadece geçiş yeri değil, kültürel, sosyal ve ticari faaliyetlerin gerçekleştirildiği, kenti canlandıran alanlar olma noktasında yetersizdir. Anayollarda gölge sağlayan ağaç sayısı yetersizdir. Refüjlerde ve bulvarlarda çiçeği, yaprağı, formu gibi tasarım unsurlarıyla görsellik etkisi yüksek olan bitkilerin tercih edilmediği görülmektedir. Ayrıca refüjler, bulvarlar ve ana yollardaki bitki miktarı ve çeşidi yeterli değildir. Çizelge 3.21’de bu alanlarda kullanılabilecek bitki türlerine yer verilmiştir.

Çizelge 3.21. Refüjlerde, ana yollarda, bulvarlarda kullanılabilecek bitki türleri.

Refüjlerde ve Bulvarlarda Kullanılabilecek Türler	Ana Yollarda Kullanılabilecek Türler
Berberis thunbergi "Atropurpurea"	Aesculus carnea
Buxus sempervirens	Aesculus hippocastanum
Cephalotaxus drupacea	Catalpa bignonioides
Cleodendron trichotonum	Platanus orientalis
Cotoneaster horizontalis	Robinia pseudoacacia "Umbracuifera"
Cotoneaster microphyllus	Berberis thunbergi "Atropurpurea"
Evonymus alatus	Buxus sempervirens
Evonymus japonica	Evonymus alatus
Forstia giraldiana	Evonymus japonica
Hibiscus syriacus	Forstia giraldiana
İlex aquifolium	Hibiscus syriacus
Kerria japonica	İlex aquifolium
Pyracantha coccinea	Rosmarinus officinalis
Rhus typhina	
Rosmarinus officinalis	
Syringa vulgaris	
Tamarix parviflora	
Viburnum opulus	

Aslan’ın yaptığı çalışmasında belirtilmiş ve bölgede yaygın olarak yer alan, *Anemone blanda*, *Ranunculus sp.*, *Alyssum sp.*, *Dianthus zonatus*, *Rosa canina*, *Rosa pulveranta*, *Sedum pallidum*, *Campanula sp.*, *Fraxinus ornus*, *Ajuga chamaepitys*, *Thymus sipyleus*, *Thymus sibthorpii*, *Thymus zypoides*, *Salvia frigida*, *Salvia vertisillata*, *Quercus*

pubescens, *Quercus ithaburensis*, *Quercus cerris*, *Iris stenophylla*, *Crocus chrysanthus*, *Crocus pallasii*, *Muscari armenicum*, *Muscari neglectum*, türleri peyzaj çalışmalarında kullanılabilmesi için gerekli araştırma ve çalışmalar yapılarak üretim için teşvik edilmelidir.

Çizelge 3.22. Seydişehir’de kullanılacak sarılıcılar ve yenilebilir endüstri bitkileri.

Yenilebilir ya da endüstri bitkisi olarak kullanılacak doğal türler	Sarılıcılar
Kuşburnu	<i>Campsis radicans</i>
Böğürtlen	<i>Hedera helix</i>
Güvem eriği	<i>Jasminum sp.</i>
Sumak	<i>Lonicera sp.</i>
Alıç	<i>Wisteria sinensis</i>
Salep	

Çizelge 3.22’de belirtildiği gibi, yenilebilir bitki ya da endüstri bitkisi olarak, Kuşburnu, Böğürtlen, Güvem eriği, Sumak, Alıç, Salep, Kızılcık gibi türler kullanılabilir. Ayrıca *Campsis radicans*, *Hedera helix*, *Jasminum sp.*, *Lonicera sp.*, *Wisteria sinensis* gibi sarmaşık türleri kullanılabilir.

3.6. TARTIŞMA

Türkiye’de yeşil alanların yeterliliğiyle ilgili yapılan, incelenmiş çalışmaların çoğunda kişi başına düşen yeşil alan miktarının 10 m² standardının altında olduğu ve açık yeşil alan kalitesinin düşük olduğu görülmüştür. Herzele ve Viedemann [18], Jim [20], Öztürk Kurtaslan ve Yazgan [22], Akbulut [26], Tyrv“ainen M“akinen ve Schipperijn [25], Ernstson, Sörlin, Elmqvist [27], Budak [31], Çulha [34], Bolatoğlu ve Özkan [33], yaptıkları çalışmalarda araştırma yaptıkları alanlardaki kişi başına düşen yeşil alan miktarının, standart miktar olan 10 m²’nin altında olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Seydişehir üzerine yapılan bu çalışmada da benzeri bir sonuca -10 m²’nin altında ulaşılmıştır. Polat ve Önder [23], Aytatlı [32], Demir, Kırkık Aydemir ve Önem [37] tarafından yapılan çalışmalarda ise yeşil alan miktarının standart miktar olan 10 m²’nin üzerinde olduğu sonuçları görülmüştür.

Kırklareli kent bütününde yeterince yeşil alan planlaması yapılmadığı görülmüş, kent merkezinde kişi başına düşen yeşil alan miktarı 3,9 m²/kişi olarak hesaplanmıştır. Nicel olarak yetersiz bulunmuş, kent içerisinde dengesiz dağılımın olduğu görülmüştür [34].

Aksaray kent merkezinde açık ve yeşil alanlar açısından aktif yeşil alanların yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Pasif yeşil alanlar aktif yeşil alanlara eklendiğinde kişi başına düşen yeşil alan miktarı standartlara yaklaşmaktadır. Aksaray’da yer alan parkların toplam miktarı yıllar itibariyle artmasına rağmen standartların altındadır [26]. Isparta’da yapılan çalışmada kişi başına düşen m² alanın standardın altında olduğu ayrıca spor alanlarına önemin az olduğu belirtilmiştir [74]. Kilis Kenti’indeki çalışmaya göre yeşil alanların kent içerisinde dengeli bir dağılım göstermemektedir. Kentin bazı bölgelerinde yeşil alanlarda yoğunluk olduğu, bazı bölgelerinde az olduğu gözlemlenmiştir. Parkların bir kısmı konut ya da yollarla bölünmüş, küçük anlamsız yeşil alanlar oluşmuştur. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 3,71 m² olduğu ifade edilmiştir [67]. Demir tarafından yapılan çalışmada, Düzce’deki yeşil alanların azalmakta olduğuna ve dengesiz dağılımına vurgu yapılmıştır. Anket sonuçlarında yeşil alanların halkın ihtiyacını karşılamadığı, parkların kalabalık ya da yakın olmadığı belirtilmiş, yani yeşil alan düzenlemelerine ihtiyaç duyulduğu, kolay ulaşabilecekleri, işlevsel ve görsel alanların olması gerekliliği ifade edilmiştir. 2001 yılında Düzce kentinde aktif yeşil alan 1,43 m² iken, 2020 yılına kadar 36,70 m² hedef önerilmiştir [63]. Çankırı kent merkezinde, su kenarlarına yakın bölgelerde, tarımsal faaliyetin olduğu alanlarda bitki örtüsünün zayıf olduğu, bu bölgelerde tarımsal sulamadan kaynaklanan kimyasalların yeraltı sularına karışmasını engellemek için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği ifade edilmiştir [40].

Gül, Küçük tarafından Isparta’da yapılan araştırmada çevre düzenlemelerinde estetik ve fonksiyonelliğin olmadığı, Polat ve Önder tarafından Konya kentinde yapılan araştırmada yeşil alan miktarının yüksek olduğu ancak kent parkı niteliğindeki alanların sınırlı olduğu, Ernstson, Sörlin, Elmqvist tarafından Stockholm’de yapılan çalışmada yeşil alanlardaki çeşitliliğin az olduğu, Atakan Öznam tarafından İstanbul’un üç semtini kapsayan çalışmada açık ve yeşil alanların niteliğinin düşük, aydınlatmanın yetersiz olduğu, Çulha tarafından Kırklareli Kent merkezinde yapılan araştırmada açık ve yeşil alanlardaki donatı elemanlarının yetersiz olduğu, Bolatoğlu ve Özkan tarafından İzmir Torbalı’da kamusal yeşil alanlar üzerine yapılan araştırmada ancak sınırlı sayıda alanda estetik ve işlevselliğin olduğu, sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu çalışmada da benzeri sonuçlara ulaşılmıştır. Gerek yerel yönetimden alınan imar planlarına bakıldığında, gerek anket sonuçlarına bakıldığında, gerekse açık ve yeşil alanlar gözlemlendiğinde Seydişehir’deki görsel kalitenin ve bitki çeşitliliğinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Polat tarafından, Konya’daki dört tane kent ormanı incelenmiş görsel kaliteyi olumlu etkileyen

sonuçlara ulaşılmıştır.

Deniz, Şirin'in Samson Dağı araştırmasında, Yılmaz'ın Erzurum-Uzundere karayolunu kapsayan çalışmasında, çok sayıda otsu ve odunsu doğal bitki türünün peyzaj çalışmalarında kullanılabileceği tespit edilmiştir. Koçan'ın çalışmasında doğal bitki türü olan kuşburnu bitkisinin peyzaj için kullanılabileceği ve su ve rüzgar perdesi işlevine sahip olduğu tespit edilmiştir. Aslan'ın Alacadağ ve çevresinin florası isimli çalışmada bölgede çok sayıda doğal bitki türünün olduğu belirtilmiştir. Seydişehir üzerine yapılan bu çalışmada diğer çalışmalarda olduğu gibi çok sayıda doğal türün olduğu ve peyzajda kullanılabileceği tespit edilmiştir.

Serpa Muhar peyzaj çalışmalarında kullanılan bitkilerin bireylerin hislerini ve ruh hallerini farklı şekillerde etkileyebileceğini belirtmiştir. Önder ve Aklanoğlu, meydanlarda kullanılan bitkilerin ve ağaçların bireylerde geniş alan duygusu uyandırdığı ve bu alanların ruhsal açıdan bireyleri rahatlattığını belirtmişlerdir. Grahn, Stigsdotter yeşil alanların depresyon, tükenmişlik sendromu ve yorgunluk gibi stresle ilgili hastalıkları azalttığı sonucuna ulaşmışlardır. Chiesa açık ve yeşil alanların insana ruhsal açıdan katkı sağladı, sakinleştirdiği ve yaşam kalitesini artırdığı sonuçlarına ulaşmıştır. Önder ve Polat Konya'daki hobi bahçelerinin ruhen ve bedenen bireyleri olumlu yönde etkilediği ve iletişimi artırdığı sonuçlarına ulaşmışlardır. Öztürk ve Özdemir yeşil alan yetersizliğini monotonluğa ve verimsizliğe neden olduğu, fiziksel ve ruhsal açıdan bireyleri olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmada da katılımcılar tarafından sorulara verilen cevaplar incelendiğinde, katılımcıların açık ve yeşil alanlarda vakit geçirmekten keyif aldıkları, kendilerini daha iyi hissettikleri gözlemlenmiştir.

Literatürdeki çalışmalara diğer açılardan bakıldığında genel olarak açık ve yeşil alan planlamalarının doğru şekilde yapılmadığı, yeşil alan miktarlarının dengeli bir şekilde dağılmadığı, bazı kesimlerdeki yeşil alan kalitesinin diğer kesimlere göre farklı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Seydişehir'de bulunan parklar ve diğer açık ve yeşil alanlarda da benzeri durumlar söz konusudur. Parkların dağılımı ve içindeki bitki miktarı ve çeşitliliği dengeli değildir.

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Çalışma kapsamında, Seydişehir İlçesi kentsel açık ve yeşil alanların değerlendirilmesi çalışmasında onaltı adet İlçe merkezindeki mahallede, kişi başına düşen yeşil alan miktarı hesaplaması yapılmıştır. Sofuhane Mahallesiinde hiç yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. Onbeş mahallede yeşil alan bulunmakta fakat kişi başına düşen yeşil alan miktarının dağılımında dengesizlikler görülmüştür. Değirmenci Mahallesiinde 26,66 m²/kişi, Stat Mahallesiinde 19,04 m²/kişi, Anabağlar Mahallesiinde 17,67 m²/kişi, Aktaş Mahallesiinde 17,71 m²/kişi, Karakavak Mahallesi 11,55 m²/kişi yeşil alan bulunmaktadır. Değirmenci, Stat, Anabağlar, Aktaş ve Karakavak mahallesinde imar planında belirtildiği üzere 10 m²/kişi standardının üzerindedir. Bahçelievler Mahallesiinde 6,51 m²/kişi, Saadetler Mahallesiinde 9,10 m²/kişi, Alaylar İki Mahallesiinde 3,81 m²/kişi, Kızılcılar Mahallesiinde 1,27 m²/kişi, Alaylar Bir Mahallesiinde 1, 27 m²/kişi, Hacı Seyit Ali Mahallesiinde 0,04 m²/kişi, Cami Mahallesi 2,92 m²/kişi, Pınarbaşı Mahallesi 5,85 m²/kişi, Seyit Harun Mahallesi 2,04 m²/kişi, Ulukapı Mahallesi 7,38 m²/kişi yeşil alan bulunmaktadır. Bu mahalleler 10 m²/kişi standardının altındadır. İlçe merkezinde bulunan onaltı mahallenin ortalaması alındığında, kişi başına düşen yeşil alan miktarı 4,63 m²'dir.

Seydişehir İlçesi'ndeki kişi başına düşen yeşil alan miktarının 10 m²'nin altında kalması önemli bir sorundur. Mahalle bazında bakıldığında ise daha da büyük bir sorun olduğu görülmektedir. Şehir merkezine yakın mahallelerde rant kaynaklı kişi başına düşen yeşil alan miktarı çok düşük düzeylerde, kişi başına düşen yeşil alan miktarının 10m²'nin üzerinde olduğu mahalleler ise kenar mahalleler olup müstakil yapılardan oluşmaktadır. Bu bağlamda yerel yönetimin bu mahallelerdeki yeşil alan miktarının fazla olmasında önemli bir katkısı yoktur. Seydişehir' i ne tanımlar sorusuna ortalamanın üzerinde bir oranla, 'Tarım ilçesidir.' cevabı verilmiştir. Bu sonuç açık ve yeşil alan miktarlarının kaynağını göstermesi açısından bir veri olarak değerlendirilebilir.

Açık yeşil alanların değerlendirilmesine yönelik Seydişehir İlçesi'nde 407 kişiye uygulanan anket çalışmasında, yeşil alanların yeterliliği ve kalitesine yönelik sonuçlara ulaşılmıştır. Katılımcılar, parkların, mezarlıkların, anayol, cadde ve sokakların, konut çevrelerinin bakımlı ve temiz olduğunu belirtmiştir. Her mevsim bitkisel bakımın düzenli

uygulandığını, yeterli sulama yapıldığını ifade etmişlerdir. Ancak yeşil alanlardaki görsel kalitenin düşük olduğunu, bu alanlarda bitki çeşidinin, bitki sayısının ve diğer donatı elemanlarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. İmar planları ile anket sonuçları karşılaştırıldığında elde edilen verilerin birbirini teyit ettiği görülmektedir. Açık yeşil alanların özelliklerinin yeterliliği sorulduğunda, yüzde 37,3 (152 kişi) ne yeterli ne yetersiz, yüzde 32,9 (134 kişi) yetersiz cevabını vermiştir. Açık yeşil alanlarda bulunan bitkilerin yeterliliğine ilişkin verilen cevapsa yüzde 37,1 (151 kişi) yetersiz, yüzde 35,1 (143 kişi) ne yeterli ne yetersiz denilmiştir. Yeterlilik ve kaliteye ilişkin yetersiz bulanlar ve kararsız kalanlar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Hangi bitki türünü tercih edersiniz soruna yüzde 42,3 (172 kişi) doğal türler, yüzde 28,0 (114 kişi) görselliği etkili, üçüncü olarak en fazla sayıda tercih edilen bitki türü ise meyvesi yenilen yüzde 14,7 (60 kişi) olmuştur.

Katılımcıların yüzde 33'ü gezinti yapmak maksadıyla, yüzde 28'i ise çocuklarıyla vakit geçirmek maksadıyla açık ve yeşil alanları kullandığını ifade etmiştir. Kalan katılımcılar ise dinlenmek, kitap okumak vb. faaliyetler için bu alanları kullandığı belirtilmiştir. Katılımcıların kullanma nedenleri genel olarak değerlendirildiğinde ruhsal yapılarına olumlu yönde katkı sağladığı ve streslerini azaltmada önemli bir rol oynadığı görülmektedir.

Yerel yönetimin açık yeşil alan bakımına yeterli özeni gösterdiği, yerel halkın ise yeterli özen göstermediği, çöp attığı, bitkilere zarar verdiği ifade edilmiştir.

Genel olarak İlçede yeşil alan miktarı yetersiz, açık yeşil alanların betonarmeden az olduğu, merkezdeki bitki yoğunluğunun dış çevresine oranla daha az olduğu ifade edilmiştir. İlçenin Torosların eteğinde olması ve dağlardaki yeşil zenginlik bölgede yaşayan insanların doğa ile irtibatının devam etmesine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır.

Seydişehir İlçesinde en fazla hangi bitki çeşidinin olmasını istersiniz sorusuna en fazla istenilen, doğal türler olmuştur. Seydişehir ilçesinde henüz keşfedilmemiş, keşfedilse bile uygulamaya dâhil edilmemiş birçok bitki türü mevcuttur.

Yeşil alanların kalitesi yönünden eksikliklerin olduğu tespit edilmiştir. Yeşil alanlarda yapılan bitkilendirme ve planlamalar birbirine benzerlik göstermektedir. Bu alanlarda doğal tür olarak çok çeşit yoktur, benzer türde otsu ve odunsu bitkiler sıklıkla kullanılmaktadır. Özellikle çam ve sedir ağaçları sık kullanılan türlerdendir.

Şehir merkezindeki parklar ile kenar mahallelerdeki parklar kıyaslandığında, bitki sayısı, miktarı ve donatı elemanları açısından farklılıkların olduğu görülmektedir. Şehir merkezinde bulunan parklardaki görsel kalite, kenar mahallelerde bulunan parklara göre daha fazladır.

Bu sonuçlara göre Seydişehir İlçesinde;

- Değirmenci, Anabağlar, Aktaş, Karakavak, Stat mahallelerinde yeşil alan miktarı 10 m² standardının üzerindedir. Bu alanlarda çocuk oyun grupları çeşitlendirilmeli, sportif faaliyetlere imkân sağlayan spor sahalarına yer verilmeli, halkın yeme içme ihtiyacını karşılayabileceği sosyal tesisler yapılmalı, amfi tiyatro, hareketli ya da durgun süs havuzları, seyir mekânları, bisiklet ve yürüyüş yolları yapılarak bu alanlar canlandırılmalıdır.

- Kenar mahallelerde bulunan açık ve yeşil alanlarda botanik bahçelerin bulunduğu rekreasyon alanı/ları tasarlanmalıdır. Bu mahallerden kırsal alanlara bağlanan bisiklet ve yürüyüş yolları ile bağlantılılık artırılmalıdır.

- İlçe merkezinin iç kısmında bulunan Alaylar Bir, Kızılcılar, Hacı Seyit Ali, Cami, Seyit Harun mahallelerinde yeşil alan miktarı az, evler genellikle apartman ve bahçesizdir. Yapı yoğunluğu hâkimdir. Yeşil alanların az olması nedeniyle rekreasyonel faaliyet alanı yerine yeşil alanlardaki bitkilendirme artırılmalıdır. Özellikle yazın gölge yapan, serinlik veren, taçlanması geniş, kışın yaprağını döken Acer platonoides, Aesculus carnea, Aesculus hippocastanum, Catalpa bignonioides, Platanus orientalis, Tilia grandiflora bitki türleri tercih edilebilir. Yer örtücü olarak alana genişlik hissi verecek çim uygulanabilir.

- Meydanlarda banklar artırılmalı, gölge sağlayan ağaçlar kullanılmalıdır. Yer örtücü olarak çiçek parsellerinde Ateş, Kadife, Sümbül, Lale, Çuha, Lavanta, Lavantin, Hercai, Aslanağzı, Çiğdem, Nergiz, Süs lahanası, Vapurdumanı, Alyssum türleri bitkilerin çiçeklenme dönemine göre kullanılarak renk etkisiyle canlılık sağlanmalıdır.

- Seydişehir-Bozkır yolu, Seydişehir Çevre yolu başta olmak üzere, anayollarda gölge sağlayan, sürücünün görüşünü engellemeyecek üstten dallanan bitki türleri kullanılmalıdır.

- Refüjlerde ve bulvarlarda çiçeği, yaprağı, formu gibi tasarım unsurlarıyla görsellik etkisi yüksek olan bitkiler tercih edilmelidir.

- Refüjlerde, Mazı, Servi, Taflan gibi dikildiği yerlerde perde görevi gören bitki türlerinin sayısı çoğaltılarak ses ve toz emiliminin artırılması sağlanmalıdır.

- Parklardaki görsel kalite yetersizdir. Park girişlerinde, ya da parkın içinde yollarda tünel hissi uyandıran kemerler yapılarak sarmaşık türlerine de yer verilebilir. Doğal, yenilebilir ya da endüstride kullanılabilecek bitki türleri yetiştirilerek ekonomiye, istihdama, üretime katkı sağlanabilir.

- Şehir merkezinden geçerek Taşağıl köyüne yönelen Aptallar Çayı temizlenerek, ağır koku giderilerek ıslah edilmeli, yürüyüş ve bisiklet yolları ile rekreasyonel faaliyetlerin yürütüldüğü alanlar oluşturulmalıdır.

- Şehrin en işlek caddelerinde otopark sorunu vardır. Otopark sorunu ile birlikte yol kenarlarındaki ağaçlandırma neredeyse sıfıra inmiştir. Ayrıca kaldırımlar da işletmelerin stantları haline gelmiştir. Uzun vadeli kentsel planlamalar ile alternatif alanlarda yer altı otoparkları oluşturularak, yol kenarlarındaki yaya kullanım alanlarının ve bu alanlardaki ağaçlandırmaların artırılması gerekir. İşyerlerinin kendi çıkarları odaklı yayaları mağdur eden davranışlarına müsaade edilmemelidir.

- Mevcut yeşil alanlarda iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır. Yapıların denetimleriyle birlikte açık ve yeşil alanların da kontrolü ve denetimi yapılmalıdır.

- Vatandaşların memnuniyetleri belirli periyotlarda ölçülmeli, kentsel açık ve yeşil alan kişi/ m² standartlarının nüfus gelişmeleri ve ihtiyaçlar doğrultusunda revize edilerek zamansal bir süreklilik sağlanmalıdır. Yeşil alanların artırılmasına yönelik duyarlılık artırılmalı ve uzman kişilerin kontrolünde bilinçli alanlar oluşturulmalıdır.

- Kentsel açık ve yeşil alanlar, çoğunlukla cetvel artığı olarak bilinen yerlere planlanmıştır. Bu alanların tercih edilmesi sürdürülebilir kentleşmeyi olumsuz yönde etkilemektedir. Yeni planlamalarda bu duruma dikkat ederek insanların zaman geçireceği alanlara daha fazla yer verilmelidir. Bununla birlikte bu şekilde olan –cetvel artığı- parklardaki bitki çeşitliliği ve sayısı zenginleştirilmelidir.

- Şehrin genelinde yürüyüş yolu, bisiklet yolu ve donatı elemanları artırılarak yeşil alan kalitesi yükseltilmeli ve bakım çalışmalarına önem verilmelidir.

Sağlıklı olmak, motivasyonlu çalışmak, verimli olmak, üreten bireyler olabilmek için rekreasyonel faaliyetlere ihtiyaç duyulmaktadır. Birbirine benzerlik gösteren parklar, çocuk oyun alanı ve sportif faaliyet gösteren alanlar mevcuttur. Bu alanlar farklı yaş

gruplarına hitap edip, ihtiyaca cevap veren nitelikte ve nicelikte geliştirilmelidir.

- Kent çevresindeki yeşil alanlara, yürüyüş yapma, dağa tırmanma, kamp kurma, piknik yapma, bisiklet sürme gibi etkinlikler teşvik edilerek insanların yeşil alanlara ilgisi artırılmalı ve sportif faaliyetler yapmalarına destek olunmalıdır.

- Günümüzde doğal aranıp tercih edilmektedir. Bu nedenle yapılan planlamaların doğaya uyumlu olmasına dikkat edilmelidir. Etkin yeşil alanların oluşturulmasında, bitkilendirme çalışmalarında yöreye özgü doğal türlerin kullanılmasına özen gösterilerek farklı özellikteki türlerin bir arada bulunduğu bitki kompozisyonları oluşturulmalıdır. Doğal türler bakımından zengin olan Seydişehir İlçesi'nde, yabancı orijinli türler yerine, olumsuzlukları onaran, alana uyumu kolaylaştıran ve maliyeti düşüren doğal bitki örtüsünün kentsel açık ve yeşil alan sistemlerinde kullanılmalıdır. Doğal türlerimizin kullanımında dışa bağlı kalmadan standart üretimi sağlayabilmek için gerekli olan çalışmalar artırılmalıdır. Çalışmanın önceki kısımlarında Seydişehir'deki doğal türlerden ve bu türlerin peyzaj alanlarına uygulanabilirliğinden bahsedilmiştir.

- Yeşil alanlardaki bitki sayısının ve bitki çeşitliliğinin yetersiz olduğu, işlevsellik ve estetik yönünün zayıf olduğu görülmektedir. İlçedeki yeşil alanlara hareketlilik katmak için bitki türleri çeşitlendirilerek botanik parkı yapılmalı, kent ormanı gibi mekânlara yer verilmelidir. Ayrıca doğal yaşamdaki ortamı sağlanabilecek hayvan türlerinin seçildiği, hayvanat bahçesi yapılmalıdır.

- Kent merkezinde yoğun bitkilendirme ile orman hissini uyandıran, bitki boyu yüksek ve taçlanması geniş olan ağaçlar tercih edilmelidir.

- İlçe merkezi, yolları ve çevresiyle bir bütün olacak şekilde homojen bir dağılım sağlanarak yeşil alan tasarlanmalı ve iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır.

- Yeşil alanlarda benzerlik gösteren yapısal ve bitkisel materyaller yerine, alanı canlandıran ve etkinliğini artıran planlamalar yapılarak görsellik ve fonksiyonellikle yeşil alanlara ilgi artırılmalıdır. Yapmış olmak için değil; ihtiyaçları karşılamak için olmalıdır.

- Çevreyi kirletmeme, çevreye zarar vermeme ve gerekli özeni gösterme noktasında çok yol kat etmemiz gerektiği aşikârdır. Bu bağlamda gerek sivil toplum kuruluşları gerekse yerel yönetim tarafından toplumu uyarmaya, bilinçlendirmeye ve sağduyusunu yeniden harekete geçirmeye yönelik aktivitelerin artırılması ve süreklilik kazandırılması sağlanmalıdır. Gerekirse etkili yaptırımlar yoluyla çevreye zarar vermeme konusunda değişim göstermeye direnenler caydırılmalıdır.

- Geçmiş dönemlerde Seydişehir'in doğal bitki örtüsü ve yapısının, insanların ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde ve yeterlilikte olduğu bilinmektedir. Fakat kentleşme arttıa bu durumun farklılaştığı görülmektedir. Örneğin Necati Kalaycıoğlu Caddesi'ndeki gölge yapan büyük ağaçlar kesilmiş ancak yerine yenileri ya hiç dikilmemiş ya da eskisini aratacak düzeyde yetersiz kalmıştır. Benzeri bir durum Atatürk Caddesi'ndeki refüjler için de geçerlidir. nceki dönemlerde bu cadde üzerindeki refüjlerde gürültü perdesi görevi gören bitkilendirme mevcutken; bu refüjler tamamen kaldırılarak beton ve parkeden oluşan bir yola dnştrlmştir. Korubaşı mevki olarak bilinen mera alanında geçmiş dönemlerde insanlar toplanıp iletişimlerinin arttığı ortak vakitler geçirirken, çocuklara oyun alanı olma açısından büyük bir ortam sunarken, yakın zamanda bu mevkiinin imara açılması ile var olan doğal rekreasyonel peyzaj alanı yok edilmiştir. İmar planlarında, konut kenarlarında yeşil alana imkân vermeyen projelere izin verilmemelidir. Menfaatler dikkate alınarak yollar, kaldırımlar dahil tüm açık ve yeşil alanların planlamasında ve bakımında toplumun her kesiminin yaşam ve kullanım hakkının olduğu öncelikli ilke olarak ele alınmalıdır. İnsanların ruhen ve fiziken huzur bulduğu, insanlar arası iletişimin ve dayanışmanın arttığı, her yönüyle toplum yararına olan yeşil alanların korunmasında hassasiyet gösterilmelidir. Karar merciinde olanların bu noktada sorumlulukları daha ağırdır. Bir ağaç kesildiği zaman yerine iki ağaç dikmek aynı durumun korunduğu anlamına gelmez. Zira bir ağacın kesilmesi demek oradaki yıllarca oluşmuş habitatın yok olması demektir.

5. KAYNAKÇA

- [1] S. Md. A. Haq, "Urban green spaces and an integrative approach to sustainable environment," *Journal of Environmental Protection*, c. 2, ss. 601-608, 2011.
- [2] K. Tzoulas, K. Korpela, S. Venn, V. Yli-Pelkonen, A. Ka'zmierczak, J.Niemela, and P. James, "Promoting ecosystem and human health in urban areas using green infrastructure: aliterature review," *Landscape and Urban Planning*, c. 81, ss. 167-178, 2007.
- [3] Ç. Coşkun Hepcan, Ş. Hepcan, "Kentsel yeşil altyapı analizi: Bornava örneği," *Mediterranean Agricultural Sciences*, c. 31 sayı 1, ss. 37-43, 2018.
- [4] J.-D. Saphoresa, W. Li, "Estimating the value of urban green areas: a hedonic pricing analysis of the single family housing market in Los Angeles, CA," *Landscape and Urban Planning*, c. 104, ss. 373- 387, 2012.
- [5] B. Ersoy, "Urla ekoturizm potansiyelinde Bademler Köyü", Yüksek Lisans Tezi, Ekoturizm, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, Türkiye, 2017.
- [6] Ç. Kuşçu Şimşek ve B. Şengezer, "İstanbul metropoliten alanında kentsel ısınmanın azaltılmasında yeşil alanların önemi," *Megaron*, c. 7 sayı 2, ss. 116-128, 2012.
- [7] A. Serpa, A. Muhar, "Effects of plant size, texture and colour on spatial perception public green areas - a cross- cultural study," *Landscape and Urban Planning*, c. 36, ss. 19-25, 1996.
- [8] B. Deniz ve U. Şirin, "Samson Dağı doğal bitki örtüsünün otsu karakterlerindeki bazı örneklerinden Peyzaj Mimarlığı uygulamalarında yararlanma olanaklarının irdelenmesi," *Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, c. 2 sayı 2, ss.5-12, 2005.
- [9] H. Yılmaz, "Erzurum-Uzundere Karayolu şevlerinde doğal olarak yetişen bitkilerin estetik ve fonksiyonel yönden değerlendirilmesi," Yüksek lisans tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen bilimleri Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye, 2006.
- [10] H. Müderrisoğlu ve E. Eroğlu, "Bazı ibreli ağaçların kar yükü altında görsel algılanmasındaki farklılıklar," *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* c. A, Sayı 1, ss.136-146, 2006.
- [11] N. Koçan, "Peyzaj planlama ve tasarım çalışmalarında kuşburnu bitkisinin değerlendirilmesi," *Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, c. 14 sayı 4, ss. 33-37, 2010.
- [12] A. Polat, "Kent parklarında görsel kalite ve doğallık dereceleri arasındaki ilişkilerin belirlenmesi," *Iğdır Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, c. 2, sayı 3, ss. 85-92, 2012.
- [13] S. Kösa ve M. Atik, "Bitkisel peyzaj tasarımında renk ve form; Çınar (*Platanus orientalis*) ve Sığla (*Liquidambar orientalis*) kullanımında peyzaj mimarlığı öğrencilerinin tercihleri," *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, c.14, sayı 1, ss. 13-24, 2013.
- [14] A. Sæbø and F. Ferrini, "The use of compost in urban green areas- a review for practical

- application,” *Urban Forestry & Urban Greening*, c. 4, ss. 159-169, 2006.
- [15] K. Özcan, “Kırıkkale Kenti mevcut kullanım alanları ve açık yeşil alan verilerinin değerlendirilmesi üzerine bir araştırma,” Yüksek lisans tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2000.
- [16] A. Gül, V. Küçük, “Kentsel açık yeşil alanlar ve Isparta Kenti örneğinde irdelenmesi,” *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, c. A, sayı 2, ss. 27-48, 2001.
- [17] S. Önder ve F. Aklanoğlu, “Kentsel Açık mekan olarak meydanların irdelenmesi,” *Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, c. 16 sayı 29, ss. 96-106, 2002.
- [18] A. Herzele and T. Wiedemann, “A monitoring tool for the provision of accessible and attractive urban green spaces,” *Landscape and Urban Planning*, c. 63, ss. 109-126, 2003.
- [19] P. Grahn and U. Stigsdotter, “Landscape Planning and Stress,” *Urban Forestry Urban Greening*, c. 2, ss. 1-18, 2003.
- [20] C. Y. Jim, “Green - space preservation and allocation for sustainable greening of compact cities,” Makale Çalışması, c. 21 sayı 4, ss. 311-320, 2004.
- [21] A. Chiesura, “The role of urban parks for the sustainable city,” *Landscape and Urban Planning*, c. 68, ss. 129-138, 2004.
- [22] B. Öztürk Kurtaslan ve Murat E. Yazgan, “Kayseri Kent bütününe açık yeşil alanlarının sistem yaklaşımı ile değerlendirilmesi,” *Selçuk Üniversitesi Mimarlık Mühendislik Fakültesi Dergisi*, c. 20 sayı 1, 2005.
- [23] A. Polat ve S. Önder “Kent parkı kavramı ve konya kenti için bir kent parkı örneği,” *Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, c. 18 sayı 34, 76-86, 2004.
- [24] N. Wong and C. Yu, “Study of green areas and urban heat island in a tropical city,” *Habitat International*, c. 29, ss. 547-558, 2005.
- [25] L. Tyrväinen, K. Mäkinen, J. Schipperijn, “Tools for mapping social values of urban woodlands and other green areas,” *Landscape and Urban Planning* c. 79, ss. 5-19, 2007.
- [26] Ç. Akbulut, “Aksaray Kenti açık yeşil alanlarının nitelik ve nicelik yönünden değerlendirilmesi,” Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2007.
- [27] H. Ernstson, S. Sörlin ve T. Elmqvist, “Social movements and ecosystem services—the role of social network structure in protecting and managing urban green areas in Stockholm,” *Ecology and Society*, c. 13 sayı 2, ss. 39, 2008.
- [28] S. Önder ve A. Polat “Peyzaj tasarım süreci kapsamında konya kenti için yeni bir hobi bahçesi oluşturulması,” *Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, c.22sayı 46, ss. 18-25, 2008.
- [29] P. Grahn ve U. K. Stigsdotter “The relation between perceived sensory dimensions of urban green space and stress restoration,” *Landscape and Urban Planning*, c. 94, ss. 264-275, 2010.
- [30] B. Atakan Öznam, “İstanbul’da kamu kontrolünde yaptırılan toplu konut alanlarının yeşil alan kriterleri açısından değerlendirilmesi: Ataşehir-Esenkent- Halkalı örnekleri,” Doktora tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2010.
- [31] E. Budak, Cumhuriyet döneminde Antakya Kenti açık ve yeşil alan sistemlerinin irdelenmesi,” Yüksek lisans tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mustafa

Kemal Üniversitesi, Antakya, Türkiye, 2010.

- [32] B. Aytatlı, "Erzurum Kentinde kişi başına düşmesi gereken aktif yeşil alan miktarının matematiksel modelle belirlenmesi," Yüksek lisans tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye, 2013.
- [33] H. Bolatoğlu ve M. Özkan, "Torbalı (İzmir) Kenti yeşil alan sistemindeki kamusal aktif yeşil alanların yeterliliği ve geliştirilebilirlik olanakları üzerine bir araştırma," *Adnan Menderes Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Dergisi*, c. 10 sayı 2, ss. 15-23, 2013.
- [34] K. Çulha, "Kırklareli Kent merkezi açık yeşil alanlarının nitelik ve nicelik açısından irdelenmesi," Yüksek lisans tezi, Mimarlık, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, 2013.
- [35] S. Öztürk ve Z. Özdemir, "Kentsel açık ve yeşil alanların yaşam kalitesine etkisi Kastamonu örneği," *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, c. 13 sayı 1, ss. 109-116, 2013.
- [36] J. Wolch, J. Byrne ve J. Newell "Urban green space, public health and environmental justice: the challenge of making cities 'just green enough,'" *Landscape and Urban Planning*, c. 125, ss. 234-244, 2014.
- [37] Z. Demir, P. Kırkık Aydemir ve H. Önem, "Kentsel yeşil alanların düzce akçakoca örneğinde ulaşılabilirlik bakımından irdelenmesi," *Düzce Üniversitesi Bilim Teknoloji Dergisi*, c. 3 sayı 1, ss. 272-282, 2015.
- [38] T. Cengiz, "Konut satın alımında kentsel açık yeşil alanlar ve sosyal donatı elemanlarının incelenmesi: Çanakkale Kent merkezi örneği," *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, c. 13 sayı 1, 2016.
- [39] E. Eroğlu, C. Acar ve E. Aktaş "Kentsel açık ve yeşil alanlara yeni bir soluk; Ordu şehir ormanı ve botanik parkı peyzaj proje çalışması," *Artium*, c. 4 sayı 2, ss. 30-42, 2016.
- [40] İ. Aytaş, "Kentsel Açık yeşil alan sisteminin belirlenmesi," Yüksek lisans tezi, Orman Mühendisliği, Fen Bilimleri Enstitüsü, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Çankırı, Türkiye, 2017.
- [41] D. Gülçin, "Yeşil altyapı bağlamında açık yeşil alan sistemlerinin uygulama olanaklarının araştırılması: aşağı büyük Menderes Havzası örneği," Doktora tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi, Adana, Türkiye, 2018.
- [42] S. Bozyiğit, "Seydişehir İlçesi'nin beşeri ve ekonomik coğrafyası," Yüksek lisans tezi, Coğrafya Öğretmenliği, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2005.
- [43] İ. Aslan, "Alacadağ (Seydişehir) ve çevresinin florası," Yüksek lisans tezi, Biyoloji, Fen Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2006.
- [44] Ş. Şahin, H. Perçin, E. Kurum, O. Uzun, B. Bilgili, "Bölge - alt bölge (il) ölçeğinde peyzaj karakter analizi ve değerlendirilmesi ulusal teknik kılavuzu," Ankara, Türkiye, 2014.
- [45] Mevlana Kalkınma Ajansı, Seydişehir İlçe Raporu, Türkiye, 2014.
- [46] M. Özdemir, "Konya Tabiat Turizmi Master Planı," Türkiye, 2016.
- [47] Konya Büyükşehir Belediyesi, 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Plan Uygulama Hükümleri, Türkiye, 2018.
- [48] Orman Genel Müdürlüğü, Seydişehir Meşcere Haritası, Konya, Orman Genel Müdürlüğü Yayınları, 2015-2016.

- [49] P. Gültekin, "Uğursuyu Ve Aksu Havzalarında Peyzaj Planlama Ve Ekoturizm Odaklı Kırsal Kalkınma", Doktora tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Düzce Üniversitesi, Düzce, 2014.
- [50] Seydişehir Belediyesi. (16 Şubat, 2018). *Seyit Harun Veli Cami ve Çevre Düzenlemesi*. Erişim: <http://www.seydisehir.bel.tr/index.php/projelerimiz/projelerimiz/1476-seyyid-harun-veli-cami-ve-cevre-duzenlemesi>.
- [51] Komisyon, Konya Ansiklopedisi, Konya, Türkiye, Konya Kültür A.Ş. 2015.
- [52] Konya Büyükşehir Belediyesi, 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı Açıklama Raporu, 2017.
- [53] A. Aksu, "Atatürk Üniversitesi merkezi açık yeşil alandaki fiziki değişim, memnuniyetinin belirlenmesi," Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye, 2016.
- [54] E. Alkay ve M. Ocakçı, "Kentsel yeşil alanların ekonomik değerlerinin ölçülmesinde kullanılacak yöntemlerin irdelenmesi," *İTÜ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi*, c. 2 sayı 1, ss. 60-68, 2003.
- [55] V. Müftüoğlu, "Kentsel açık yeşil alan karar uygulamalarının imar mevzuatı kapsamında Ankara Kenti örneğinde irdelenmesi," Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2008.
- [56] Türkiye İstatistik Kurumu. (30 Şubat 2019). *Merkezi Dağıtım Sistemi*. Erişim: <https://biruni.tuik.gov.tr/medaskn=95&locale=tr>.
- [57] K. Gyula ve T. Blaschke, "Urban parks: Visitors perceptions versus spatial indicators," *Land Use Policy*, c. 64, ss. 233-244, 2017.
- [58] D. Öztürk, Seydişehir geleneksel konut mimarisi," Yüksek lisans tezi, Mimarlık, Fen Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2011.
- [59] P. Gültekin, S. Özdede, C. Korkut, A. Esentürk, H. Gül, K. Topçu, "Rekreasyonel Aktivitelere katılımın mental sağlığa etkilerinin değerlendirilmesi: Düzce Kenti örneği," *Türkiye Peyzaj Araştırmaları Dergisi*, c. 1 sayı 1, ss. 26-41, 2018.
- [60] E. Yalçınalp ve Ö. Demirci, "Kent parklarında yenilebilir bitki talebine etki eden kullanıcı özellikleri," *Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi*, c. 5 sayı 4, ss. 666-675, 2018.
- [61] M. Yazgan, Aslı B. Korkut, E. Barış, S. Erkal, R. Yılmaz, K. Erken, K. Gürsan, M. Özyavuz. (18 Mayıs 2019). *Süs Bitkileri Üretiminde Gelişmeler*. Erişim: https://www.researchgate.net/publication/312191841_Sus_Bitkileri_Uretiminde_Gelismeler.
- [62] B. Öztürk, "Kentsel Açık ve Yeşil alan sistemi oluşturulması: Kayseri Kent bütünü örneği," Doktora tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2004.
- [63] Z. Demir, "Düzce'nin yeni kentleşme sürecinde açık ve yeşil alanlara yeni fonksiyonlar kazandırılması," Doktora tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2004.
- [64] Z. İnan, "Kentsel açık alanların kullanıcı gereksinimlerine göre tasarımı," *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, c. 9 sayı 1-2, ss. 12-23, 2008.
- [65] B. Albayrak, "Çorum Kenti mevcut alan kullanım kararları ve açık-yeşil alan verilerinin değerlendirilmesi üzerinde bir araştırma," Yüksek lisans tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 2006.

- [66] Ç. Akbulut, “Aksaray kenti açık yeşil alanlarının nitelik ve nicelik yönünden değerlendirilmesi,” Yüksek lisans tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2007.
- [67] M. Yücekaya, “Kilis’te açık yeşil alanlar ve park nitelikleri,” Yüksek lisans tezi, Şehir Bölge Planlama, Fen Bilimleri Enstitüsü, Erciyes Üniversitesi, Kayseri, Türkiye, 2013.
- [68] M. Arslan, “Kent ekolojisi açısından yeşil kuşak ve Ankara örneği,” *Peyzaj Mimarlığı Dergisi*, c. 2, ss. 15-17, 1991.
- [69] G. Akıncı, “Ankara Kenti açık ve yeşil alan planlama çalışmalarında yıl boyu yeşilin önemi ve öneriler,” *Peyzaj Mimarlığı Dergisi*, c. 2, ss. 48-51, 1991.
- [70] C. Moughtin, “Urban design: green dimensions, butterworth architecture,” Oxford press, Boston, ISBN:0750626593, 1996.
- [71] R. M. Searns, “The evolution of greenways as an adaptive urban landscape form,” *Journal of Landscape and Urban Planning*, c. 33, ss. 65-68, 1997
- [72] Mevzuat Bilgi Sistemi. (1 Haziran 2019). *Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği*. Erişim: <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.23722&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=planl%C4%B1>.
- [73] B. Şenik, “Kentsel açık yeşil alan planlama rehberlerinin geliştirilmesi: Düzce örneği,” Yüksek lisans tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Düzce Üniversitesi, Düzce, Türkiye, 2019.
- [74] G. Daloğlu, “Isparta Kent Merkezi'nin bazı açık yeşil alan standartları açısından değerlendirilmesi,” Yüksek lisans tezi, Peyzaj Mimarlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye, 2017
- [75] Konya Büyükşehir Belediyesi. (30 HAZİRAN 2019). *Kent Bilgi Sistemi*. Erişim: <https://kentrehberi.konya.bel.tr/#/rehber/>.
- [76] Harita Genel Müdürlüğü. (1 Mayıs, 2018). *Seydişehir Yüzölçümü*. Erişim: <https://www.harita.gov.tr/>.

6. EKLER

6.1. EK 1: ANKET ÖRNEĞİ

Anket Tarihi:

Anketin yapıldığı mahalle:

ANKET

Bu çalışma Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde yürütülen “**Açık Yeşil Alan Sistemleri Açısından Konya İli Seydişehir İlçesi'nin Değerlendirilmesi**” konulu tez çalışması kapsamında Seydişehir'de yaşayan bireylerin Seydişehir'in yeşil alanlarının yeterliliği ve kalitesine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Sorulara vereceğiniz samimi yanıtlar, çalışmanın sonuçlarını daha sağlıklı ve anlamlı kılacaktır. Katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

Peyzaj Mimarı
Münevver NAS

BÖLÜM 1: ANKETE KATILANLARA İLİŞKİN BİLGİLER

1- Cinsiyet

Erkek Kadın

2- Yaş

18-25 26-30 31-40 51-60 41-50 60 ve üzeri

3- Medeni durum

Bekar Evli Dul

4- Çocuk sayısı

Yok 1 2 3 4 5 6 7 ve üzeri

5- Öğrenim durumu

Okur-Yazar Değil Okur-Yazar İlköğretim Ortaokul Lise Üniversite Master – Doktora

6- Ailedeki toplam birey sayısı

1 2 3 4 5 6 7 8 ve üzeri

7- Yıllık ortalama gelir

12.000 TL'den az 12.000-15.000 TL 15.000-20.000 TL
 20.000-30.000 TL 30.000-50.000 TL 50.000 TL'den fazla

8- **Mesleğiniz**
[] Kamu [] İşçi [] Tarım/Hayvancılık [] Özel sektör [] İşsiz
[] Diğer

9- **Hangi Mahallede oturuyorsunuz?**
.....

10- **Kaç yıldır Seydişehir’de yaşıyorsunuz?**
[] 0-5 yıl [] 5-10 yıl [] 10-20 yıl [] 20-30 yıl [] 30 yıldan fazla

11- **Oturduğunuz ev tipini tanımlar mısınız?**
[] Bahçeli müstakil ev [] Bahçesiz müstakil ev [] 1Bahçeli apartman
[] Bahçesiz apartman [] Site [] Diğer belirtiniz

12- **İmkan olması halinde yaşadığınız bölgeden ayrılır mıydınız?**
[] Evet [] Hayır [] Olabilir

13- **Cevabınız “Evet veya Olabilir” ise yaşadığınız bölgeden ayrılma sebebiniz ne olurdu?**

İşsizlik [] Düşük Ücret [] Çevre Kirliliği [] Çarpık Kentleşme []
Sağlık Sorunları [] Kültürel Eksiklik [] Eğitim []
Yoğun nüfus [] Diğer []

14- **Aşağıdakilerden hangisi sizce yaşadığınız yeri Seydişehir’i tanımlar? İşaret koyarak belirtiniz.**

No		Evet	Kısmen	Hayır
1	Bir ticaret ilçesidir			
2	Bir üniversite ilçesidir			
3	Bir sanayi ilçesidir			
4	Bir turizm ilçesidir			
5	Bir tarım ilçesidir			
6	Bilim ve teknoloji ilçesidir			
7	Tarihi bir ilçedir			
8	Yeşil bir ilçedir			
9	Sağlıklı yaşam için ideal bir ilçedir			
10	Güvenli yaşam için ideal bir ilçedir			
11	Şehirleşme açısından örnek bir ilçedir			
12	Kültür-sanat faaliyetleri tatmin edici bir ilçedir			

15- **Aşağıdaki alanlardan hangilerini eğlenmek/dinlenmek gibi amaçlarla ve ne sıklıkta tercih edersiniz? İşaret koyarak belirtiniz.**

No		Genellikle	Arasıra	Hiç
----	--	------------	---------	-----

1	Kent içindeki parkları			
2	Spor alanları			
3	Kendi bahçem			
4	Akarsu kenarları			
5	Orman alanları			
6	Yaylaları			
7	Göl ve baraj kenarları			
8	Tarihi geleneksel doku içeren alanları			
9	Kendi köyüm			
10	Diğer			

16- Mahallenizde bulunan açık ve yeşil alanları ne sıklıkta kullanıyorsunuz?

Günde 2 saat ve üzerinde Haftada bir kaç gün Haftasonları Ayda bir Hiç Diğer

17- Mahallenizde bulunan açık ve yeşil alanları kullanma nedeniniz?

Kitap okumak Gezinti yapmak Piknik yapmak Çocuklarla vakit geçirmek Spor yapmak Diğer belirtiniz

18- Seydişehir ilçesi açık yeşil alanların özellikleri sizce yeterli mi?

Çok yeterli Yeterli Ne yeterli-ne yetersiz Yetersiz Çok yetersiz

19- Sizce Seydişehir ilçesi açık yeşil alanlardaki bitkilendirme yeterli mi?

Çok yeterli Yeterli Ne yeterli-ne yetersiz Yetersiz Çok yetersiz

20- Seydişehir ilçesinde açık yeşil alanlarda hangi çeşit bitkilerin olmasını istersiniz?

Gölge yapan Görselliği etkili Meyvesi yenilen Doğal türler Diğer(belirtiniz)

21- Seydişehir bölgesindeki doğal bitki türleri hakkında bilginiz var mı?

Var Yok Biraz

BÖLÜM 2: SEYDİŞEHİR İLÇESİ AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN YETERLİLİK VE KALİTESİ

Aşağıdaki soruları karşısında yer alan rakamlardan düşüncenizi ifade eden puanı yuvarlak içerisinde alarak yanıtlandırınız.

NO	A. YEŞİL ALAN YETERLİLİĞİ	Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
1	Seydişehir ilçesi açık ve yeşil alan miktarı yeterli düzeydedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2	Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan bitkiler sayıca yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

3	Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan bitkiler gölge sağlama özelliği açısından yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4	Seydişehir İlçesindeki parklarda bulunan donatı elemanları(bank, çeşme, aydınlatma elemanları) sayıca yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5	Seydişehir İlçesindeki parklar güvenlik açısından yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6	Evime yürüme mesafesinde parklara ulaşabiliyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7	Seydişehir ilçesinde bulunan parklarda piknik alanları yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8	Seydişehir İlçesinde bulunan parklarda aktivite seçenekleri yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9	Anayollar, cadde ve sokaklarda yeterli miktarda bitkilendirme yapılmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10	Ana yollar, cadde ve sokaklarda bitkiler gürültüyü engelleyebilmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11	Ana yollar, cadde ve sokaklarda bitkiler tozu tutabilmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12	Yaz aylarında açık alanlarda sıcaklığın olumsuz etkisi hissedilmemektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13	Seydişehir’de mezarlık alanlarında yoğun bitkilendirme mevcuttur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14	Seydişehir’de konut çevrelerinde bitkilendirme miktarı yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15	Seydişehir’de okul bahçelerinde bitkilendirme miktarı yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16	Seydişehir’de meydanlar ve yaya bölgelerinde bitkilendirme miktarı yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17	Seydişehir’de kamu binaları çevresinde bitkilendirme yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18	Seydişehir’de açık ve yeşil alanlarda kullanılan türler doğru seçilmiştir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19	Genel olarak Seydişehir yeşil alan miktarı olarak yeterlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20	Seydişehir’de açık ve yeşil alanlar betonarme alanlardan daha fazladır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21	Seydişehir İlçe Merkezi’nde bitki yoğunluğu dış çevresine oranla daha azdır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22	Seydişehir halkı çoğunlukla açık ve yeşil alanlarda vakit geçirmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
23	Seydişehir halkı alışveriş merkezi vb. kapalı alanlarda vakit geçirmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24	Seydişehir halkı kendi bahçelerinde tarım uygulamaları yapmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
NO	B. YEŞİL ALAN KALİTESİ	Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
1	Seydişehir’de parklar bakımlı ve temizdir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2	Seydişehirde mezarlık alanları bakımlı ve temizdir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3	Seydişehir’de anayollar, cadde ve sokaklar bakımlı ve temizdir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4	Seydişehir’de konut çevreleri bakımlı ve temizdir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5	Her mevsim bitkisel bakım(budama, çim biçme vb.) düzenli olarak yapılır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6	Seydişehir’de açık ve yeşil alanlarda yeterli sulama yapılmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7	Seydişehir’de yeşil alanlarda görsel kalite yüksektir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8	Seydişehir halkı açık ve yeşil alanlarda yere çöp atmamaya özen gösterir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9	Seydişehir halkı bitkilere zarar vermemeye özen gösterir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10	Seydişehir’de okul bahçeleri ve çevreleri bakımlı ve temizdir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11	Açık ve yeşil alanlarda genellikle doğal türler kullanılmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12	Açık ve yeşil alanlarda genellikle süs bitkileri kullanılmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

13	Açık ve yeşil alanlarda genellikle ekonomik değeri olan bitkiler kullanılmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14	Yerel yönetim açık ve yeşil alan bakımına yeterli özeni göstermektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15	Yerel halk açık ve yeşil alanlara gerekli özeni göstermektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
NO	C. YEŞİL ALANLARIN SAĞLIĞA ETKİLERİ	Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
1	Açık ve yeşil alanların ruhsal ve psikolojik açıdan olumlu etkileri vardır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2	İnsanlararası iletişimi güçlendirme özelliğine sahip alanlardır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3	Açık ve yeşil alanlar fiziksel sağlığı olumlu etkiler.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4	Açık ve yeşil alanlarda bulunmak rekreasyonel aktivitelere katılım isteğini artırır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5	Zararlı gazların ve radyoaktif maddelerin tutulmasını sağlar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı :Münevver Nas
Doğum Tarihi ve Yeri :01.08.1984 / Konya
Yabancı Dili :İngilizce
E-posta :munevver.nas@iskur.gov.tr

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Y. Lisans	Peyzaj Mimarlığı	Düzce Üniversitesi	2019
Lisans	Peyzaj Mimarlığı	Atatürk Üniversitesi	2005
Lise		Seydişehir Lisesi	2001

YAYINLAR

Nas, M. ve Gültekin, P.(2019). Determination of Urban Open Green Area Use Types and Evaluation of Citizenship Satisfaction: Case of Seydişehir District of Konya, 7. Uluslararası, Multidisipliner Avrasya Kongre 24-26 Nisan 2019 Antalya.